

A csendőrkerületi parancsnokságok által dicsérő okirattal láttattak el:

Az 1886. évben.

A m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

Biró Ferenc őrmester, veszélyes rablók kézrekerítéseért,
András József címzetes őrmester és *Nagy Domokos* csendőr, Batizházán hónapokon át rendszeresen üzött betöréses lopások tetteseinek kézrekerítéseért,

Vlád Mihály őrsvezető, egy orgyilkos gyors kiderítése és elfogásáért,

Fazekas István csendőr, gyilkosok kiderítése és elfogásáért,
Nóznér Vilmos őrsvezető, hosszufalui őrsparancsnok, lótolvajbanda leleplezése és tagjainak kézrekerítéseért,

Izsák Márton csendőr, egy évek óta garázdálkodó tolvajszövetkezet tiz tagjának kézrekerítéseért,

Szabó Sámuel csendőr, egy rejtélyes orgyilkosság tetteseinek kiderítése és elfogásáért,

Simon Mihály őrsvezető és *Bors Ádám* csendőr, egy postarablás melletti gyilkosság négy tetteseinek gyors kiderítése és elfogásáért,

Szász Ferenc őrsvezető, hamispénzkészítők kipuhatolása és elfogásáért,

Müller János őrsvezető, valamint *Marosán Simon*, *Gál Mózes* és *Berzán Dániel* csendőrök, tüzvész alkalmával tanusított önfeláldozó magatartásukért,

Klein Gyula csendőr, tüzvész alkalmával életmentés és egy rablógyilkosság tetteseinek kézrekerítéseért,

Neuner Mihály és *Bartolomeusz Ferdinánd* csendőrök, ökörlopás tetteseinek kézrekerítéseért,

Richter Antal őrsvezető, két veszélyes tolvaj kézrekerítéseért,

Godor Lőrinc őrsvezető, vizáradás veszélyéből két egyén kimentéseért,

Koronkai Gyula csendőr, vizáradáskor tanusított önfeláldozó buzgóságáért.

A m. kir. II. számú csendőrkerületnél:

Eisel József címzetes őrmester, vizáradás alkalmával tanusított buzgó és kitartó szolgálatért,

Molnár Antal csendőr, közbiztonsági szolgálatban tanusított ügybuzgalom és eredményes működésért,

Major Dániel őrsvezető, egy rejtélyes gyilkosság kiderítése s a tettesek kézrekerítéseért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületnél:

Tóth Dezső őrsvezető, *Ferenczi József*, *Müller Nándor*, *Postás Károly*, *Lupás Demeter*, *Mangra Pál*, *Albert Dávid*, *Buzás István* és *Cseke István* csendőrök, fegyveres rablók kézrekerítése körül észszerűen és fáradhatlan kitartással folytatott nyomozásáért,

Neszmirák Gyula őrmester, négy lopott ló megkerítése és a tettesek letartóztatásáért; nevezett őrmester 1888. évben honvédelmi miniszteri dicsérő okiratot nyert árviz alkalmával tanusított önfeláldozó tevékenységeért, Ferenc nevű fia csendőr g. főhadnagy,

Csák Ferenc és *Kónya Károly* csendőrök, tüzvész alkalmával önfeláldozó segélynyújtásért,

Rácz József és *Tóth József* csendőrök, egy életfogytig elítélt s megszökött fegyencnek kitartó nyomozás utáni letartóztatásáért,

Kassay István és *Mihályfalvi Ignác* címzetes őrmesterek, valamint *Gantner Gáspár* és *Csizmadia Péter* őrsvezetők, vizáradás alkalmával tanusított önfeláldozó szolgálatért,

Bene Elek őrmester és *Mánai László* csendőr, gyilkosok kinyomozása és letartóztatásáért,

Böszörményi Barnabás Miklós címzetes őrsvezető, tüzesetnél tanusított önfeláldozó magatartásáért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületnél:

Kramarik Ferenc és *Nagy Elek* csendőrök, tüzvész elfojtásánál tanusított fáradhatatlan tevékenységükért,

Huszár Kristóf címzetes őrmester, *Csipkó Mihály* őrsvezető, *Bokor György* címzetes őrsvezető, *Mucsi István* őrmester és *Földes Samu* őrsvezető, csendőrségi szolgálatra jelentkezők gyűjtése körül kifejtett buzgó és eredményes eljárásukért.

Hoffmann Dénes csendőr, megszökött fegyenc letartóztatásáért,

Szapor Sándor és *Kassimir József* csendőrök, tüzvész elfojtásánál kifejtett működésért,

Plaveczi Ármin őrsvezető és *Erdélyi József* csendőr, egy hirhedt lótolvajnak 10 napi nyomozás utáni letartóztatásáért,

Misley György csendőr, a közbiztonsági szolgálatban eredményes tevékenységeért,

Glancz Rudolf csendőr, szökött fegyencek kinyomozása és letartóztatásáért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületnél:

Módy János címzetes őrmester, 5 gyujtogatás és több betöréses lopás tetteseinek kiderítéseért,

Mátyás Péter őrsvezető, tűzvész alkalmával tanusított eljárásért,

Schwarcz Dávid, Orbán András, Polacsek Pál, Petró István, Müller Lajos és *Braczinák György* csendőrök, ellenszegülő néptömegnek fegyverhasználat nélküli szétosztatása és az izgatók letartóztatásáért,

Béder Mózes őrsvezető, egy, az uton megdermedten talált egyént a községbe beszállított s buzgó ápolással újból magához térítvén, őt a valószínű haláltól megmentette,

Jezsovits Pál csendőr, egy asszonynak a vízbefulástól megmentéseért,

Bruss János őrsvezető, tűzvézből két gyermek kimentéseért,

Deák Sándor őrsvezető, egy ellenszegülő népcsoportnak fegyverhasználat nélküli szétosztatásáért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületnél:

Csuka János csendőr, orvvadászok által lőfegyverrel történt megtámadáskor tanusított bátor és elszánt magaviseletért,
Nagy Sándor és *Illés Gyula* csendőrök, tűzvész alkalmával egy gyermeknek az égő házból való megmentéseért.

*

Matonák Ádám csendőr, az V. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában. 1885. évi május hó 20-án Hont megyében a több napig tartó esőzés következtében a Korponapatak megáradt s az Ipolyság és a Gyeth között fekvő területet elárasztotta, az ipolysági hid közelében az országut töltését átszakította s az annak tuloldalán levő réteket ölnyi magasságban vízzel borította. Matonák csendőr, Kintis hadapród címzetes őrmester,* ipolysági őrsparancsnokkal a veszélyeztetett vidéket portyáztatván, egy, a töltésről lezuhant és az ár által elsodort szekeret vettek észre. A szekéren levő nyolc ember a legnagyobb kétségbeesés közepette viaskodott az árral. Köztük egy anya, karján egy csecsemővel és egy 11 éves fiúval. A járőr valóságos életveszedelmek között, saját élete kockáztatásával, mentette ki a biztos halálból a nyolc

* A későbbi százados. Kitiüntetése életrajzában tárgyalatik. (L. o.)

egyént. Ófelsége 1886 január hó 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával Matonák csendőrnek az ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Matonák csendőr 1886 augusztus hó 11-én a Hontmegyei Teszér községben kiütött tűz alkalmával Menjár Anna nevű fekvő beteget a forró füsttel és lecsapódó lángokkal telt szűk udvaron keresztülhatolva, az égő házból *Gidró Mihály* címzetes őrmesterrel együtt kimentette. Ugyanigy mentették ki Hubács Mária nevű idős nőt. Ez alkalommal Buda Mihály papnövendék a bennrekedt Paulovitz Mária-t és ennek Pál nevű 7 éves fiát megmentendő, a házba hatolt, de kijönni már nem tudott. Mindhármukat a járőr magasztos felebaráti szeretetből, elszántan és eréllyel mentette ki a biztos halálból. Ófelsége Matonák csendőrt 1887. évben a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

*

Nagy István őrmester, csikszeredai, később nagyenyedi őrsparancsnok, a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában. 1844. évben született Dombó községben (Kisküküllő vármegye). 1865. évi március hó 3-án soroztatott be a cs. kir. 2. huszárezredhez. Innen 1866. év június 16-ával osztatott be a Nagyváradon volt cs. kir. 6. csendőrezredhez. 1873. évtől önálló őrsparancsnok. Ez évben — midőn hadköteles egyéneknek Romániába való szökése feltűnő mérveket öltött — örse területén fáradhatlan és szigorú örködés által 70 hadköteles szökevényt kerített kézre s ezért 1874. évben a cs. és kir. közös hadügyminiszter által dicsérettel elismerésben részesült. Sok évi szolgálata alatt példás minőségű, ügybuzgalma és a közbiztonság szolgálatában eredményteljes működése által magát kitüntette, kitartása és megbízhatósága által pedig úgy előljáróinak teljes megelégedését, mint alárendeltjeinek bizalmát kiérdemelte. Szolgálati eredményei közül kiemelendő, hogy 1885. évi május és augusztus hónapokban előfordult két rablógyilkosság tetteseit már a legközelebbi 24 órán belül — nagy leleményességgel — elfogta. Ófelsége — a közbiztonsági szolgálatban tanusított sok évi eredményteljes működéséért — 1886 március 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki. 1873. évben Nagy őrmester törvényellenesen távollevő hadkötelesek kipuhatólásánál tanusított fáradhatlan tevékenységéért és az elért dicséretes eredményért a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnokság által dicsérettel okirattal tüntettetett ki.

*

László József őrsvezető, a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában. Katonai kötelezettségének eleget tevén, 1878. évben lépett át próbaszolgálatra az erdélyi csendőrséghez, honnan 1882. évben a m. kir. 3. számú csendőrparancsnokság állományába helyeztetett. Az első meg-

szállás idején — mint csendőr — kiváló szolgálatokat teljesített; aránylag rövid szolgálata után altiszt, majd őrsparancsnok lett Darvason. 1886 február elején a Berettyó megáradván, a jeges ár Sárrét egész területét elöntéssel fenyegette. E hó 11-én éjjel a darvasi hidnál jégtorlasz képződött, minek következtében nemcsak a nagy költséggel épített s a vidéket messze területen összekötő hid elsodrásától, hanem a lefolyásában megakadályozott víztömegnek a gátak feletti áttörésétől is lehetett tartani. László őrsvezető felismervén a veszélyt, gyors elhatározással egymaga ment a torlaszra s hozzáfogott emberfeletti erővel a jégtablák szétválasztásához. A tehetetlenül álló nagy néptömeg közül többen látván bátorságát, követték vakmerő példáját és sikerült a jeget megindítani, a hidat és védgátakat megmenteni. Közben László őrsvezető hanyatt a vízbe esett s a jégtorlasz alá került. Sarkantyuja megakadt a jégtablában s így sikerült őt lábainál fogva kihuzni. Ófelsége legmagasabb figyelmére méltatta e derék altisztet s őt 1886 április hó 6-án az ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

*

Soós Ignác őrsvezető, nagyborosnyói őrsparancsnok, a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában. 1873. évben lépett be a cs. kir. 10. számú országos csendőrség állományába. Igen jól minősített, szolgálatban buzgó, megbízható s több ízben önfeláldozó tevékenységet felmutató csendőr és altiszt volt. Érdemeiért csendőrparancsnoksági dicsérő okirattal látatott el. 1885. év október hó 3-án Nagyborosnyó községben (Háromszék vármegye) Szabó László csúre kigyuladt s a tűz a nagy szélben a szomszéd lakók épületeire is kiterjedt. A tűzvész kiütésekor a helyben állomásozó őrsről Soós őrsvezető két csendőrrel azonnal a veszedelem színhelyére sietett s közreműködésének volt köszönhető, hogy a tűz nagyobb mérveket nem öltött. Ez alkalommal egy özvegy-asszony égő házába mégegyszer bement, hogy kevés holmiját kimentse. A fedélnek az ajtófeletti része lezuhant s az asszony a házból ki nem jöhetett többé. Soós őrsvezető az ablakfák kifeszítése után, azon keresztül behatolt a ház belsejébe s súlyos égési sebeket szenvedvén, onnan — az ablakon keresztül — a biztos halál elé néző asszonyt kimentette. A hős altisztet Ófelsége 1885. december 27-én az ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

*

Szántó István csendőr, a VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság állományában. 1885. évi november hóban a siklósi őrsről

Vojnits Aladár őrmester, őrsparancsnokkal szolgálatban állván, egy — Viszló községben elkövetett — emberölés tetteit kísérték, miközben az országuton haladva, egy gyanus

szekeret állítottak meg, melyen öt fegyveres rablót fedeztek, illetve ismertek fel. Ezek közül három a kocsi fenekén széna alatt huzódott meg. Megbilincselésük közben ezek támadásba mentek át, sőt a három fogoly is szökést kísérelt meg. A kocsin levő rablók egyike Szántó csendőrré eredménytelen lövést tett, mire Vojnits őrmester a támadó egyént derékon lőtte. Ez még két lövést tett a járőrre, de lövései nem találtak. Szántó csendőr egyik lövése ellenben a támadó jobbkarját érte. A lovak a lövésektől megbokrosodva, a szekeret a súlyosan sérült rablóval elragadták. A másik hét egyént sikerült a járőr erélyes és bátor fellépésével megfélemlítve a legközelebb fekvő Gyud községbe kísérni. Az elragadott szekeret is feltalálták, rajta az akkor már holt rablóval. A veszélyes helyzetben is férfias bátorsággal kitűnt Szántó csendőr honvédelmi miniszteri elismerésben részesült. Vojnits őrmester 1886. január 29-én természetes halállal kimult, minek következtében az általa jól érdemelt vitézségi éremmel feldiszipthető nem volt.

*

Szert Mihály csendőr, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában. 1886. év január 25-én Hajduböszörményben kiűtött tűz alkalmával *Pák Mátyas* csendőrrel a színhelyre sietett. Az égő házba egy Dobi László nevű szolgálégény mentési szándékkal bement, de ott a füsttől megszedült s öntudatát veszítette. Az égő nádfedél erősen omladozott, az összegyűlt nép a szolgálégény veszte felett jajveszékelt. Szert csendőr ezt hallva, köpenyét leöntve vízzel, azt fejére terítette s a lángokban álló ajtón keresztül Dobit a biztos halálból kimentette. Honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal látatott el ezen önfeláldozó tettéért.

Debreczeni Sándor, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományába tartozó őrmester, deési őrsparancsnok 1886. évben a közbiztonság terén több ízben tanúsított, kötelességérzettel párosult, önfeláldozó és eredményes működéséért, valamint fáradhatlan szorgalmáért a honvédelmi miniszter dicsérő okirati elismerésben részesítette. Ez a kiváló altiszt 1880. évben rablók és gyujtogatók kézrekerítéséért, 1881. évben öt csendőr élén — árviz alkalmával — tett jó szolgálataiért csendőrparancsnoksági dicsérő okirattal tüntettetett ki; 1884. évben pedig egy többszörös gyujtogató elfogásáért a m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által látatott el dicsérő okirattal. 1888. évben már 16 évi csendőrségi szolgálattal rendelkezett. Mindenkor példás minősítése volt. Éber ügybuzgalma, kötelességérzettel párosult kitartása és megbízhatósága által előljáróinak teljes megalégedését és bizalmát érdemelte ki, alárendeltjeinek pedig követendő példa gyanánt szolgált.

Annak jellemzésére, hogy közbiztonsági tevékenysége mennyire meglepő volt, említhető, hogy 1881. évtől 1886. évig 101 lopási, rablási, gyilkossági és más bűnügyet derített ki

és 218 közártalmu egyént adott át az igazságszolgáltatásnak. De nem csupán e téren tűnt ki ezen altiszt. 1885. évben, midőn a Szamos hirtelen megáradva, Deés városában nagy pusztításokat vitt végbe, rendkívüli körülményeként, erélye, fáradhatlansága és önfeláldozásával, különösen a vagyoni megmentése körül kimagasló szolgálatakat teljesített.

Mindezekre tekintettel Ófelsége 1888. évben ezen kiváló őrmesternek a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

*

Goldhammer Ede őrmester, felsőpoényi őrsparancsnok, *Opris (Kiss) Gergely* őrmester, nagyváradai őrsparancsnok, *Nagy Mózes* címzetes őrmester, vaskóhi őrsparancsnok, *Janó József, Péter Ferenc, Kenézi Sándor* és *Ábrahám Balázs* csendőrök, a III. számú kerület állományában, *Schnorrer Károly* őrmester, topánfalvai őrsparancsnok 1886. évben honvédelmi miniszteri dicséző okirattal láttattak el, míg

Répási Mihály őrsvezető, *Bálint László, Postás Károly, Kruzlics Pál, Piránszky István, Kraul József, Pesti Károly, Szabó Lajos* és *Kovács József* csendőröknek, a III., *Nagy József* és *Vikos György* csendőröknek, az I. kerület állományában a honvédelmi miniszter teljes megelégedését nyilvánította az alábbi rablógyilkosságnak 400 órán át — három vármegyére terjedt — kinyomozásánál tanúsított kimagasló szolgálataikért.

1886. április hó 1-én a Bihar, Torda-Aranyos és Alsó-Fehér vármegyéket határoló erdélyi havasok délnyugati kiágazásainak egyik kies völgyében fekvő Felső-Verzár községben kirabolták és meggyilkolták Varga Ádám gazdag parasztgazdát.* A távirtda hiányában lovasküldöncök által értesített szomszédos őrsök legénysége összpontosított, Serédy Géza hadnagy** is megérkezett a 30 km-re fekvő Belényesből. A szomszédos aradi és erdélyi szakaszsparancsnokságok táviratilag értesítették Belényesből a bűnesetről. Különböző tárgyakon kívül 5000 forint készpénz is elraboltatott.

A csendőrök éjt-nappalá téve a legkörültekintőbb munkával derítették fel a három vármegyére kiágazó szövevényes bűnesetet s fogdosták össze a büntény kilenc tettesét és büntetését.

Schnorrer Károly őrmester, topánfalvai őrsparancsnok, ezenfelül 1881. évben a közbiztonság terén tanúsított igen jelentékeny szolgálataiért és sok rabló kézrekerítéseért csendőrsparancsnoksági dicséző elismerésben részesült.

Szabó János őrsvezető, *Sarus György, Tonhauser Péter, Sallay Gábor* és *Köteles István* csendőrök a m. kir. III. számú

* Részletes leírását az esetnek az 1887. évi Csendőrségi Zsebkönyv ismerteti.

** Kiténtetését lásd életrajzában.

csendőrkerületi parancsnokság állományában, — a Fehér — Körös vízének Arad megye Pleskuca község határában 1885. év december hó 1-én történt kiáradása alkalmával egy hat-tagu családnak megmentésekor tanúsított buzgó és áldozatkész magatartásukért a honvédelmi miniszter által dicséző okirattal láttattak el.

Kiss Illés Lajos topolyai őrsbeli őrsvezető, *Hajdu Gábor* őrsvezető, *Tóth Lajos, Varju Mihály, Hajdu Gábor, Bíró Márton* és *Gaál József* csendőrök, — mindannyian a II. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában —, a Zöldi János, többévi börtönre ítélt s megszökött fegyencnek vezetése alatt álló és Bács-Bodrog vármegyében garázdálkodott rablógyilkos bandának szétugasztása és valamennyi tagjának kézrekerítése körül tanúsított példás kitartás, ügyesség és bátorságért 1886. évben a honvédelmi miniszter által dicséző okirattal láttattak el.*

Ezen rablóbanda számos rablógyilkosság elkövetése által az egész vármegyét rettegésben tartotta. A megye a Duna és Tisza folyók által félszigetgé alkotva, földrajzi viszonyai miatt rendkívül előnytelen volt a csendőrség működésére s éveken át nehezítette annak eredményes munkáját. A közbiztonság megzavarására törekvő egyéneket a terepviszonyok is segítették abban az irányban, hogy ezen a területen jobban, mint az ország bármely pontján, csoportosítsák bandáikat. Ezért lett a rablók egyik kedvelt főfészke.

Grauer György címzetes őrmester, *Mitroján Péter* és *Huszár Mátyas* csendőrök, a II. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában, a közbiztonsági szolgálatban tanúsított ügybuzgalmuk és eredményes működésükért a honvédelmi minisztertől dicséző okiratot kaptak.

Raduly József erzsébetvárosi és *Szilágyi Ferenc* brassói őrsparancsnok, címzetes őrmesterek, *Mezei Dániel, Fülöp István* őrsvezetők, *Donáth András, Grosz Mihály, Balogh Dénes, Szabados András, Rusz Péter* és *Imre István* csendőrök, mindannyian az I. sz. csendőrkerület állományában, a vulkói aranybányában 1886. február 28-án éjjel elkövetett rablás 36 tettesének, az elrablott nagymennyiségű aranynak s több ezer forintot kitevő készpénznek kézrekerítésekor tanúsított leleményes, fáradhatlan és eredményes szolgálataukért a honvédelmi miniszter dicséző elismerését nyilvánította.**

Elekes Albert őrsvezető, trsztenai őrsparancsnok és *Steininger János* csendőr Árva vármegye közigazgatási bizottsága által tett javaslat alapján 1886. évben láttattak el a honvédelmi miniszter által dicséző okirattal a közbiztonsági szolgálatban tanúsított lankadatlan szorgalmuk és eredményteljes műkö-

*»Rablóüldözések Bácsbodrog vármegyében« cím alatt az eset a Csendőrségi Zsebkönyv 1887. évfolyamában részletesen ismertette van.

** Kovács Ferenc főhadnagy kiténtetését lásd életrajzában.

désükért. *Steininger János* csendőrnek, aki az Árva megyei Ljeszek községben 1886 augusztus hó 8-án kiűtött tüzvésznel az emberélet és vagyon megmentése körül fáradhatlan és önfeláldozó buzgalmat, körültekintést, erélyt és eredménydús működést tanusított, a honvédelmi miniszter 1887. évben teljes elismerését nyilvánította.

Szabó György csendőr az I. számú csendőrkerület állományában Gyergyó-Remete község határában a Maros folyón átvezető hidnak árvíz ellen való megvédése alkalmával egy emberéletnek megmentésénél tanusított önfeláldozó és elszánt magatartásáért láttatott el 1886. január hó 24-én honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal.

*

Herbert András címzetes őrmester, pöstyéni őrsparancsnok a m. kir. V. számú csendőrkerület állományából, egy rakovici lakosnak a Vág vizéből történt megmentéseért részesült 1886. évben honvédelmi miniszteri dicsérő okirati elismerésben.

Jávor János csendőr, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú éveken át tanusított kiválóan buzgó és eredményes működéseért 1886 évben honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal tüntettetett ki.

Fejes János csendőr a III. számú csendőrkerület állományában 1878. évben az ellenség előtt a mokrói ütközetben tanusított bátor és vitéz magatartásáért Ófelsége által az I. osztályú ezüst vitézségi éremmel lett a legkegyelmesebben kitüntetve.

Ugyanezen királyi kitüntetésben részesült már a szervezés idején őrsparancsnoki minőségben szolgálatot teljesítő *Szoki László* őrsvezető, aki az 1869. évi hadjárat alkalmával is kitünt vitézségével.

Fejes csendőr később járásőrmester, őrs- és járásparancsnok lett Ózdon. 1909. évben Caligaró Viktor olaszországi illetőségű egyéneknél elkövetett rablógyilkosság tetteseihez igen leleményes és körültekintéssel vezetett nyomozással történt kiderítéseért a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által okirati megdicsézésben részesült.

Moldován Tódor őrsvezető egerbegyi (Torda-Aranyos vm.) őrsparancsnok 1882. évben a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenysége jutalmául Ófelsége által II. osztályú ezüst vitézségi éremmel a legkegyelmesebben tüntettetett ki.

Márk Száva csendőr Bosznia okkupálásánál az ellenség előtt tanusított bátor magatartásáért 1878. évben a II. osztályú ezüst vitézségi éremmel lett Ófelsége által a legkegyelmesebben kitüntetve. Birtokosa lett a hadiéremnek is.

*

Margitai Sándor őrsvezető, a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában, 1886 augusztus hó

30-án *Szabó Zsigmond* csendőrrel a csengeri őrsről a szatmár-megyei Gacsály községbe segélyszolgálatra lévén kirendelve, észrevették, hogy a szomszédos Rozsály községben rohamosan terjedő tűz ütött ki. Margitai őrsvezető Gacsály község lakosságát segédkezésre felhíva, a falu fecskendőjével a helyszínre siettek. Erélyes közbenjárásuknak és helyes intézkedéseiknek volt köszönhető, hogy a község a végelpusztulástól megmenekült. Az oltási munkálatok közben Joczák András lángbanégő házában bennrekedt két gyermeket a már dűledező épületből — égő zsarátnokok között — kimentette. Önfeláldozó magatartásáért, valamint tekintettel arra, hogy már előzőleg is a közbiztonsági szolgálat terén szerzett érdemeiért három ízben lett megdicsérve, Ófelsége 1887. évben az ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Szabó Zsigmond csendőr honvédelmi miniszteri dicsérő elismerésben részesült. Margitai őrsvezető 1883. évben számos és jelentékeny büntény felderítése s a tettesek letartóztatásáért a m. kir. IV. számú csendőrparancsnokság által okirattal megdicséretetett. 1885. évben pedig egy bucsu alkalmával pisztolyokkal és botokkal felfegyverkezett 3—400 főnyi tömegnek bátor fellépésével történt megfékezéséért szerzett érdemet arra, hogy ismételt parancsnoksági dicsérő okirattal láttassék el.

Zammer György őrsvezető, később krassovai őrsparancsnok, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában őrsparancsnok volt Resicabányán, amikor Román-Resicán 1886 december hó 10-én éjjel egy órakor Gorbina János ottani lakos háza teljesen leégett. Ez alkalommal Plischkó Ravekát az égő házból saját élete kockáztatásával megmentette. Ófelsége által az ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Gidró Mihály őrsvezető címzetes őrmester, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában, Hont megye Teszér községében 1886. évi augusztus hó 11-én kiűtött tüzvész alkalmával a helyben állomásozó őrsről Matonák Ádám csendőrrel* kivezényeltetvén, a rohamosan kifejlődő tűz színhelyére siettek s ott az oltás helyes és céltudatos vezetése mellett öt embert saját életük kockáztatásával kimentettek. Bátorságáért Ófelsége 1887. május 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával a koronás ezüst érdemkereszttel lett a legkegyelmesebben kitüntetve.

Thomás Adolf a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományába tartozó őrsvezető Turterebes községben (Zemplén vármegye) 1886. augusztus hó 28-án dühöngött tüzvész alkalmával, saját életének veszélyeztetésével tanusított azon kötelesség-hű tettéért, mellyel egy nyolcéves leányt a megégéstől megmentett, a m. kir. honvédelmi minisztertől dicsérő okiratot kapott.

* Matonák csendőr kitüntetésének nevével tárgyalatik.

Simóka Jakab (azelőtt Butz Simon) örsvezető, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. Vas vármegye vasvári járásában több éven át egy szervezett tolvajbanda működött, melynek — miután tömérdek orgazdával állottak bünszövetségben — nehéz volt nyomára akadni. Simóka örsvezető, vasvári őrsparancsnoknak tapintatos, erélyes és fáradhatlan működése által sikerült az 1885 február hó 14-én virradóra Szemes Ferenc vasvári lakós kárára elkövetett betörési lopás tetemeit elfogni s az igazságszolgáltatásnak átadni. Ez képezte ama hirhadt »Egyed József, Domokos és társai-féle bűnügy« kezdőpontját, minek folytán a körültekintő és ügyes örsvezetőnek sikerült 61 bűnesetet kiderítenie, melyek miatt letartóztatott tiz gonosztevő 1—2 évig terjedő fegyházra ítéltetett. Ezen kiváló működéséért honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttatott el, míg a vele közreműködött *Márton József* örsvezető és *Miholics István* csendőr, csendőrkerületi parancsnoksági dicsérő okirattal tüntetettek ki.

Bartha István és *Kacsó István*, mindketten a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományába tartozó őrmesterek, a csendőrlegénység létszámának kiegészítését előmozdító és az önként jelentkezők szerzése körül kifejtett eredményteljes működésükért honvédelmi miniszteri dicsérő elismerésben részesültek. Kacsó István őrmester, mint szatmárnémetii őrsparancsnok — 1884. évben — a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság részéről dicsérő okirattal láttatott el, egy régi gyilkosság teteseinek kiderítése és letartóztatásáért.

Kovács Mihály őrmester, kisjenői őrsparancsnok, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. Az Arad megyében levő kisjenői és ehhez szomszédos örskörletekben rövid hat hónap lefolyása alatt több nagyobb szabású közbiztonsági zavar fordult elő, melyeknek kiderítése és a tettesek elfogása az ő kitartó buzgalmanak és észszerű eljárással párosult tevékenységének köszönhető, miért is a m. kir. honvédelmi miniszter részéről dicsérő okirattal láttatott el. Az őrs többi legénysége pedig, u. m. *Kondrik János*, *Kövári Ferenc*, *Károlyi Pál*, *Maróthi Ferenc* és *Győrfi József* csendőrök kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttattak el.

Gusbeth Márton csendőr, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Hunyad megye Poklisa községében 1886. évi április hó 14-én éjjel támadt tűzvész alkalmával az emberélet és vagyon megmentése körül — saját életének kockáztatásával — tanusított fáradhatlan és önfeláldozó buzgalmaért a m. kir. honvédelmi miniszter részéről dicsérő okirati elismerésben részesült; míg ugyanazon alkalommal közreműködött *Flinta János*, *Mircse Ferenc* és *Jakab Elek* csendőrök a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság részéről dicsérő okirattal lettek ellátva. Mircse csendőr 1885. évben ezenkívül

már részesült kerületi parancsnoksági okirati megdicsérésben egy nagyobbösszegű pénzlopás ügyes kinyomozásáért.

Tolna János és *Sipos Gábor* csendőrök, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. 1886. szeptember hó 27-én Szilágy megye Szakácsi községében nyomozó szolgálatban megjelenvén, az ott éjjel 11 óra tájban kiütött tűznél az oltás érdekében tett helyes intézkedéseik által, valamint az élet- és vagyonbiztonság érdekében tanusított buzgó és áldozatkész magatartásuk által úgy a polgári hatóságok, mint egy egész vidéknek elismerését maguknak kivívták. Honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttattak el.

*

Moncz Sándor örsvezető, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. 1885. november 2-án este Ruprecht János sajtoskáli (Sopron megye) nagybirtokos és cukorgyáros, három bekormozott arcu és lőfegyverrel ellátott egyén által a gyár udvarán megtámadtatott és tőle veszélyes fenyegetések, sőt bántalmazások között mintegy nyolcezer forint elraboltatott. Dacára annak, hogy a rablók eltávozása után a gyáros 450 főből álló gyári személyzetét felriasztotta, a rablók sikerült az üldözés elől menekülni s nyomuk teljesen elveszett. Az országszerte nagy port felvert eset különösen a vidéket és a szomszédos megyék lakosait felette felizgatta s minden oldalról erélyes intézkedések tettek a vakmerő rablók elfogására. Minden erőlködés hiábavaló volt. Már-már feledésbe kezdett menni az eset, midőn végre sikerült Moncz örsvezető, vasvári őrsparancsnoknak a titokban eszközölt szesz megfigyelések és nyomozás után a helyes nyomra jutnia s a Sopron és Vas vármegyékben lefolytatott körültekintő nyomozás során a tetteseket Tóth József szentivánfai községi másodbíró, Majsza János és Kis János ottani lakosok személyében kideríteni. Ezen eredményteljes működéséért s általában a közbiztonsági szolgálat terén tanusított állandóan lelkes buzgalmaért honvédelmi miniszteri elismerésben, míg járótársa *Nagy Ferenc* csendőr, kerületi dicsérő okirati elismerésben részesült. Moncz Sándor örsvezető — mint királyhalmeci őrsparancsnok — 1884. évben több nagyobb mérvű lopás tiz tettesének elfogásáért a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsérő okirattal tüntetett ki.

*

Budai János járásőrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1886. december hó 6-án Tordán megtartott országos vásáron — mint ottani őrsparancsnok — értesült, hogy több hamis váltópénz hozatott forgalomba. A nyomozás során kiderítette, hogy ki volt a pénzhamisítás értelmi szerzője, a hamisítványok előállítói s kik hozták azokat forgalomba. A gyorsan és erélyesen keresztülvitt nyomozás során előkerültek a vágógép, a nyomóprés, a lemezek, a csavarok,

az anyaghulladékokkal együtt, sőt maguk a hamisítványok is. Ezen pénzhamisító bandának tagjai a bünjelekkkel együtt átadattak a tordai királyi törvényszéknek. Budai őrmester honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal tüntettetett ki, járőrtársai *Bágya Árpád*, *Schuster Márton* és *Andrei György* csendőrök pedig — kik őrsparancsnokukat a fásasztó nyomozás során hathatósan támogatták, kerületi parancsnoksági nyilvános megdicsérésben részesültek. Budai János őrmester 1879. évben — még az erdélyi csendőrparancsnokságnál történt szolgálati ideje alatt — bélyeghamisítók kézrekerítéseért csendőrparancsnoksági dicsérő elismerésben is részesült. 1884. évben egy gyilkosság kiderítése és a tettesek elfogásáért a m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által láttatott el dicsérő okirattal; 1891. év május hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározással pedig részére a koronás ezüst érdemkereszt a legkegyelmesebben adományoztatott. Budai őrmester 1864. március hó 8-án avattatott fel a cs. kir. 63. számú gyalogezredhez s már 1865. április hó 6-án áthelyeztetett a cs. kir. 8. számú csendőrezredhez, honnan a magyar csendőrséghez került, hol harminc évet meghaladóan teljesített szolgálatot. A közbiztonsági szolgálatban szerzett érdemeiért összesen 9 ízben lett megdicsérve. Hogy mily elismerésreméltó tevékenységet fejtett ki e derék altiszt még szolgálata későbbi éveiben is, az kitétszik azon körülményből, hogy szolgálati ideje alatt 200 súlyosabb bűnesetet derített ki, 400 tettet fogott el és 2000-en felüli törvénytörtőt szolgáltatott át az igazságszolgáltatásnak. — 1904. május 1-ével járásőrmesterré neveztetett ki. 1904. évben 40 évet meghaladó példás és kiváló magatartásáért Ófelsége az *arany érdemkereszt* legkegyelmesebb adományozásával tüntette ki.

*

Cimbalmos József őrsvezető, alsójárai (Torda vm.) őrsparancsnok, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Alárendeltjei buzgó támogatása mellett rövid két év leforgása alatt 89 bűnesetet derített fel. Amellett őrsét minden tekintetben a legnagyobb rendben tartotta, csendőreit odaadó szorgalommal és kitartással oktatta és vezette, miáltal ezen derék altiszt előljárói bizalmát, a hatóságok elismerését, valamint a lakosság háláját teljes mérvben kivívta. A honvédelmi miniszter dicsérő okirattal tüntette ki, míg alárendeltjei *Izsák Márton*, *Kömüves Pál* és *Gál Imre* csendőrök a kerületi parancsnokság által dicsértettek meg. Cimbalmos — aki később címzetes őrmesterré lépett elő, 1892. évben hosszú szolgálati ideje alatt tanusított ügybuzgalmaért a honvédelmi miniszter által dicsérő okirattal lett ellátva. Cimbalmos — címzetes őrmester korában — fogta el 1888. évben Modrigán György rabszökevényt és veszélyes fegyveres csavargót, aki a felsőpótsági és a szomszédos alsójárai havasok lakóit — nagyszámu bűntársakkal szövetkezve — több éven át rettegésben tartotta.

Rendes bandát nem alakíthatott ez a Modrigán, mert folytonosan üldözés alatt állott, de vakmerőségével a betörések egész sorozatát vitte véghez. Télen 20 fokos hidegben — helyenként a hó métermagasságyira feküdt — a havasok között sikerült közelebbi nyomra jutnia Cimbalmos címzetes őrmesternek s ezt a veszélyes csavargót, nagy terepnehézségeket küzdve le, végre ártalmatlanná tenni, büntársaival együtt elfogni s a terhükre rótt 22 bűncselekményt felderíteni.

Zeffer Miklós őrsvezető címzetes őrmester, dombói őrsparancsnok, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, a Zemplénmegyei Nagy-Kázmér és Velejte községekben 1886. október 27-én, illetve november 20-án kiütött tüzvész alkalmával az élet és vagyon megmentése körül tanusított rendkívüli erélye, elszántsága és buzgalmaért honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttatott el.

Földes Samu őrsvezetőnek, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén több ízben tanusított kiváló buzgósága, valamint fáradhatatlan szorgalmaért és eredményteljes működéseért a honvédelmi miniszter dicsérő okiratot adott.

*

Bács-Bodrog vármegyében *Kiss Illés Lajos* őrsvezető és társai által nagy fáradság, erély és buzgalommal folytatott s a folytonos üldözéssel 1886. évben szétugrasztott rablóbanda vezére, Tyoszyty Lázár elfogatása után néhány hétre, 1886. augusztus hó 22-én, az elfogatása alkalmával szenvedett súlyos sebéből kiépülve, a zombori kir. ügyészség börtönéből újból megszökött s még az eddiginél is rettegettebb és vakmerőbb tagokból álló rablóbandát szervezett. Minden egyes tagja már a szövetkezés előtt elvetemült gonosztevő volt. Hátultöltő vadászfegyverekkel és forgópisztolyokkal fegyverezték fel magukat, melyeket Ujvidéken a felelős éjjeli örök közbenjöttével vásároltak meg. 1886. augusztus 25-én özv. Vujker Náta deszpot—szentmihályi lakosnőt gyilkolták meg és rabolták ki; szeptember 4-én Doroszló és Rác-Militics között a postakocsit; november 10-én Nacsil József bácsujhelyi pusztai lakost lötték agyon azért, mert ez az őrzésére bizott juhokból egyet nem akart átengedni. November 10-én éjjel a banda három tagja kocsin, melyet az eléje fogott két lóval együtt a gróf Chottek kisalpári pusztájáról loptak, Pivnicára értek, hol a község háza előtt a szintén kocsin lévő csendőrpárót megpillantva, megfordultak és Hódságh felé a legnagyobb sebességgel elhajtottak. A járőr a menekülőket üldözőbe vette. Hajsza közben a mintegy 200 lépésnyi előnnyel bíró üldözőt kocsiról egy utkanyarulatnál — anélkül, hogy ezt a járőr a sötétség miatt észrevette volna — a két rabló leugrott, az ut árkában fedezetet találva, az odaérkező járőrt keresztüzt alá fogta. *Doró Mihály* csendőr halálosan sebesülve, még

a helyszínen meghalt. Nagy Mózes őrsvezető és Verner Antal segédleti honvéd a harcot azonnal felvették, de eredmény nélkül, mert a rablók felhasználva a járőrnek az elesett bajtárs felé — pillanatnyira — irányult figyelmét elmenekültek. A rablóbanda folytatva gaztetteit, még 1886. évben Nikolics Zuku gulubincai lakost meggyilkolták, azonkívül számos betöréses-lopást követtek el. December 2-án Tyoszyék Hódságh felé kocsiztak Schumacher nevű jómódu polgár kirablására. Este 8—9 óra között Hódsághtól mintegy 1500 lépésre Maron István, Vida Sándor és Agazon József csendőrökből állott járőrrel találkoztak. Ez által megállásra szólítottak fel, mire a rablók lövésekkel feleltek. A csendőrök felvéve a harcot, rögtön oly eréllyel viszonzták a tüzelést, hogy azok a határozott fellépéstől megrettenve, a sötétség leple alatt elmenekültek. A rablók egyike megsebesülvén, még azon éjjel feltaláltatott. Kálló hadnagy, újvidéki szakasparancsnok* távirati értesítést kapva, a helyszínére azonnal kiszállott és Mrakovics Gábor, Nagy Mózes őrsvezetők, Nagy János, Ternanov Antal, Malonyai Pál, Imhoff György és Wetzl János csendőrökkel a legerélyesebb nyomozást megindította. A banda egyik veszedelmes orgazdáját elfogva, a tervszerű nyomozás helyes irányban már bevezethető volt. Imrek Sámuel pivnicai lakos szinjében a polyva között elrejtőzött egyik bandatag kutatás közben a polyvarakásból forgópisztollyal a kezében kiugrott, de mielőtt lőhetett volna, Nagy őrsvezető által lefegyvereztetett. Azonban még mindig nem adta meg magát, hanem egy hosszú kést rántva elő, Kálló hadnagynak rontott, de ez és Malonyai csendőr által lefegyverezve, megbilincseltetett. Ő lett a nyomra vezető. Valóságos üldözés indult meg a rablóbanda többi tagja után, kik közül többet kétségbeesett tüzharc között lehetett hónapokig tartó fárasztó nyomozás során kézrekeríteni és ártalmatlanná tenni. Tyoszyi rablóvezér Újvidéken 1887. év júniusában fogatott el. 11-én értesült ugyanis Kálló hadnagy, hogy ezen éjjel egyik korcsmában fog a rablóvezér mulatni. Hogy a határtalan vakmerőségű rablók minden menekülhetésének elejét vegye, hat csendőrrel s a cs. és kir. állomásparancsnokságtól rendelkezésére adott katonai karhatalommal a korcsma épületét körülzárta, ő maga pedig Tályai István csendőrrel azon szobához közeledett, melyben a rablók mulattak. Azok a megadást célzó felszólításra nem válaszolva, a padlásra huzódtak fel s a kibontott tetőn át akartak elmenekülni, de ennek lehetetlenségét látva, erős lövöldözést kezdtek a tetőn át csinált lőréséből. Éjfél után az egyik rabló lövéstől találva meghalt. Tyoszyi is jobb karján megsebesülve, reggel 1—2 óra között megadta magát. Ezen rablóüldözésnél — melynél elért szép eredmény a fiatal csendőrség iránti

* Lásd életrajzát 152 oldal.

bizalmat lényegesen megszilárdította, — még Pakay István őrmester, Lavenka János csendőr, Barach Antal, Csöke Mihály és Bartha Sándor próbacsendőrök tüntették ki magukat.

*

Gaáli Gyula őrmester, fehértemplomi őrparancsnok, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. Markovic Janca Rama községi szerb alattvaló 1886 november hó 17-én az újpalánkai határhoz tartozó Csibuklia szigetre fagyűjtés végett a Dunán átszólnakázván, a szigeten nyomtalanul eltűnt s miután a később előkerült csónakja vérfoltokkal volt telve, ruhája pedig egy odvas fában találtatott meg, az a gyanu merült fel, hogy meggyilkoltatott s hullája a Dunába dobatott. A Bécsben székelő szerb királyi követség kezdeményezése folytán ezen ügy — diplomáciai uton — a büntény kiderítése végett Krassó-Szörény vármegye alispánjának adatott ki s ezuton csak hónapok múlva jutott Gaáli őrmester tudomására. Bár ez a hosszú időköz a nyomozás eredményét kétségessé tette, a sok nehézségbe ütköző nyomozás nemcsak a tettes, Ranyiszov Marko juhász kézrekerítéséhez, hanem hosszas utánjárás és puhatolás után a bizonyítékok, sőt szemtanuk szerzéséhez is vezetett. A honvédelmi miniszter dicsérő okirattal tüntette ki Gaáli őrmestert. Nevezett altiszt 1884. évben egy évek óta üzletszerűleg működő hét tagból álló tolvajbandát derített ki s adott át az igazságszolgáltatásnak, mely kimagasló ténykedéséért a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság részéről dicsérő okirati elismerésben részesült.

Gaáli őrmester 1853. évben született a Háromszékmegyei Ojtoz községben. 1870. év január 10-én avattatott fel a cs. és kir. 62. gyalogezredhez, honnan 1873. évben szabadságoltatott. 1878. évi március hó 8-án lépett be a m. kir. erdélyi csendőrség állományába, hol 1880. évben sikeresen végezvén el az altiszti iskolát, címzetes őrsvetetővé lépett elő. Hosszas szolgálata alatt minden oldalú kitűnő használhatóságának adta bizonyítékát, miért is részére Ófelsége által 1899. évben a koronás ezüst érdemkereszt a legkegyelmesebben adományoztatott.

*

Nisztor György őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1888. évben már közel 15, ebből 9 évet meghaladóan szolgált a csendőrségnél. Huzamosabb időn át volt a bánátkomlói őrparancsnoka. Az ottani terhes viszonyok dacára pihenést nem ismerő folytonos munkásságával, eréllyel, bátorságával és ismereteinek ügyes értékesítésével valóban el tudta érni azt, hogy akkor, amidőn előjárói őt választották ki ezen veszélyes vidék közbiztonsági viszonyainak rendbehozatalára, nemcsak ebben a népes torontálmegyei községben teremtett rendet, hanem erélyes működését távolabbi vidékre is kiterjesztette s áldásos működése messze környékre hatott.

Hogy mily mérvű volt eredményes működése, ezt legjobban azon körülmény mutatja, hogy az ő állomáshelyén s a környékén 1884. év eleje óta 349 bűnügyben, a köztük sok súlyos, az élet- s a vagyonsbiztonság ellen elkövetett esetekben derítette ki a tetteseket, az elrabolt javak legnagyobb részét is előkerítette s 358 egyént adott át az igazságszolgáltatásnak.

Őfelsége részére 1887. évben a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

*

Maurovics Gábor őrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. Született 1837. évben Köpcsény községben (Moson vármegye). 1858. évi március 3-án soroztatott be a cs. kir. 19. számú csendőrezredhez. Onnan került át a m. kir. csendőrséghez. Megszakítás nélküli — több évtizedes — csendőrségi szolgálata alatt hivatásszerű kötelességeit mindenkor és minden körülmények között buzgón és egész odaadással teljesítette; képességét, ismereteit és ügyességét a szolgálat érdekében kiválóan érvényesítette; mint őrsparancsnok, alárendelt legénységét szorgalmasan oktatta, kötelességeik hü teljesítésére állandóan buzdította; magamagát a szolgálatban sohasem kímélte, sőt a legnehezebb feladatokat mindig személyesen vállalta.

Eredménydús működését — mint magyaróvári őrsparancsnok — azon szép sikerével koronázta, mikor 1887. évi szeptember 13-án éjjel az ottani r. kath. templomba történt betörés tetteseit s a körülbelül 1500 forintnyi értékű lopott tárgyakat még a rablást követő napon Győrött kézrekerítette.

Hosszas működése elismerésül Őfelsége 1887. december 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Maurovics őrmester ugyyszólván együtt haladt a csendőrség fejlődésével és a sors úgy hozta magával, hogy a csendőrségi szolgálati idejének alkonyán az ország ugyanazon vidékén teljesítsen szolgálatot, ahol született s ahol, mint csendőrujonc szolgálatát 40 évvel azelőtt megkezdette.

Maurovics őrmester 1898. évben saját kérelmére helyeztetett nyugállományba, mely alkalommal Őfelsége részére az *arany érdemkeresztet* a legkegyelmesebben adományozta.

Maurovics őrmester 40 év és 7 hónapon át volt a csendőrségnek megbecsülhetlen tagja. A legfelsőbb szolgálat előnyére és a testület dicsőségére mindenkor kiváló szakértelemmel és legszebb eredménnyel végezte állásával járó köteleit. Nyugodt lélekkel tekinthetett vissza a megfutott utra, mert valóban igazi érdemek és rendkívüli eredmények díszítették azt.

*

Schnorrer Károly őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1842. évben született Csehországban,

Kunitz községben. 1863. évben soroztatott be a cs. kir. 73. gyalogezredhez, onnan 1864. június 23-án helyeztetett át a cs. kir. (kolozsvári) 9. számú csendőrezredhez s azóta az erdélyrészi csendőrségnél teljesített csendőrségi szolgálatot. Mindenkor a legernyedetlenebb szolgálati buzgalmat tanúsította, tapintatos körütekintése és fáradhatlan tevékenysége által éppen úgy szolgált követésreméltó például, mint ahogyan azok szakszerű és derék magyar csendőrökké képzését és nevelését is előmozdította. Kiválósága praedestinálta arra, hogy a legnehezebb őrsök parancsnoklásával bízott meg. A legkényesebb és legterhesebb feladatokat is mindig sikerrel oldotta meg. Ugy előjárói megalégedését, mint a hatóságok hálás elismerését, nemkülönben a lakosság tiszteletét és nagyrabecsülését mindenkor kiérdemelte. A közbiztonsági szolgálatban szerzett érdemeiért hat ízben — köztük honvédelmi miniszteriben is — részesült dicséző elismerésben. Őfelsége 1888. május hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával e kitünő csendőraltisztt részére jeles szolgálataiért a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

*

Lázár Gábor és Kunery József számvivő-őrmesterek, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában, a csendőrség szervezése alkalmával s azt követően állandóan tanúsított ernyedetlen szorgalmukért és szolgálatuknak mindenkor kötelesség-hü teljesítéséért 1888. évben a m. kir. csendőrkerületi parancsnokságuk által dicséző okirattal láttattak el.

*

Ambrus József I. oszt. gazdasági tiszthelyettes. Született 1860-ban. Katonai szolgálatát 1880. március hó 15-én kezdte meg a cs. és kir. 62. gyalogezrednél. 1881—82. években részt vett Bosznia—Hercegovina megszállásában. 1883. évben — mint őrsvezető — lépett át próbaszolgálatra az I. számú csendőrkerülethez, hol megszakítás nélkül 1919. április hó 1-ig szolgált. Mint őrsvezető a csáki gorbói és a csucsai őrsök parancsnoka volt. 1902. évben a kerület törzséhez helyeztetett, mint segéd munkás. Törzsőrmesterré 1900. évben lépett elő. Igen buzgó, lelkiismeretes, kötelességtudó és előjáróihoz feltétlenül ragaszkodó altiszt volt, kit előjárói éppen ezekért a nemes vonásaiért igen megbecsültek s különösen értékelték pontosságát és szakavatottságát. Bajtársi körökben is megkülönböztetett tiszteletben részesült. Érdemeiért két kerületi parancsnoksági és egy honvédelmi miniszteri dicséző okirattal láttatott el. Őfelsége 1908. évben a koronás ezüst érdemkeresztet, 1916. évben pedig az *arany érdemkereszt* legkegyelmesebb adományozásával tüntette ki e kiváló altisztet.

*

Kövér István őrsvezető címzetes őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. Őrsparancsnok a temes-

megyei Beregszón. 1889. évben már 12 évi — teljesen büntetlen — szolgálata alatt mindig mintaszerű magaviseletével és hű kötelességteljesítése által tünt ki. A megszállás idején a Temes vármegyében gyakori és súlyos közbiztonsági zavarok kiderítése és a rendes viszonyok megteremtése körül szerzett nagy érdemeket. De különösen kimagasló működést tanusított a nyolcvanas évek árvízveszélyei alkalmával az emberélet és a vagyonmentéseknél, valamint az árvízvédelmi munkálatoknál s legkivált az őrse körletében előfordult súlyosabb bűnesetek kiderítése körül, amennyiben a többek között Szempetván Sztoja hirhedt és rettegett rablógyilkost hosszas és ügyes nyomozás után kézrekerítette, ennek fonalán egy messzire — sőt a külföldre is — szétágazó rablószövetséget is felderített és tett ártalmatlanná. Őfelsége — megjutalmazandó e kiváló érdemeket — Kövér címzetes őrmesternek 1889. évben az ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

*

Rohn János őrmester, lipitújvári őrsparancsnok, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában. 1838. évben született a csehországi Dübenau községben. 1859. évi április hó 14-én lett felavatva a cs. kir. 18. gyalogezredhez és ugyanazon év november 3-án a fennállott cs. kir. 8. sz. csendőrezredhez. 1868-ban őrsvezetővé, 1876-ban címzetes őrmesterré, 1882-ben őrmesterré lépett elő. 1876 május 1-ével helyeztetett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. A csikkozmasi, a csikszentgyörgyi és csikgyimesi őrsökön teljesített szolgálatot. Majd 1881. évben a gyergyóditrói őrsnek lett parancsnoka. 1890. évben harminc évet meghaladóan teljesített folytatólagos szolgálatot a csendőrségnél. Hosszu szolgálati ideje alatt minden alkalommal kitünt önfeláldozó és ernyedetlen buzgalma, derék férfias jelleme és áldozatos tevékenysége által, melyek következtében egyikévé vált azoknak, akik a csendőrség intézménye iránti általános tisztelet és elismerés kivívásához hozzájárultak. Őfelsége — méltányolva ezen jeles altiszt kiváló érdemeit, melyekért már hétizben nyert dicséző kitüntetést — 1889. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta. Rohn őrmester a m. kir. I. számú csendőrparancsnokság állományában teljesített szolgálata idején, 1871. évben árvíz alkalmával több kincstári érték és egy gyermek megmentéseért, 1875. évben a közbiztonság terén tanusított kötelesség-hű, fáradhatlan buzgóságáért a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnokság, 1877. évben pedig a közbiztonság érdekében kifejtett fáradhatlan tevékenységeért és több közártalmu egyén felfedezéseért a m. kir. erdélyi csendőrparancsnokság által dicséző okirattal láttatott el. Ugyancsak 1877. évben Bukarestben elkövetett kettős rablógyilkosság tetteseit elfogta s a náluk talált bűnjelekkel — köztük 700 darab arannyal együtt — a bíróságnak átadta.

Rohn őrmester 1897. évben helyeztetett nyugállományba, mely alkalommal részére Őfelsége 1897. évi február hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásával az *arany érdemkeresztet* a legkegyelmesebben adományozta.

*

Csizmadia János címzetes őrmester, nyéki őrsparancsnok, a VI. számú csendőrkerület állományában, amellet, hogy őrsét mintaszerűen rendben tartotta, őrskörletében 1885. év óta előfordult minden bűncselekményt — odaadó buzgósággal teljesített szolgálata által — kiderített. Tekintettel hosszu, érdemteljes szolgálatára, 1889. évben kerületi parancsnoksági dicséző okirattal láttatott el.

Gilyén Albert őrmester, szombathelyi szárnyszámvivő, ezen szárnyparancsnokságnak 1884. évi június hó 1. óta való fennállása óta a számviteli teendőknél lelkiismeretes, fáradtságot nem ismerő buzgósággal párosult s a legjobb eredménnyel való végzéseért 1889. évben kerületi parancsnoksági dicséző okirattal láttatott el.

*

Schneller József őrmester, petrozsényi őrsparancsnok, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1866. évben március hó 26-án avattatott fel a cs. kir. 76. számú gyalogezredhez. Ugyanazon évben résztvett az Olaszország elleni hadjáratban. A cs. kir. csendőrséghez 1866. év október hó 1-ével lépett át. Azóta 1890 május hó 16-ig megszakítás nélkül szolgált a csendőrségnél, amikor is testi törődöttsége folytán nyugállományba helyeztetett. Hosszu szolgálata alatt példászerű magaviselete, párját ritkító kötelességtudása és ernyedetlen buzgalma által alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképe volt. A közbiztonság terén 22 évet meghaladóan — ebből 20 éven át mint őrsparancsnok — működött. Három ízben megdicsért működéséből kiemelendők:

1871. évben a hondoli őrsön egy veszélyes gyújtogatót tartóztatott le, miáltal helyreállította a rettegésben élő vidék nyugalmát;

1873. évben egy közveszélyes vándorcigánycsapatot fogott el, mely számos betörést és lopást követett el; nyolc lopott lóval és nagyértékű ingóságokkal együtt átadta a csapat tagjait a bíróságnak;

ugyanezen évben egy felette veszedelmes rabszökevényt tett ártalmatlanná;

1874—1880. években, mint dobrai őrsparancsnok, számos betörést, ökö- és lólopást derített ki és a tetteseket a törvény kezére adta át, miáltal e veszélyeztetett vidéken helyreállította a vagyonbiztonságot;

1879. évben észszerű nyomozás során egy öt tagból álló közveszélyes rablócsigánybandát tett ártalmatlanná;

1880. évben egy nagyobbarányu pénzhamisítást leplezett

le óvatos nyomozása eredményeként s adott át a hamisítványokkal és a készülékekkel együtt a bíróságnak;

1881. évben — mint petrozsényi őrsparancsnok — a Deán és Dencsuleszku rettegett rablóvezérek veszedelmes társát, Magár Györgyöt fogta el;

1882. évben egy fegyveres katonaszökevényt két társával együtt kerített kézre, kik többrendbeli rablást és fosztogatást követtek el;

ugyanezen évben 80 katonaköteles egyént puhatolt ki és állított elő, kik helyett nyomorékok lettek a sorozáshoz állítva;

1883. évben ébersége által egy készülöben levő bányamunkászavargást hiúsított meg;

1884. évben Cserna Dávid hirhedt templomrablót fogta el;

1885. évben hat egyént, kik — mint besorozott katonák — hamis okmányokkal éveken át bujdosnak, puhatolt ki s adott át a katonai hatóságoknak;

1886. évben Burge György hirhedt közártalmut tette ártalmatlanná.

Különösen kiemelendő, hogy azalatt a tiz esztendő alatt, melyet 1880—1890. évek alatt a rendkívül fontos petrozsényi határőrsön töltött, a rengeteg erdőséggel bíró s az előbbi időkben Romániából betörő fegyveres rablóbandák által feldult vidéken nemcsak a közbiztonságot állította helyre, hanem nagykiterjedésű örskörlete mellett Petrozsény, Petrilla és Livazény községekben levő kőszénbányákban dolgozó, több ezer munkás között hét csendőrével a rendet mintaszerűen fenntartotta, amellet birta a hatóságok és a lakosság bizalmát, ezzel növelvén a csendőrség tekintélyét.

Őfelsége 1890. évben ezen kitünő altisztnek a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

*

Mayer Flóris őrmester, bánffyhungyadi őrsparancsnok, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1859 április hó 9-én soroztatott be a cs. kir. 49. számú sorgyalogezredhez a fennállott cs. kir. 6. számú csendőrezred részére. Harmincegy évet meghaladóan szolgált megszakítás nélkül a csendőrségnél. Hogy Mayer őrmester ily hosszú idő alatt — mely a legénységi állományban valójában majdnem páratlanul állott — mennyi viszontagságon ment keresztül, mennyit fáradt, éjszakázott, hányszor forgott élete veszélyben s hányszor kellett azt kockáztatnia, arról könnyen fogalmat alkothat magának mindenki, aki tudja, mily roppant felelősséggel, fáradsággal és veszéllyel jár a közbiztonsági szolgálat és járt különösen abban az időben a Romániával határos erdélyi részeken. Fő- és megbecsülhetlen érdeme volt Mayer őrmes-

ternek, hogy azon örskörletben, ahol ő szolgált, rend volt. A garázdálkodók és veszélyes egyének rettegték éberségétől és szigorúságától. Négyizben lett okiratilag és nyilvánosan megdicsérve. Büntetve 30 év alatt nem volt, ami a becsületességnek, a tapintatosságának, a lélekjelenlétnek, a hü kötelességteljesítésnek ritka mintaképeül tünteti fel az utókor előtt is e derék altisztet, aki valóban megérdemelte Őfelsége azon kegyét, mellyel 1889 november 1-én részére a koronás ezüst-érdemkeresztet adományozta.

*

Pakay István őrsvezető címzetes őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1886. évben a temesmegyei Kustély községben Hermann Sámuel kereskedő, ennek hatéves fia és Somogyi Mária nevű gazdasszonya meggyilkoltattak és kiraboltattak. A büntény elkövetése után a csendőrség részéről a legnagyobb erőfeszítés mellett minden lehető elkövetetett, hogy világosság derüljön ez ügyben. A nyomozás s az állandó puhatolás három éven át tartott. 1889. évben már annyira előrehaladt, hogy Losdorfer Ferenc főhadnagy verseci szakaszparancsnok,* ki a puhatolásokat személyesen vezette, a nyomozás befejezése céljából Pakay címzetes őrmestert vette maga mellé s a helyszínére kiszállott. A nyomozás négy községre terjesztetett ki s fáradhatlan buzgalommal 233 órán át tartott. A beszerzett bizonyítékok alapján a legnagyobb kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság tettesei hét kustályi lakos személyében kiderítették. Pakay címzetes őrmester 1890. évben érdemeiért honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal látott el. Pakay 1904. évben járásörmesterré nevezetett ki s Párdányra helyeztetett őrs- és járásparancsnoknak.

*

Szombath József címzetes őrmester, *Kekezovich Gyula* és *Reiner Lipót* őrsvezetők, *Grózea Sándor* és *Kurucz Miklós* csendőrök, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1886. október 28—29-ike közötti éjjel Geiger Adolf szabadkai lakos lakásába ismeretlen tettesek — hallatlan vakmerőséggel — betörték s onnan a Wertheim-szekrény találékony felnyitása után több ezer forint értékű ékszer és értékpapírt loptak el. A szabadkai rendőrség és a fővárosi titkos rendőrség bekapcsolása mellett a csendőrség erélyes nyomozást indított ezen országszerte feltűnést keltett bűnygyben, de a fáradhatlanul vezetett nyomozás — melybe Klemm Jusztin főhadnagy** is befolyt — csak 1888. évben vezetett eredményre. Egy 17 tagból álló betörőbanda került hurokra. E szövevényes bűnygyben fenti csendőrök fejtettek ki dicséretreméltó buzgalmat, melyért honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal tüntetettek ki.

*

* Lásd életrajzát.

** Lásd életrajzát.

Somogy és az ezzel határos vármegyékben a hetvenes-nyolcvanas években a lólopások nagy szerepet játszottak. Régi időktől ismeretes, hogy Somogy vármegye mindig kedvelt tartózkodási helye volt a tolvajoknak és rablóknak s ha Dunántul valamely részében fellépett egy-egy tolvaj- vagy rablóbanda, az bizonyára Somogy megyében is garázdálkodott. A vármegye nagykiterjedésű erdősegei kitűnő buvóhelyekül bizonyultak, de az azokban tartózkodó pásztorok, kik minden rosszra készek és maguk is nagyobb részét közártalmuak voltak, szívesen állottak segítségére a tolvajszövetkezeteknek, a lopott jószágokat nyájukba fogadták, azokat elrejtették, tovább-eladták, általában — haszonlesésből — bünrészesül készséggel szegődtek. A csendőrség megszervezése után kezdett azonban ezen szövetkezetek jó napja is leáldozni, bár mindent elkövettek, hogy a közbiztonság új őreit, ahol csak lehetett, kijátsszák. A fiatal csendőrség nagy körültekintéssel fogott hozzá ezen szövevényes tolvajlások megfékezéséhez, de mert a tolvajok működése több vármegyére terjedt ki s több száz ló tűnt el rendkívül furfangos módon és körülmények között, minden fáradozás egészen 1887. évig — ugyyszólván — teljesen eredménytelen maradt. Kostka Pál százados* pécsi szárnyparancsnok éber figyelmét nem kerülte ki azon körülmény, hogy szárnya területén is gyakoriak a lólopások; tisztjei figyelmét is felhívta arra, hogy határozottan messze elágazó, jól szervezett szövetkezettel állnak szemben, minden erejükkel küzdjenek azok ellen. Baksay Sándor hadnagy,** kaposvári szakasparancsnok volt leginkább azon helyzetben, hogy ezen tolvajbanda üldözéséhez a szükséges anyagot gyűjthesse. Ezek alapján jutott azon meggyőződésre, hogy a szövetkezet központja Kadarkut és környékén van. Hosszas és fáradhatlan nyomozás, meglepetésszerű összpontosítások és állandó üldözés vezettek végül eredményre, mely 1889. évben következett be. Erkölcsei sikere ezen nyomozásnak jelentékeny volt. Baksay hadnagy, sok ezer lólevelet és alapokmányt vizsgált át s másféleztet meghaladó hamis vagy hiányos járlatot szedett össze, melyek közül ötszáz darabot ezen tolvajbanda hozott forgalomba. Tizenhárom körjegyzőségben fedeztetett fel és állapított meg, részint rosszakaratu, részint könnyelmű és felületes kezelés. A társadalom hetven veszélyes gonosztevőtől szabadult meg. A közbiztonság terén Somogy- és Zala megyékben szemmelátható javulás mutatkozott már a legközelebbi hónapok folyamán is. Baksay hadnagy kitüntetése az életrajzánál tárgyalatik. A m. kir. honvédelmi miniszter a következő altiszteket és csendőröket látta el dicsérő okirattal:

Marcza Dániel őrsvezető, kadarkuti őrsparancsnokot,

* A későbbi altábornagy. (Lásd életrajzát.)

** A későbbi főhadnagy. (Lásd életrajzát.)

Borbély István nagykanizsai,
Bernschütz József keszthelyi,
Horváth Kálmán kiskomáromi őrsbeli őrmestereket,
Molnár István pacsai,
Györe Ferenc novai,
Turi Gergely görgetegi,
Kardos Géza nemesvidi és
Szűts János berzencei őrsbeli őrsvezetőket,
Szabó Sándor és

Vörös István pacsai őrsbeli csendőröket.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság részéről az alábbiak nyertek dicsérő okiratot:

Kovács János őrmester, kaposvári őrsparancsnok,
Úrge Ferenc őrsvezető, szuloki őrsparancsnok,
Madarász János kaposvári,
Kustos István surdi,
Parragh Imre kadarkuti és
Sterk Béla törökkoppányi csendőrök.*

*

Major János m. kir. III. számú csendőrkerületbeli őrmester — ezen kerület parancsnokságánál segéd munkási minőségben — hosszú éveken át tanusított ügybuzgó, megbízható és emyedetlen magatartásáért 1890. évben a m. kir. honvédelmi miniszter által okirati megdicsérésben részesült.

Ormos Endre m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli őrmester, a honvédelmi miniszter által 1891. évben, a m. kir. csendőrségnél teljesített hosszas és ügybuzgó szolgálataiért s általában is odaadó és derék magatartásáért, dicsérő okirattal lett kitüntetve.

*

Tóth József farnadi szabó és neje Esztergom vármegye árvaszéke által 1871. évben az elárvult Pálya János tízéves árvafiu gyámjaivá nevezettek ki, évi 60 frt tartásdíj ellenében. Tóth házaspár az évi tartásdíjat az árvapénztárilag kezelt vagyonból rendesen fel is vette, de a fiu nevelését teljesen elhanyagolta, vele oly mostohán és durván bánt, hogy valósággal elüldözte a háztól. Csak olyankor igyekezett visszaédesgetni oda, amikor a tartásdíj esedékes volt, nehogy a fiu állandó távolléte miatt az említett összegtől elessenek. Tették pedig ezt azon aljas célzattal, hogy a testileg-lelkileg elcsenevészedett gyermek valamiképpen elpusztuljon s ők a vagyonával szemben örökösödési igényekkel léphessenek fel. Miután a várt véletlen nem következett be, eltökélték meggyilkolását, melyet a már sorozás alá került fiuval szemben 1882. évben Tóth — két leitatott cinkostársával — végre is hajtott. Bár a

* »Egy lótolvajszövetkezet kiderítése és kézrekerítése« címen ezen nyomozást a Csendőrségi Zsebkönyv 1891. évfolyama részletesen ismerteti.

községben az a meggyőződés terjedt el, hogy Tóth volt a gyilkos, a legelső ilyhangu nyilatkozat hallatára a jó hír nevében méltatlanul kisebbitett egyén szerepét játszotta; az őt gyilkosnak állítókat rágalmozás miatt büntetőperbe fogta, sőt bizonyítékok hiányában elmarasztaltatásukat is kivívta. A bíróságnál elért sikere, bosszuvágya és fufangja mindenkit elnémitott. Így állott az ügy Farnadon 1886. év elejéig, amikor *Kusza István* őrmester, a volt kiméendi őrs parancsnoka, a közgyanuról tudomást szerezvén, egész lelkét és erejét öntve e titokzatos bűnügy nyomozásába, amire azért is volt szükség, mert Tóth megnezselvén a dolgot, még nagyobb szivósággal küzdött az őrsnek szakadatlan ébersége ellen. De látva az őrmester fáradhatlan erélyét, nem átalotta őt is előljárói előtt feljelenteni, hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolván meg. Minden erőlködés azonban meddő lett, mert Kusza lankadatlan buzgalmát mégis siker koronázta s a rettegett Tóthot cinkostársaival együtt elfogta s sötét bűnüket teljesen reájuk derítette. Ezért a honvédelmi miniszter őt dicsérő okirattal tüntette ki, miután egyéb kimagasló ténykedéseiért a kerületi parancsnokság részéről előzetesen két ízben is megdicsértetett.

*

Szamosi László járásőrmester, később a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában. Brassó megyében 1886. előtti és az utána következő években a lólopások annyira elharapóztak, hogy a tulajdonosok a lovaikat már legelőre sem merték kihajtani. Ez időtájtban Szamosi járásőrmester lett a volkányi őrs parancsnoka, akinek sikerült a lótolvajszövetkezet rettegett fejét, Rogozea Györgyöt, aki bár feketehalmi lakos volt, de folyton Romániában tartózkodott s csak a legnagyobb titokban, lólopások eszközlése végett jött Magyarországra, négy éven át folytatott nyomozás során olyképpen ártalmatlanná tenni, hogy cinkostársaival őt a Bárcamenti sűrű fűzesben meglepve s menekülés közben egy biztos lövéssel megsebesítve, elfogta. Nevezett járásőrmester ezen mesteri fogása véget vetett a további károsodásoknak. Hogy egy ilyen természetű, gyakran ismétlődő lopások kiderítése a régebbi időkben olyan nehezen ment, annak egyik legfőbb oka a lakosság rettegése volt az ilyen haramiáktól. Ennél a Szamosi-féle nyomozásnál is feljegyeztetett, hogy a lakosság bár sokszor tudta, hogy Rogozea hol tartózkodik, mivel bosszujától félt, azt a legnagyobb titokban tartotta s nem merte elárulni.

Szamosi járásőrmester különben az őrs körletében az azelőtti időkben gyakran előfordult rablógyilkosság, gyilkosság, orgazdaság, betöréses-lopás, zsarolás és más egyéb büntettek tetteseit kiderítve és a közbiztonsági viszonyokat helyreállítva, a lakosság nyugalalmát biztosította. A honvédelmi miniszter 1891. évben dicsérő okirattal tüntette ki a jeles csendőraltiszttel.

Szamosi 1881. évben avattatott fel a m. kir. 32. honvédzászlóaljhoz, honnan őrmesteri rendfokozatba lépett át a csendőrséghez. 1904 május 1-én neveztetett ki járásőrmesterré. Hosszas és érdemtelen szolgálatait nyolc okirati és egy nyilvános megdicsérés jellemzi. Ófelsége 1904. évben az ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

*

Várhelyi Márton őrmester, világosi őrsparancsnok, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. Született 1856. évben Besztercén. 1875. évi november hó 11-én avattatott fel a fennállott cs. és kir. 10. sz. országos csendőrpáncsnoksághoz, honnan az erdélyi, majd 1881. évvel a m. kir. csendőrséghez került át. A budapesti csendőrkerület megszállásakor a világosi őrsnek lett a parancsnoka. A multban szerzett érdemei révén jutott ahhoz a bizalomhoz, hogy ő választatott ki ezen veszélyes vidék közbiztonsági viszonyainak rendbehozatalára. Itt elsősorban a legnagyobb gonosztevők és a legsúlyosabb bűntények felderítése által törekedett a rendes állapotokat elérni, ami neki fényesen sikerült is. Mintegy 300 közártalmat egyént tartott állandó felügyelet alatt, minden mozdulatukat nyilvántartotta s amint közülük valamelyik megsértette a jogrendet, azonnal kipuhította és átadta a tettetést az igazságügyi hatóságnak. Ezen buzgó altiszt tíz éven át volt a világosi őrs parancsnoka s ez idő alatt 200-nál több — lényegesebb — bűntényt derített ki s 460 büntettest fogott el. A Csendőrségi Zsebkönyv 1893. évfolyama ismerteti kiválóbb ténykedéseit. Várhelyi őrmester nehéz és súlyos felelősségű állását lelkiismeretesen és becsülettel töltötte be, úgy a hatóságok és előljárói, mint a lakosság tiszteletét, bizalmát, elismerését és háláját teljes mérvben kiérdemelte. Több ízben részesült okirati és nyilvános megdicsérésben. Ófelsége is méltányolta e derék csendőraltiszttje buzgó működését s részére 1892. évben a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

*

Rostauscher Mihály m. kir. I. számú csendőrkerület állományabeli címzetes őrmester, a testületben becsülettel eltöltött hosszas és eredménydús szolgálatai ideje alatt mindenkor tanúsított ügybuzgó és kötelességű magatartásáért a m. kir. honvédelmi miniszter által dicsérő okirattal tüntettetett ki.

Blegye László őrmester, belényesi őrsparancsnok, a III. számú csendőrkerület állományában, már a szervezés idején kiünt értékes szolgálataival. Ugy őrsparancsnoki, valamint szakasparancsnok-helyettesi és szárnyszámvivő altiszti (Nagyvárad) minőségében tanúsított kifogástalan magaviselete, őrsnek jó rendbentartása, a fegyelem helyes kezelése és a közbiztonsági szolgálat terén elért és felmutatott eredménydús tevé-

kenységeért 1893. évben csendőrkerületi parancsnoksági dicséző okirattal lett ellátva.

Bikfalvi Nagy Sándor őrmester, borgóprundi őrsparancsnok, őrsének 14 éven át mindenkor mintaszerű vezetése és rendbentartásáért a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által 1894. évben kerületi dicséző okirattal látatott el.

Ratkovszky István címzetes őrsvezető, a közös hadsereg, a honvédség és a m. kir. csendőrségnél megszakítás nélkül töltött közel 40 évi tényleges szolgálata alatt mindenkor tanusított példás magatartásáért és megbízhatóságáért 1894. évben a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicséző okirattal tüntettetett ki.

*

Binder Frigyes Brassóban született 1854 december hó 18-án. 1873 október 31-én vonult be a cs. és kir. 2. sz. műszaki ezredhez, honnan — mint címzetes szakaszvezető — 1877 március 28-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrpáncsnoksághoz. 1880 október 26-án lépett elő címzetes őrsvezetővé, 1881 május 26-án őrsvezetővé, 1882 október 1-én címzetes őrmesterré és 1884 május 1-én őrmesterré. 1895. évben nevezetett ki vizsgázott számvivő-őrmesterré. Hadnagy-számvivővé 1899 november 1-én nevezetett ki, főhadnagy-számvivővé pedig 1906 május 1-én. 1910 október 1-ével helyeztetett nyugállományba 36 évet meghaladó tényleges katonai és csendőri szolgálat után. 1893. évben 10 évet meghaladó szárnyszámvivői alkalmaztatása alatt kifejtett odaadó és eredményes szolgálataiért az I. sz. kerületi parancsnokság részéről, 1894. évben hosszas csendőrségi szolgálata alatt felmutatott kötelességű, pontos és megbízható működéséért honvédelmi miniszteri okirati megdicsérésben részesült. Mint legénységi állományu, birtokosa volt az I. osztályu legénységi katonai szolgálati jelnek. Mint százados-számvivő helyeztetett állandó nyugállományba s 1926. év január hó 26-án halt meg Székesfehérváron, áldásos és munkás életének 72-ik évében.

*

Wagner János őrmester, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában. 1852. évben született Nagy-Küküllő vármegye Rádós községében. 1871. évben avattatott fel a cs. és kir. 2. sz. gyalogezredhez s onnan közvetlenül osztatott be a cs. és kir. 10. számú országos csendőrpáncsnoksághoz. Az erdélyi részeken 1886. év végéig szolgálván, folyton a legterhesebb és a nemzetiségi torzszalkodások miatt a legkényesebb őrsök vezetése bízott reá. Erdélyből az V. számú kerület felállítására idején került ki és első őrsparancsnoka lett az aranyosmaróthi őrsnek. Új állomásán és teljesen új viszonyok között — híven multjához — az addig előtte ismeretlen felvidéki lakosság között szokatlanul nagykörletű őrsének felette terhes terep- és közbiztonsági viszonyai dacára olyan lelkes buzgalommal s oly

szép eredménnyel működött, hogy Bars megye közönsége maga hozta javaslatba felségkitüntetésre. Összes szolgálati ideje alatt (1894-ig 22 év) 1000-nél több bünesetet derített ki, melyeknek tettesei közül több mint 500 embert tartóztatott le. De nemcsak a külszolgálatban érvényesültek ezen derék altisztnek kitünő tulajdonságai, hanem alárendeltjei fegyelmezése, oktatása, nevelése, őrsének mintaszerű vezetése körül is.

Őfelsége e több ízben okmányyszerű elismerésben és megdicsérésben részesült, kitünően minősített altisztnek 1893. évben a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Wagner János őrmester 1893. évtől a m. kir. V. számú csendőrkerületnél, mint törzsbeli segédmunkás nyert beosztást.

*

Balikó Sándor őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1863. évben avattatott fel a cs. kir. 76. gyalogezredhez, amelynek kötelékében 1866. évben résztvett a poroszok elleni hadjáratban. Ezt követően áthelyeztetett a cs. kir. 10. számú országos csendőrpáncsnoksághoz. 1893 november 1-én történt nyugdíjaztatása idejéig folytatólagosan 27 éven át szolgált a csendőrségnél. Husz évet meghaladóan volt különböző őrsök parancsnoka. Éber örködésének és fáradhatlan tevékenységének mindig sikerült a reábizott örskörletekben minden jelentékenyebb közbiztonsági zavaroknak elejét venni és a rendezett állapotokat zavartalanul fenntartani. Ésküjéhez híven szolgált hazája és nemzete üdvét és javát, öregbitve és előmozdítva az intézmény jó hírnevének emelését. Tétlenül egy órát sem töltött. Őfelsége nyugállományba helyezése alkalmával e derék altisztnek a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

*

Gross Frigyes járásőrmester, a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában. 1858. évben született Besztercén. 1875. év november hó 1-én avattatott fel a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrpáncsnoksághoz. 1875. évben történt felavatása óta szakadatlanul szolgált a csendőrségnél. Kiváló egyéni tulajdonságainál fogva folyton a legteljesebb megbízhatóságot követelő állásokban volt alkalmazva. Főleg, mint a nemzetközi predeáli vasutállomás őrsparancsnoka magaslott ki e derék altiszt, aki ezen őrsöt 1885 május 5-től 36 éven át kiváló szakértelemmel parancsnokolta. Ezen szolgálati alkalmazása ugyanis a kötelességűség, lankadatlan éberség, szorgalom és tevékenység mellett magasfoku és biztos tapintatot igényelt azért, mivel ezen őrs Románia területén kikülönítve, a külföldön volt hivatva képviselni és megvédeni a predeáli határállomáson az osztrák-magyar monarchia honpolgárainak, sőt az államnak érdekeit, a csendőrségünk jó hírnevét és tekintélyét. Szolgálati idejének egy szakasza idején 1886—1894.

évig 970 törvénysértőt adott át az illetékes hatóságoknak. 1894 június hó 23-án kelt királyi elhatározással részére a koronás ezüst érdemkereszt a legkegyelmesebben adományoztatott.

Gross járásőrmester 1878 május 1-én lépett elő címzetes őrsvezetővé, 1879 április 15-én őrsvezetővé, 1881 december hó 1-én címzetes őrmesterré, 1883 december hó 1-én őrmesterré, 1904 március 1-én pedig járásőrmesterré.

Gross járásőrmester mintaképe volt a csendőraltisztnak, egy igaz, derék, fáradhatlan, erős jellemű ember, aki büszkesége volt a csendőrségnek. Egyik fia, Rezső, csendőrszázados.

*

Szotyori Mihály őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Született 1851. évben Lisznyó községben. 1877. évben kezdette meg a m. kir. erdélyi csendőrségnél értékes szolgálatát, mely alatt több mint 150 lényegesebb büntényt derített fel és 450 gonosztevőt szolgáltatott át az igazságszolgáltatás kezeibe. Hosszas, eredményekben gazdag, buzgó és kötelességű magatartásáért 1894. évben részére a honvédelmi miniszter teljes elismerését fejezte ki. Csendőrkerületi parancsnokságától három ízben lett nyilvánosan megdicsérve. 1887. évben azért lett a feleki őrsre helyezve, hogy az e vidéken igen elharapózott vakmerő lólopásokat megakadályozza. E feladatnak derekasan felelt meg, amennyiben 16 lótolvajt állított a nagyszebeni kir. törvényszék elé. Ezen jeles szolgálatáért is honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttatott el. Mint őrsparancsnok erélyes, buzgó, alárendeltjeinek igazságos, jóakaratu, részrehajlatlan előljárója, előljáróihoz ragaszkodó és nyílt egyéniségénél fogva egyike volt a legderekből altiszteknek. Őfelsége 1897. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Fejér Béla V. számú csendőrkerületbeli őrmesternek huzamosabb időn át mint őrsparancsnok, de különösen, mint segédoktató, tíz éven át tanusított kötelességű, pontos, igen buzgó és eredményes működéseért, valamint teljesen megbízható és kitűnő magatartásáért 1894. évben a m. kir. honvédelmi miniszter teljes elismerését fejezte ki.

*

Kiss (előbb Opris) *Gergely* járásőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. Született Csengeren, Szatmár vármegyében 1850. évben. Felavattatott a m. kir. 43. sz. középszatmári honvédzászlóaljhoz 1872. évben. Innen 1876 július hó 2-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrszolgálatához, majd 1881. évben — a felállítás idején — a m. kir. III. számú csendőrkerülethez. Ezen derék altiszt fáradságot nem ismerő buzgósággal, ritka eréllyel és kötelességtudással szentelte életét nemes hivatásának s nevét valóságos fogalommá tette a csendőrségnél. Négy ízben lett honvédelmi miniszteri és három ízben parancsnoksági dicsérő okirattal ellátva és

egyszer nyilvánosan megdicsérve. 1884. évben Őfelsége részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta. Őrsparancsnok volt Zilahon több évtizeden át, azt megelőzően a nyolcvanas években Nagyváradon.

A közbiztonsági szolgálatban kifejtett rendkívüli tevékenységét legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy hosszú szolgálata alatt 2984 büntettest fogott el, 8465 törvénysértőt jelentett fel s az általa kiderített jelentékenyebb bűnesetek alkalmával okozott és általa megtérített kárösszeg hozzávetőleg 1,117.866 aranykoronára rug.

Kiválóságát Őfelsége legmagasabb figyelemre méltatva, 1907. évben részére az *arany érdemkeresztet* a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

*

Nemetsek János őrmester, éveken át pozsonyi őrsparancsnok, a szervezés idején már értékes szolgálatot teljesített s kiváló altisztnak bizonyult. Igen buzgó magatartásáért, valamint általában a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át teljesített kitűnő szolgálataiért több ízben kerületi nyilvános és okirati elismerésben részesült, 1894. évben pedig honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttatott el.

Stancz György őrmester, tasnádi őrsparancsnok, 1880 óta szolgált a csendőrségnél. Őrsét mintaszerűen vezette, magát kifogástalanul viselte, a fegyelmet helyesen kezelte, a közbiztonsági szolgálatban folytonosan kiváló szorgalmat és eredményteljes tevékenységet fejtett ki, miért is 1895. és 1896. években a III. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsérő okirattal tüntettetett ki. Ugyanezen elismerésben részesült:

Szitár Mihály őrmester, a későbbi sarkadi őrsparancsnok.

*

Keresztély Mózes. Született 1856. évben Udvarhely vármegye Enlaka községében. 1875. évben avattatott fel a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrszolgálatához. 1878. évben címzetes őrsvezető, 1880. évben valóságos őrsvezető, 1883. évben címzetes őrmester, 1888. évben valóságos őrmester, 1900. évben II. osztályú, 1904. évben I. osztályú törzsőrmester. Már fiatal csendőr korában törekvés, becsvágy és kiváló buzgalom volt jellemvonása, megsokta és beleélte magát, hogy a közbiztonsági szolgálatot a terhesebb oldaláról vegye s ne kimélje magát. A legelső fontos eredményt, mint csendőr 1878. évben érte el; azon időben a ló-, de különösen a sertéslopás volt napirenden. Ismételt és óvatos puhatolás után három veszedelmes tolvajt sikerült elfognia s minthogy ezáltal a vidék vagyonszélessége helyreállott, az erdélyi csendőrszolgálatát őt nyilvánosan megdicsérte. Életrealóságát és mindenoldalu használhatóságát azáltal bizonyította be, hogy a csikszentgyörgyi őrsöt, hol a közbiztonság elhanyagolt volt s az őrs belélete is zilált, rövid idő alatt rendbehozta. Csikszentgyörgyön gyakran

ismétlődött tüzesetek megfékezésénél eredményesen működött közre. 1881. évben a kászonujfalui örsre helyeztetett, hol előjáróinak becsülését, a lakosságnak pedig szeretetét érdemelte ki ügybuzgósága által. 1882. évben a székelykereszturi örs vezetését vette át, hová 33 község tartozott. Ilyen óriási örskörletben is Keresztély, az akkor folyamatban volt átszervezés miatt nagyon is hiányos létszámmal, kiképzetlen, ugyyszólván fiatal, kezdő próbacsendőrökkel, örskörletét oly szorgalmasan járta be s a fiatal csendőröket oly példásan oktatta és vezette be a gyakorlati szolgálatba, hogy előjárói elismerése csak növekedett iránta. Csendőrjelöltek gyűjtésével is igyekezett intézménye érdekeit előmozdítani. A közbiztonsági szolgálatban is szebbnél-szebb eredményeket ért el. 1886. évben Csikszeredára helyeztetett. Ez már akkor szakaszszékhely volt. A próbacsendőrök itt képeztettek ki. Az örskörlet is igen nagy-kiterjedésű volt. Keresztély nemcsak örsét tartotta példás rendben, de a próbacsendőrök képzését is magas színvonalra tudta emelni, gyakran távollevő szakaszparancsnokát — pedig a terhes szakasz akkor két vármegye területére terjedt ki — szakavatottan helyettesítette. 1892-től Fogarason örsparancsnok. Ezen örsön léte idején, 1892. évben a rendkívüli sok irodai teendők mellett 32 egyént fogott el és 21 feljelentési eset nyomozásában járt el. Örse ez évben 124 egyént fogott el, 191 egyént jelentett fel, 85 tényvázlatot és 98 feljelentést szerkesztett. Ilyen képet mutatott egy örs egyévi tevékenysége! A fogarasi örs akkor a nagy havasi részek mellett 32 községet foglalt magában. Egy örsparancsnokra emberfeletti munka várt.

Keresztély törzsrőmester példás magatartásáért több ízben részesült parancsnoksági okirati elismerésben. 1894. évben a honvédelmi miniszter fejezte ki dicsérő elismerését. 1895. évben testi törődöttsége miatt a külszolgálatot már kevésbé bírván, Kolozsvárra rendeltetett be csendőrbirósági segédmunkásul. 1896. évben Ófelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

*

Hefner Jakab őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. Született Pancsován 1861. évben. 1879. évben a cs. és kir. 78. gyalogezredhez avattatott fel. Onnan mint őrmester 1882. évben helyeztetett át a cs. és kir. 9. huszárezredhez. 1884. november 2-án vétetett fel a II. számú csendőrkerülethez.

A szegedi puszták és tanyák, valamint a Kecskemét város tulajdonát képező Monostor, Bugac és Pusztaszer puszták, továbbá a nyugatra elterülő, gyéren lakott és mezőgazdasági-lag is kevésbé művelt homokbuckák, végül Kistelek község a magyar Alföld bünkronikájában az első szerepet játszották. Hogy többet ne említsünk, itt volt kiváló működési tere Rózsa Sándornak és ide terjesztették ki hadjárataikat a kecskeméti Zubornyákok és más gonosztevők. 1886. évben helyeztetett

Kistelekre Hefner Jakab örsparancsnok. Átvéve örsét, megkezdte áldásos tevékenységét, mely eredménydús sikert mutatott fel. Az 1897. évi zsebkönyv részletesen foglalkozik működésének kimagaslóbb eseteivel. (Lásd 125—156. oldal.) Kisteleki örsparancsnokoskodása alatt (10 év) nem kevesebb, mint 150 esetben 283 bűnöst adott át az igazságszolgáltatásnak. Örsét kifogástalanul vezette, a katonai nevelés, a rend és fegyelem fenntartása tekintetében jelesen működött, igen sok fiatal csendőrt képzett ki jól használható járőrvezetővé és altisztvé. Az intézmény hírnevét öregbitette s így elévülhetlen érdemeket szerzett. 1896. évben Ófelsége részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

*

Andrássi Miklós őrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. Született 1855. évben Szászalmás községben (Kisküküllő vármegye). 1874. évben avattatott fel a cs. és kir. 68. számú gyalogezredhez. 1877. évben résztvett Bosznia okkupációjában. Mint őrmester lépett át 1882-ben a II. számú kerülethez. 1882—1887. évig teljesített kitűnő, eredményes szolgálatainak bizonyítékát képezi, hogy ez idő alatt négyszer lett dicsérő okirattal kitüntetve, míg 1887. április 1-től 1890. január hó 1-ig, mely idő alatt a közbiztonságilag rendkívül fontos ujjpesti örsöt vezette, valóban páratlan eredményt tudott elérni. Nevezetesen 570 törvénytörtőt tartóztatott le és 546 egyént jelentett fel. Ezenkívül a 20—30 fővel megerősített örsével 7—800 sztrájkoló gyárimunkást tartott féken. 1890. évben Soroksáron, majd azt követően Harasztiban elkövetett rablógyilkosságok kiderítésénél 290 órát, 1891. évben pedig Kiszpesten elkövetett rablógyilkossági kísérlet kiderítésénél 240 órát töltött eredményes szolgálatban. 1890. évben a dunakeszi plébánián történt rablógyilkossági kísérlet tettesét kerítette kézre 128 órai fázasztó nyomozással; ez évben még Vecsés és Kiszpest közötti rablás tetteseit kerítette kézre 340 órai terhes nyomozás során. 1893. évben Veregyházán elkövetett nyolcszoros rablás, valamint 16 betöréses és 4 közönséges lopás tetteseit 340 órai megfeszített nyomozás során fogta el. 1895. évben egy nagyobb szabású — kőborcigányok által elkövetett — lólopási ügyben 11 napon át nyomozott és 7 veszedelmes egyéntől szabadította meg a társadalmat, széles körben aratván megérdemelt elismerést. 1884. évben váci örsének mintaszerű vezetéséért kerületi parancsnoksága által dicsérő okirattal tüntetett ki. Még ezen évben a képviselőválasztások alkalmával tanusított tapintatos magatartásáért láttatott el kerületi dicsérő okirattal. Később a fóti örs parancsnoka lett. 1896. évben Ófelsége részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

*

Lázár Tivadar őrmester, budapesti őrsparancsnok 12 évet,
Soós Ferenc őrmester, magyarpécskai őrsparancsnok 14 évet,

Szabó János őrmester, kisjenői őrsparancsnok 13 évet és

Szabó Péter őrmester, tenkei őrsparancsnok 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt tanusított példás magatartásukért és eredményes tevékenységükért 1896. évben a III. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsérető okirattal láttattak el.

Pack Mihály őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában, 1867 május 27-én avattatván fel a cs. kir. 25. gyalogezredhez, 1868 május 23-án helyeztetett át a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnoksághoz. Harminc éven felül szolgált a csendőrségnél, mely idő alatt 27 éven át volt őrsparancsnok először a maksai, majd a homoródoklánci, azután a bélbozbai, csikszépvízi, csikszentdomokosi, székelykeresztúri, dévai és végül a szászvárosi őrsökön. Hosszas szolgálata alatt dicséretes munkássággal élt hivatásának s igen nagy hasznára volt a közszolgálatnak azáltal, hogy ezeken a közbiztonsági tekintetekből rendkívül terhes s a nemzetiségi torzalkodások miatt kényes örskörletekben a jelentékenyebb közbiztonsági zavaroknak mindenkor elejét vette. Ezren jóval felüli számú büntetett jelentett fel s adott át az igazságszolgáltatásnak. Két tüzvész alkalmával tanusított példás magatartásáért az erdélyi csendőrparancsnokság, egy nagyobb szabású betöréses-lopás és egy postai sikkasztás kiderítéseért az I. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsértetett meg okirattal, 1897. évben pedig Ófelsége adományozta részére a legkegyelmesebben a koronás ezüst érdemkeresztet.

Miklós Péter őrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. Született 1859. évben a fehérmegyei Iszka-szentgyörgy községben. 1880. évi március 13-án avattatott fel a cs. és kir. 69. sz. gyalogezredhez s onnan 1883. évben helyeztetett át a csendőrséghez. 1887. év óta önálló őrsparancsnok. Különös igyekezettel adta magát a közbiztonsági szolgálat teljesítésére, fáradságot, egészségét nem kímélve, sőt életét is kockáztatva; példás tevékenységgel, rendkívül kitartság és igazi szakértelemmel — számos esetben a legszövevényesebb bűncselekményeket derítette fel úgy, hogy 13 évi szolgálata alatt (1897. évig) mintegy 270 bűncselekmény tetteseit és bűnrészeit szolgáltatva át az igazságügyi hatóságoknak. Kilenc ízben részesült dicsérető elismerésben. 1896. év október hó 12-én Ófelsége a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntette ki.

Nagy András őrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. 1872. évben avattatott fel a cs. és kir. 62. sz. gyalogezredhez, honnan 1875. évben helyeztetett át a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. Nyugállományba 1896. december hó 1-ével tétetett huszonegy évi

szolgálat után. Dicséretes munkássággal élt hivatásának. Tizenhárom éven át volt a gödöllői őrs parancsnoka. Őt izben részesült okirati elismerésben. Birta előljárói teljes bizalmát és megelégedését, a polgári hatóságok s a lakosság hálás elismeréseit. Ófelsége által 1897. évben lett — már, mint nyugállományú őrmester — a koronás ezüst érdemkeresztrel kitüntetve.

Bátyala János őrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. 1876. január 25-én avattatott fel a m. kir. 61. számú honvédszászlóaljhoz, honnan 1877. év június hó 11-én közvetlenül lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Nyugállományba 1897. február hó 1-ével helyeztetett. Már átlépése után azonnal a legnehezebb viszonyok között kezdte meg szolgálatát, mert négy napos csendőr korában kellett résztvenni a nagyszabedű havasokban tanyázó s a határszéli községeket állandóan rettegésben tartó Deán Juon hirhadt rabló üldözésében. Dicséretreméltó eredményeit az 1898. évi Csendőrségi Zsebkönyv tárgyalja. 1883. évben helyeztetett át a budapesti III. számú kerülethez. A nagykátai őrs parancsnoka lett. 1888. évben lett valóságos őrmester. Több ízben részesített dicsérető elismerésben. Ófelsége 1897. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Huber Ferenc törzsőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. 1852. évben született a pest-megyei Tétény községben. 1873. évi február hó 6-án avattatott fel a m. kir. 63. számú budai honvédszászlóaljhoz, honnan 1877. évi január hó 3-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz.

Ezen derék altiszt hosszú csendőrségi szolgálata alatt — mint őrsparancsnok — mindig fontosabb őrsökön szolgált, a közbiztonsági szolgálatban kiváló ügybuzgalma, használhatósága és eredményes működése által tünt ki. Midőn pedig a csendőrség Magyarország egész területére megszerveztetett, ezen jeles altiszt a kerület törzséhez beosztva, a szervezés fellettel nehéz, lelkiismeretes és pontos, megbízható működést követelő munkájában vett részt s ez idő alatt a kerület törzsénél, mint raktárkezelő is, a kincstári vagyon kezelése és gondozása körül működött fáradhatlan tevékenységgel és teljes megbízhatósággal. Mintaképe volt a kiváló altisztnek. Szolgálati ideje alatt többször részesült miniszteri és kerületi parancsnoksági okirati és nyilvános megdicsérésben. 1897. évi május hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával Ófelsége a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntette ki. Hasonnevű fia csendőrszázados.

Dinka István őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1876. évben lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz, hol öt évig mint csendőr, öt évig

mint őrsvezető és tizenegy évig mint őrmester szolgált. Törődöttsége folytán helyeztetett nyugállományba 21 évi szolgálat után. 1878. évben két veszedelmes lótolvajt kerített kézre. 1880. évben Csicsóholdvilágon egy tűzvész alkalmával fogott el egy cigánysuhancot, aki folytonos gyujtogatásaival örökös rettegésben tartotta a községet, amelyben már senki sem merte fejét éjjeli nyugalomra hajtani. 1882. évben — mint nagysínki őrparancsnok — három fegyveres rablót fogott el, kiknek kezeihez már sok vér tapadt. 1883. évben Kőhalomban öt kis gyermeket mentett ki árvíz alkalmával a biztos halálból. 1885. évben egy férj- és apagyilkost fogott el nagy körütekintéssel vezetett nyomozás során. 1889. évben a celmai községi bírót és két társát fogta el, akik egy hosszufalusi juhászt gyilkoltak meg. 1896. évben egy sertéstolvajszövetkezetet tett ártalmatlanná. Kiváló szolgálata alatt 150-nél több lényeges bűntényt derített fel s megközelítőleg 500 gonosztevőt adott át az igazságszolgáltatásnak. Mindezekért Ófelsége 1897. évben a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta részére.

Soós József őrmester, 26 évig szolgált a m. kir. I. sz. csendőrkerületnél. Mint őrparancsnok husz éven át működve el is érte, hogy minden reábizott örskörletben a személy- és a vagyonbiztonság tekintetében rendezett viszonyok állottak fenn. Ófelsége 1897. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Kovács György őrmester, 31 évi katonai és — e között 29 évi — csendőrségi szolgálata után helyeztetett a m. kir. I. számú csendőrkerület állományából nyugállományba. Már mint fiatal csendőr, a hatvanas években a dunántuli vármegyét rettegésben tartó Patkó, Csucsi és Göloncsér rablók s az általuk vezetett bandákkal vívott harcban, bár mellőle több bajtársa — a rablók golyóitól találva — elesett s őt is érte egy lövedék, férfias bátorsággal állott a golyózápor közepette. Mint a naszódi őrparancsnok — 12 éven át — mintegy 2000 bűntettet nyomozott ki. Kilenczben részesített dicsérő elismerésben. 1897. évben Ófelsége részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Hambach Ernő őrmester. Született 1854. évben a Nógrád-vármegyei Margó községben. 1874. évben a cs. és kir. 3. tábori tüzérezredhez soroztatott be, hol három évig szolgált. 1882-ben a IV. számú csendőrkerülethez önként belépett, honnan 1887-ben a m. kir. II. számú csendőrkerülethez helyeztetett át. 1891. évi január hó 15-ike óta őrparancsnok Battonyán. E községben ezen évben június 21-én nagymérvű zavarás ütött ki, melyet ötödmagával céltudatos, erélyes és zsvánt magatartása által megfékezett. Ezen kitűnő magatartásáért Ófelsége által az I. osztályú vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Widitscher Adolf, őrsvezető, született 1856. évben Brassóban. 1875-ben a cs. és kir. 2. gyalogezredhez önként belépett, hol 1879. évi január hó 16-án szakaszvezetői rendfokozatban szolgált. 1884. évi január hó 23-án lépett át a csendőrséghez. 1891. évben címzetes őrsvezetővé, 1892. évben pedig őrsvezetővé lépett elő. 1892. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkeresztet tüntettetett ki.

Koloszár József számvivő-őrmester, 1864. március 10-én avattatott fel a cs. kir. 76. gyalogezredhez, honnan következő év október 21-én a cs. kir. 8. számú csendőrezredhez s onnan 1876 május 1-ével az erdélyi csendőrséghez helyeztetett. 1878—1883. években a gyulafehérvári törvényszéknél fogházfelügyelő volt. 1883 május 20-tól ismét belépett a csendőrséghez, hol 30 évet meghaladó időn át szolgált. Hosszu szolgálata ideje alatt több ízben részesült dicsérő elismerésben, de fegyelmi fenyítés alá egyetlen egy esetben sem került, ami a becsületességnek, tapintatosságának és a hü köteleességteljesítésnek mintaképéül tünteti fel őt. őrparancsnok volt a székelyudvarhelyi, a gyergyóditrói, a bélbori s a tölgyesi örsökön. 1883-tól a nagyszebeni szárnyirodába nyert beosztást, amely bizalmi állásában is folyton lankadatlan buzgalommal, teljes odaadással, a legpontosabban és a legeredményesebben végezte számvivői teendőit. 1894. évben honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttatott el, 1898. évben pedig Ófelsége a koronás ezüst érdemkeresztet tüntette ki.

Csoma Sámuel II. osztályú törzsőrmester, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában. 1854. évben született Háromszék vármegye Zágony községében. 1872. év január 16-án lépett be a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnoksághoz. A csendőrségnél 1905. évben már 33 évet meghaladóan szolgált. A külső szolgálat alatt 1872—1886. évig 300 bűncselekményt nyomozott ki s 150 egyént fogott el. 1886-tól Marosvásárhelyen a szárnyirodába nyert beosztást. Ezen beosztásában kifejtett kiváló szorgalmát, gondos munkálkodását és megbízhatóságát jutalmazta Ófelsége, a részére 1898. évben adományozott koronás ezüst érdemkeresztet. Csoma törzsőrmester 1912. évben töltötte be 40. évi csendőrségi szolgálatát. 1872—1886-ig mint csendőr és csendőraltszti fegyveres szolgálatot teljesített, mely időből 8 éven át mint őrparancsnok működött. 1886—1891-ig a kolozsvári örsön, 1891-től pedig mint szárnysegédmunkás, illetőleg mint szárnyszámvivő működött a marosvásárhelyi szárnynál. Törzsőrmesterré 1900 augusztus hó 1-én nevezett ki. A testület szervezésével járó nagy munkából a maga ügykörében a maga részét derekasan kivette. 1912. évben láttatott el a 40 évi szolgálatokért járó dicséremmel. Ez év március hó 30-án Ófelsége részére az arany érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Astilián Simon őrmester a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. 1868. évi október 28-án avattatott fel a cs. és kir. 2. huszárezredhez, honnan öt évi tényleges szolgálat után 1874 január hó 1-ével lépett át a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. A legfelsőbb szolgálat követelményeinek mindenkor odaadó buzgalommal és lankadatlan szorgalommal felelt meg; magát szolgálatban sohasem kímélte, alárendeltjeit a legjobban befolyásolta; mint őrsparancsnok, őrsét folytonosan példás rendben tartotta; a közbiztonsági szolgálatot szakértelemmel vezette s mindig azon fáradt, hogy a csendőrségi intézmény tekintélyét emelje. 1880. évben Schneider Márton nagysajói lakoson elkövetett rablás tetteit derítette ki alig 13 órai észszerű nyomozás után. Ugyanazon évben számos betörést nyomozott ki. 1883. évben Ottlaka községben eréllyel párosult tapintattal vette elejét egy lázadásnak. 1887. évben Sikló község határában egy földméréssel foglalkozó mérnök életét mentette meg az ellene fellázadt nép dühétől. Ugyanezen évben a Fehérkörös vízének kiáradása alkalmával működött közre rendkívüli kitartással és önfeláldozással. 1892. évben több rendbeli gyujtogatás értelmi szerzőit puhatolta ki. 1893. évben Juhász János cserepesi lakost találta látszólag megfagyva az országuton. Mindenki holtnek vélte, de Astilián őrmester órákon át tartott fáradalmas élesztési kísérletei által végre mégis életre hozta. Ezek csak töredékek, de jellemző adatok a kiváló altiszt értékes működésére. 1896. évben, mert őrsét 23 évi szolgálata alatt mindenkor mintaszzerűen vezette s a fegyelmet helyesen kezelte, kerületi dicsérő okirattal láttatott el. Ezenkívül még egy kerületi dicsérő okirati, öt izben nyilvános megdicsérésben, két izben honvédelmi miniszteri dicsérő elismerésben részesült. 1898. évben pedig Ófelsége adományozta részére a koronás ezüst érdemkeresztet.

Pauer Frigyes őrmester 1875 október 16-án avattatott fel a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. A csendőrségnél — később az I. számú kerület állományában — harminc évet meghaladóan szolgált mindenkor a legbuzgóbban és teljes odaadással. Már mint próbacsendő a nagyszabeni őrsön 1875 október havától 1876. év június 19-ig betöréses-lopásért 9, halált okozó testisértésért 2 és különböző törvényszegésért 47 egyénnek kinyomozása és feljelentése körül működött eredményesen közre. 1876—1882. években a kőhalomi, a nagyszabeni, a dusi, feleki és végül a szelistyei őrsökön összesen 177 egyént fogott el és 179 egyént jelentett fel. Mint altiszt, a szászvárosi, puji és a hátszegi igen terhes őrsökön teljesített eredményes közbiztonsági szolgálatot. 1882-től 230 egyént tartóztatott le és 353 egyént jelentett fel a hatóságnál. Nagy érdeme, hogy igen sok derék csendőrt nevelt az intézménynek. Számos elismerésben és dicséretben

volt része. 1898. évben Ófelsége a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

Jócsi István őrmester az I. számú kerület állományában. Már fiatal csendőr korában adta tanujelét a legfelsőbb szolgálat iránti szeretetének. A nyolcvanas évek elején a sepsiszentgyörgyi és a hidvégi őrskörletekben végzett eredményes munkát s fékezte meg az ott garázdálkodó lótolvajokat. 1882-ben lépett elő valóságos őrsvezetővé, egyidejűleg áthelyeztetvén a II., 1883. évben a IV., majd 1884. évben az V. számú csendőrkerületekhez, mely kerületeknél — éppen a felállításuk idején — mint segédoktató a legénység helyes kiképzése körül szerzett elévülhetlen érdemeket. 1884. év végén visszahelyeztetett az I. számú kerülethez s a vizaknai őrs parancsnoka lett. 1897. évben lépett elő valóságos őrmesterré. Említett őrsöt másfél évtizeden át parancsnokolta (1897-ig), majd a nemzetiségi szempontból sokkal fontosabb balászfalvai őrsre helyeztetett. A hozzáfűzött várakozásoknak teljesen megfelelt. Általános tisztelet és megbecsülés övezte. Ófelsége 1898. évben a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

Gábrriel Alajos járásőrmester, született 1861. évben Szerdahely községben. 1883. évben avattatott fel a m. kir. 75. számú honvédszázláljhoz, honnan mint tizedes 1886. évben lépett át a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományába. 1887. évben cts. őrsvezető, 1888. évben valóságos őrsvezető, 1892. évben cts. őrmester és 1895 július hó 1-től őrmester. A közbiztonsági szolgálatban kifejtett eredménydús tevékenysége elismeréseül egy izben honvédelmi miniszteri s öt izben kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttatott el s három izben részesült nyilvános megdicsérésben. 1893. évben több nagyobb bünténynek Magyar-, Horvát- és Stájerországokra kiterjedt nyomozásánál tanusított fáradhatatlan ügybuzgalmaért és kitünő szolgálataiért Ófelsége által a koronás ezüst érdemkeresztel tüntettetett ki. Ezen nagyszabásu nyomozásban tanusított tevékenysége az 1894. évi csendőrségi zsebkönyvben (118—147. oldalon) részletesen ismertette van. Ezen években őrsparancsnok Zalaegerszegen. Érdekes megemlíteni, hogy Gábrriel járásőrmester a sok nyomozás sikerét annak köszönhette, különösen a Dunántul nagy csapatokban kóborló cigányokkal szemben, hogy önszorgalomból tökéletesen megtanulta, illetve elsajátította a cigánynyelvet. Ez azután nagy tekintélyt szerzett neki a cigányok soraiban.

Hubert Gyula őrmester, született Román-Kécsa községben, Torontál vármegyében. 1876. évben avattatott fel a cs. és kir. 13. tábori tüzérezredhez, honnan 1881. évben szabadságoltatván, szeptember hó 21-én lépett be a m. kir. I. számú csendőrkerülethez, honnan a szervezés folyamán a II. számú kerülethez helyeztetett át. 1887. évben cts. őrsvezetővé, 1889.

évben valóságos őrsvezető, 1892. évben cts. őrmesterré és 1895. évben valóságos őrmesterré lépett elő. 1893. évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett fáradhatatlan tevékenységeért és buzgalmaért kerületi parancsnoksági, 1894. évben a Hódmezővásárhelyen kitört szociálista lázadás alkalmával tanusított bátor és elszánt magatartásáért Ófelsege által az I. osztályu vitézségi ezüst éremmel lett kitüntetve. A kerületi tanosztálynál huzamosabb időn át volt segédoktató.

Balogh Mihály járásőrmester. 1857. évben született Csernátfalun. 1877-ben soroztatott be a cs. és kir. 2. gyalogezredhez, hol három évet szolgált. 1882 június 4-én lépett be a m. kir. II., 1883. évben pedig áthelyeztetett az V. számú kerülethez. 1886. évben cts. őrsvezető, 1887. évben valóságos őrsvezető, 1890 november 1-én cts. őrmester, 1895 július 1-ével valóságos őrmester. A közbiztonsági szolgálat terén tanusított érdemdús szolgálataiért öt ízben részesült dicséző elismerésben, e között egy ízben a honvédelmi miniszter által, egy ízben a kerületi parancsnokság által nyilvános megdicsérésben részesített, három ízben részesült jutalomban. 1884. évben Alsókubinban dühöngött nagy tüzvész alkalmával annak továbbterjedésének megakadályozása s a mentési munkálatok körül tanusított fáradtságot és félelmet nem ismerő magatartásáért Ófelsege által az ezüst érdemkereszttel lett kitüntetve. A kilencvenes években őrsparancsnok volt Gyetván. Összes szolgálati ideje alatt 700 egyént fogott el és körülbelül 1500 egyént jelentett fel. 1904 május 1-ével neveztetett ki járásőrmesterré és 1906 december 1-ével helyeztetett nyugállományba.

Ráduly József őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1873 december 1-én önkéntesen lépett be a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnoksághoz. Már mint csendőrnek alkalma nyílt a csendőrszolgálat terhes és életveszélyes oldalával megismerkedni, amennyiben a görgényszentimrei és palotailvai őrsökön szolgálata idején egy Romániából Magyarországra jött 10 tagból álló rablócsapatnak Csik- és Marostordamegyei havasok közötti garázdálkodásai megakadályozásában két teljes hónapon át vett részt a fáradsággal és nagy nélkülözésekkel folytatott üldözés eredményében: hogy a rablók — miután vezérük lelövetett — a gergyói havasokon át Romániába visszamenekültek. 1875. évben Bisztra völgyében egy rablógyilkosság négy tettesének kézrekerítésében fejtett ki értékes szolgálatot. Megbízhatóságának legfényesebb bizonyága az, hogy már mint csendőr bizatott meg ideiglenesen több őrs vezetésével. Eredményes munkásságát a Csendőrségi Zsebkönyv 1884. 1887., 1890., 1899. és 1904. évi számai ismertetik. Jelentős eredményü ténykedése volt az 1886. február 28-án a vulkói aranybánya nagyszabású feltörése tettesének 17 napon át ügyességgel és szakértelem-

mel folytatott nyomozás során történt elfogása, melyért a nonvédelmi miniszter részéről dicséző okirattal láttatott el. 1883. évben rablógyilkosok elfogásáért láttatott el dicséző okirattal. Huszonöt évi szolgálatának fordulójában összesítettén tevékenysége, megállapított, hogy ez idő alatt több mint 600 egyént fogott el és 1000-nél több egyént jelentett fel. Ófelsege 1898. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Wasserer Róbert őrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Felavattatott 1872 szeptember 6-án a cs. és kir. 10. országos csendőrparancsnoksághoz. Hosszas, több évtizedes csendőrségi szolgálata alatt a kiválóbbnál-kiválóbb eredményeket mutatta fel. Odaadó működéséért 1880. évben nyilvános megdicsérésben, 1883. évben — mint szerdahelyi őrsparancsnok — két ízben szintén nyilvános megdicsérésben részesített. 1884. évben veszélyes vándorcigányok életveszélyek közötti kézrekerítéseért nyert ismételt nyilvános dicséretet. 1888-ban egy közfeltűnést keltő postarablás (pálfalvahelyi) tettesének elfogásáért tüntettetett ki parancsnoksági dicséző okirattal. 1889. évben Schwarz Mihály szépnári lakos sérelmére elkövetett orgyilkosság tettesét fogta el, melyért szintén kerületi dicséző okirattal láttatott el. 1894. évben Pinták községben egy vadházasságban élő házaspár gyilkoltatott meg ismeretlen tettesek által s hulláik a község közepén levő kutba dobattak. A minden fonal hiányában levő bűneset nyomozásához nagy becsúval fogott hozzá Wasserer őrmester, aki nagy kitartással vezetett nyomozás során a három tettest csakhamar kézrekerítette. Hosszas szolgálatai során 1000-nél több egyént tartóztatott le s 1503-at jelentett fel az illetékes bíróságnak és hatóságoknak. 1898. évben Ófelsege a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

*

Erdélyi Sándor őrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. 1861. március 11-én született Nagykanizsán. 1883. évben avattatott fel a m. kir. 77. számú honvédszázalóhoz, honnan 1884. évben lépett át a csendőrséghez. Tizennégyévi — e között 11 évi — szárnyszámvivői (Pécsett) minőségben töltött szolgálata alatt tanusított kötelelességű, kiválóan buzgó és eredményes működéséért 1899. évben honvédelmi miniszteri dicséző elismerésben részesült. Erdélyi őrmester 1907. évig szolgált a VI. számú kerületnél. Ez évben önszorgalomból tette le a számvivőtisztvi vizsgát. Mint gazdasági százados vonult nyugállományba 1924 január 1-ével. Rendkívül értékes és buzgó tagja volt az intézménynek.

*

Moldován Tivadar őrsvezető. Született 1841. évben Kolozs megye Mezőszombattelke községében. 1862-ben a cs. kir. 51. gyalogezredhez soroztatott be s tényleges szolgálata alatt

résztvett az 1866. évi hadjáratban. 1871 február 4-én — mint szakaszvezető — lépett be a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. 1885. évben lett cts. örsvezető, 1896 évben pedig örsvezető. Egy ízben kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttatott el, két ízben pedig nyilvánosan dicsértetett meg. 1882-ben egy puskákkal, pisztolyokkal, fejszékkel és vasvillákkal felfegyverzett s a szolgabíró és jegyző ellen — a tilosban legelt tehéncsorda behajtása miatt — fel-lázadt, kb. 200 főnyi néptömeg ellen alkalmazott lőfegyverhasználat alkalmával tanusított higgadt, bátor és határozott magatartásáért Ófelsége által a 2. osztályu ezüst vitézségi éremmel tüntettetett ki. 1899. évi október hó 28-án kelt leg-felsőbb elhatározásával Ófelsége részére tekintettel 37 éven felüli katonai — ebből a csendőrségnél 28 évet meghaladó — szolgálata alatt tanusított mintaszerű magaviselet, hü kötelességteljesítés és ernyedetlen buzgalmaért a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Egyed József őrmester, az I. számú csendőrkerület állományában. 1870 február 4-ével avattatott fel a cs. és kir. 2. sz. gyalogezredhez s onnan 1873. év végével mint szakaszvezető helyeztetett a tartalékba; de a következő év augusztus 10-én belépett a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. Nevezett altiszt közel 30 évi csendőrségi szolgálata alatt folytonosan a legodaadóbb és kötelesség-hü működésével, nemkülönben derék férfias jellemével tünt ki. 1900. évig közel 500 bünesetet derített fel, tettesekként több mint 200 törvényszegőt adott át az igazságszolgáltatásnak s mintegy 500 egyént jelentett fel a bíróságoknak. Örsét mindenkor példás rendben tartotta, az alárendeltjeit, valamint a szárnyszékhelyen rá-bizott számos próbacsendőrt helyesen oktatta, nevelte és fegyelmezte. 1898 december 5-én kelt királyi elhatározással részére a koronás ezüst érdemkereszt a legkegyelmesebben adományoztatott.

Jencsa György cts. őrmester, született a sárosvármegyei Kisvitéz községben. 1876. évben avattatott fel a cs. és kir. 67. gyalogezredhez, hol 1879. év szeptember hó 19-ig mint tizedes szolgált. 1883. évben lépett be a m. kir. csendőrséghez az V. számú kerülethez. Cimzetes örsvezető 1891. évben, valóságos örsvezető 1893. évben, cts. őrmester 1896 szeptember 19-től. 1895. évben Verbény (Nyitra m.) községben pusztított tűzvész alkalmával egy ember életének saját élete kockáztatásával a biztos tűzhaláltól való megmentéséért Ófelsége által az ezüst érdemkeresztrel tüntettetett ki. 1899-ben örsparancsnok Füleken.

Viola Márton járásőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. Született 1855 július hó 27-én Hajdu vármegye Földes községében. 1875 február hó 28-án avattatott fel a cs. és kir. 39. gyalogezredhez s három évi tényleges szol-

gálati kötelezettség után — mint szakaszvezető — a tartalékba helyeztetett. 1879 szeptember hó 29-én lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Csendőrségi szolgálatának kezdete óta hivatása iránti nagy szeretetből a legjobb igyekezettel teljesítette a terhes közbiztonsági szolgálatot, amelyben állandóan a legnagyobb eredményeket érte el. Bezárólag 1899. évig husz évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt ezrekre menő büntettet, vétséget és kihágást derített ki s ezeknek tettesét és részeseit juttatta az igazságszolgáltatásnak kezébe. Kilenc ízben részesült dicsérő elismerésben. 1899. évben Ófelsége részére a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Bohár Mihály őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1873. évi október 25-én avattatott fel a cs. és kir. 5. gyalogezredhez s onnan 1878. évi január hó 25-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Bezárólag az 1903. évig 22 évet meghaladóan teljesített szolgálatot. Ebben az időben Ujaradon volt örsparancsnok. A felállítás nehéz idejében ki-magaslott erélyessége, ernyedetlen buzgalma és teljes megbizhatósága által. A hatóságokkal és a közönséggel szemben tanusított magatartása is mindig mintaszerű volt, magának köztiszteletet, előljáróinak teljes megelégedését, alárendeltjeinek pedig ragaszkodását és becsülését érdemelte ki. Ófelsége 1900 február 24-én a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntette ki.

Nagy Mihály Lajos őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1856. évben született a Háromszék-megyei Esztelnek községben. 1876 február hó 8-án avattatott fel a cs. és kir. 2. sz. gyalogezredhez, 1879 december hó 16-án lépett át — mint tizedes — a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz, majd áthelyeztetett a m. kir. II. számú kerülethez. A csendőrségnél 1900. évig bezárólag 24 éven át teljesített szolgálatot. Nevezett dicséretes tevékenységet fejtett ki, örsét is mintaszerűen vezette, legénységét helyesen és eredményesen nevelte és fegyelmezte. Négy ízben lett nyilvánosan megdicsérve, két ízben csendőrkerületi és két ízben honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal ellátva. 1900. évi május hó 23-án kelt legfelsőbb elhatározással részére a koronás ezüst érdemkereszt adományoztatott.

Szigeti György járásőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. Született 1852. évben Gyulán. 1872. évben soroztatott be a cs. és kir. 68. gyalogezredhez, honnan 1875. évben — mint szakaszvezető — szabadságoltatott. 1878. évben a boszniai okkupáció alkalmával a II. osztályu vitézségi ezüst érdemkeresztrel tüntettetett ki. 1883. évben a II. számú csendőrkerülethez lépett be, honnan még azon évben a VI. számú csendőrkerülethez helyeztetett át. Cts. örsvezető 1883. szeptember 28-tól, valóságos örsvezető 1884 április 11-től, cts. őrmester 1886 július 11-től, őrmester 1895 július

1-től, járásörmester 1903-tól. A közbiztonsági szolgálat terén tanusított fáradhatlan szorgalma és kitűnő eredményeiért több ízben részesült nyilvános megdicsérésben és három ízben lett kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal ellátva. Huzamosabb időn át parancsnokolta a csurgói örsöt.

Kovács Gergely címzetes őrmester, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában. Született 1861. évben Felső-Tótfalván Udvarhely vármegyében. 1883. évben avattatott fel a cs. és kir. 82. gyalogezred póttartalékába, honnan a nyolcheti kiképzés után szabadságoltatott. 1885. szeptember hó 18-án lépett be a m. kir. IV. számú csendőrkerülethez, honnan 1898. évben saját kérelmére helyeztetett át a m. kir. I. számú kerülethez. Buzgó, igen szorgalmas és tevékenyen munkálkodó tagja volt a csendőrségnek. 1890. évben Felsőmislye (Abauj-Torna m.) községben dühöngött tüzvész alkalmával több emberéletnek saját élete kockáztatásával a tűzhaláltól történt megmentéséért Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Teutschländer Hugó őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában. Született Nagyszebenben 1862. évben. Felavattatott 1882. évben a cs. és kir. 31. gyalogezredhez, honnan 1885. évi november hó 19-én lépett át a m. kir. I. sz. csendőrkerülethez. 1891. évi augusztus hó 1-én helyeztetett át a IV. számú kerülethez. 1890. április 6-án címzetes örsvezetővé, 1892. január 11-én címzetes őrmesterré és 1895. július 1-ével valóságos őrmesterré léptettetett elő. 1898. április hó 18-án Szatmár vármegye Baticz községben pusztított tüzvész alkalmával két emberéletnek saját élete kockáztatásával a biztos tűzhaláltól történt megmentéséért Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki. Teutschländer őrmester nevéhez fűződik az 1898. évben Szatmárnémeti sz. kir. város határában Papp Elemér sérelmére elkövetett bérgyilkosság fáradságos és eredményes kinyomozása. (A gyilkosság értelmi szerzője, Papp Béla 1900. november 20-án kivégeztetett.) Ennek a mintaszerű nyomozásnak részletes leírását a Csendőrségi Zsebkönyv 1902. évfolyama ismerteti.

Romosán Vazul őrmester, aki később II. osztályú törzs-őrmesterré lépett elő, 1885. évben vétetett fel próbaszolgálatra a csendőrséghez. 1900. évben 15 évi csendőrségi szolgálata alatt úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint a deési szárnynál a számviteli és egyéb irodai teendők végzése körül tanusított kiváló buzgalmaért a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsérő okirattal láttatott el. 1910. évben 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt mindenkor nagy buzgalommal teljesített eredményes tevékenységéért honvédelmi miniszteri dicsérő elismerésben részesült.

Kaufmesz Mihály járásörmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Született Prázsmár községben (Brassó vármegye). 1873. április hó 16-án — mint önként belépő —

avattatott fel a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz, honnan 1880. december hó 11-én a cs. kir. 2. gyalogezred tartalékába helyeztetett. De a csendőrségi szolgálat iránti előszeretet és vágy által ösztönözve, már a következő év végével újból kérte felvételét s azóta 30 évet meghaladóan szakadatlanul szolgált (1904. évig bezárólag), ebből huszonhét éven át mint altiszt a csendőrségnél. Mindenkoron kiválóan minősített s állandóan nehéz örsöket parancsnokolt. Szolgálati ideje alatt 275 egyént fogott el és 1216 egyént juttatott az igazságszolgáltatás kezére. Őt ízben nyert dicsérő okiratot és három ízben dicsértetett meg nyilvánosan. Ófelsége 1903. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmebben adományozta. Később járás- és örsparancsnok volt Besztercén.

Bokor Miklós járásörmester, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában. Született 1853. évben Dálnok községben (Háromszék vármegye). Felavattatott 1875. évben és a cs. és kir. 2. gyalogezredhez osztatott be. 1878. szeptember hó 9-én — mint tizedes — szabadságoltatott. 1878. december 8-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz, ahol 1881. évben tett altiszti vizsgát s neveztetett ki címzetes örsvezetővé, egyidejűleg áthelyeztetvén a felállítás alatt álló szegedi kerülethez. Itt 1882. május hó 1-én örsvezetővé lépett elő. 1882. november 30-ával a m. kir. III. sz. csendőrkerülethez helyeztetett, ahol 1884. évben címzetes őrmesterré, 1888. évben pedig valóságos őrmesterré neveztetett ki. 1882—1912. években örsparancsnok, közben nyolc éven át mint szakaszparancsnok-helyettes kifogástalanul működött. Mintaszerű tevékenysége, rendkívül kitartása közismert volt s valóságos fogalomná vált. Csak egy időszakot említve, pl. 13 év alatt összesen mintegy 300 büntetett és vétséget derített ki s ezekért jelentékeny számú büntettest és törvényszegőt fogott el és jelentett fel. A közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért egy ízben honvédelmi miniszteri, két ízben kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttatott el, egy ízben pedig nyilvánosan dicsértetett meg. Később szárnyirodai segédmunkásként osztatott be Nagyváradra, majd szolgálata vége felé mint járásparancsnok Tenkén (Bihar vármegye) teljesített hosszabb időn át szolgálatot. 1900. évben Ófelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki e derék altisztet.

Virág György őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1872. február 26-án avattatott fel a cs. és kir. 26. vadászszázalóaljhoz. 1877. június 21-én lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz, honnan a felállítás (megszállás) idején helyeztetett át a II. számú csendőrkerülethez. 1901. év augusztus hó 1-én helyeztetett nyugállományba 23 évet meghaladó szolgálat után, melyből 19 évet mint örsparancsnok szolgált. Szolgálatának legszebb eredménye volt az, mikor —

mint csendőr — 1878. évben a medgyesi örsön kitartó, erélyes és észszerű nyomozás után egy katonaszökevényt, ki a rozsondai erdőben rablásaival rettegésben tartotta a lakosságot, elfogta. Összes szolgálati ideje alatt 2200 egyént fogott el, illetve jelentett fel. Bács-Bodrog vármegyében két nagy tüzvész és 1897. évben ugyancsak Bács-Bodrog vármegyében pusztított nagy árvízveszély alkalmával is kimagasló tevékenységet fejtett ki. Ófelsége 1900. évben kiváló érdemei elismerésül részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Welther Mihály II. oszt. törzsőrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1875. évi augusztus 16-án avatott fel a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnoksághoz és 1901. január 1-ével helyeztetett 25 évi tényleges csendőrségi szolgálat után nyugállományba. 1875—1886. évig a közbiztonsági szolgálatban ért el rendkívül szép eredményeket, amennyiben mintegy 400 büntettest jelentett fel, illetve kerített kézre, ezek közül több rettegett rablót és fegyházból megszökött fegyencet. 1886. évtől irodai szolgálatra alkalmaztatott, mely alatt becsületes működésével előjárói elismerését és bizalmát ritka magas mérvben nyerte el. A csendőrség e kiváló tagját Ófelsége 1901. évben a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

Szártory Jenő őrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. Közel 29 évi és e között 17 évi csendőrségi szolgálat után a csendőrségi szolgálatban szerzett testi törődöttsége miatt 1900. év december 1-ével helyeztetett nyugállományba. Mint katona résztvett az 1866. évi porosz hadjáratban. Csendőrségi szolgálata alatti magatartása és működése olyan volt, hogy úgy előjáróinak megelégedését, mint a hatóságoknak és a lakosoknak feltétlen bizalmát és tiszteletét kiérdemelte. 1901. évben Ófelsége — úgy háboruban, mint békében teljesített buzgó és sikeres működései elismerésül — részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Vona József őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában. 1852. évben született Egerben. 1876. október hó 17-ével avatott fel a cs. és kir. 12. huszárezredhez. 1877. évben szabadságoltatott. 1880. január 13-án lépett be a m. kir. erdélyi csendőrséghez, honnan 1882. évben — a megszállás idején — helyeztetett a m. kir. IV. számú csendőrkerülethez. Cimzetes őrsvezető 1881. november 21-ével, valóságos őrsvezető 1882. április 6-ával, cimzetes őrmester 1883. szeptember 6-ával és valóságos őrmester 1886. március 26-ával. Hosszu éveken át parancsnokolta a nyiregyházi lovasörsöt.

Négy ízben dicsértetett meg nyilvánosan; három ízben csendőrkerületi parancsnoksági és egy ízben honvédelmi miniszteri dicséret okirattal lett ellátva. Ófelsége — 50 éves uralkodási évének jubileuma alkalmával — 1898. november

30-án kelt legfelsőbb elhatározásával a koronás ezüst érdemkeresztel tüntettetett ki.

*

Schrédl Károly járásőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. 1846. évben született Szombathelyen. 1869. augusztus hó 18-án avatott fel a m. kir. 62. honvédezászlóaljhoz, honnan — mint őrmester — 1877. február 1-én a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz lépett át. 1880. november 11-én valóságos őrsvezető cimzetes őrmesterré nevezetett ki. A megszállás idején, 1881. december hó 1-ével a szegedi, 1883. év október hó 1-ével a székesfehérvári kerülethez helyeztetett. 1882. október 1-én lépett elő valóságos őrmesterré, 1904. május 1-ével pedig járásőrmesterré. Negyven éven felül — megszakítás nélkül — szolgált az intézménynél.

Hivatásszerű kötelmeit ezen hosszú idő alatt mindenkor a legnagyobb köteleltségtudással, páratlan készséggel és kiváló jó eredménnyel teljesítette. Érdemei elismerésül hét ízben dicsértetett meg. 1911. évig bezárólag 570 büntettest fogott el és 1660 egyént jelentett fel az illetékes hatóságoknak. Az általa megszerzett bűnjelek értéke meghaladja a 200.000 aranykoronát. Őrsparancsnok volt a karánsebesi, a baranyasellyei, a felsősegesdi és a nagyatádi örsökön.

1901. év március 6-án Ófelsége a koronás ezüst érdemkeresztel, 1910. év február hó 27-én 40. éven át tanusított, mindenkor köteleltségű és példás magatartása, valamint kiválóan buzgó és rendkívül eredményes működése legfelsőbb elismerésül az *arany érdemkeresztel* a legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott.

Schrédl járásőrmester hasonnevű fia vezérkari ezredes, Vilmos nevű fia csendőrszázados.

Kimagasló szolgálati tevékenységeit a Csendőrségi Zsebkönyv 1902., 1904. és 1911. évfolyamai ismertetik.

*

Ringer Alajos II. osztályu törzsőrmester, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában. 1855. évben Nagy-Küküllő vármegye Kőhalom községében született. 1876. évben avatott fel a cs. és kir. 31. gyalogezredhez. Szakaszevezetői rendfokozatban 1879. október 4-én lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. 1900-ig bezárólag 27. évet meghaladó idő alatt, amelyből 24. évet töltött mint őrsparancsnok különböző örsökön, mint segédoktató a tanosztálynál, mint számvivőségi segédmunkás a m. kir. II. számú csendőrkerület számvivőségénél, kiváló szorgalma, buzgósa és teljes megbízhatóságával mindenkor kiérdemelte előjárói bizalmát. A nagy pontosságot igénylő számvivői szakmában kiválóan felelt meg. Érdemei révén osztatott be később a belügyminisztérium szakszámvevőségéhez. Ófelsége 1901. évben tüntette ki a koronás ezüst

érdemkereszttel, miután már előzetesen több ízben részesült nyilvános és kerületi dicsérő elismerésben.

Szőcs Mihály járásőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. 1856. évben született Csikcsomortán községben. 1877. évben avattatott fel a m. kir. 26. honvédszázaléhoz. Mint tizedes 1879. év június 16-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. 1882. évben tette le az altiszti vizsgát és lépett elő címzetes őrsvezetővé. 1883. évben már valóságos őrsvezető. 1888. évben helyeztetett át a m. kir. VI. számú csendőrkerülethez, hol Pápán huzamosabb időn át őrsparancsnokoskodott. 1888-ban címzetes őrmester, 1895. évben valóságos őrmester. 1904. évig bezárólag 500 büntettest fogott el és 1534 egyént jelentett fel. 1904. évig három ízben kerületi parancsnoksági dicsérő elismerésben és három ízben nyilvános megdicsérésben részesült. Ófelsége e kiváló csendőraltiszttel 1901. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Barabás Ignác őrmester, született 1852. évben Gyergyókilyénfalván. Felavattatott 1874. évben a m. kir. I. számú budai honvédszázaléhoz. 1877. február hó 17-én lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz s ott 1881. május 3-án címzetes őrsvezetővé lépett elő s ugyanazon év november 1-ével valóságos őrsvezetővé. Része volt a szegedi csendőrkerület megszállásában. Itt 1883. november 1-ével címzetes őrmester és 1884. március 1-ével őrmesterré lépett elő. Husz éven felüli időn át működött fáradságot nem ismerő odaadással az orsovai őrsön.

A közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes ügybuzgóságáért s tevékenységéért több ízben részesült nyilvános megdicsérésben; egy ízben honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal és egy ízben kerületi dicsérő okirattal láttatott el. 1897. évben Ófelsége a koronás érdemkereszttel tüntette ki.

E kiváló altiszt érdemes tagja volt az intézménynek, a sulyos terheket jelentő határszéli orsovai őrsöt mintaszerű rendben vezette, számtalan bonyolult közbiztonsági zavart derített ki, törvénysértőt fogott el és jelentett fel. Előljárói bizalmát, alárendeltjei hűséges ragaszkodását, a hatóságok és a lakosság nagyrabecsülését állandóan kivívta a maga számára.

Müller János m. kir. I. számú csendőrkerület állományába tartozó őrsvezető címzetes őrmester a közbiztonság terén 26 és fél éven át tanusított ügybuzgó és eredményes tevékenységéért 1901. évben a honvédelmi miniszter által dicsérő elismerésben részesített.

Burdea László címzetes őrsvezető, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában. 1901. évben 18 évi szolgálata alatti hűséges magatartása és odaadó tevékenységéért kerületi parancsnoki dicsérő okirattal láttatott el.

Noé Máttyás őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület

állományában. 1875. február 18-án avattatott fel a cs. és kir. 44. gyalogezredhez, honnan ugyanazon év október hó 1-én a cs. és kir. 7. huszárezredhez helyeztetett át. Bosznia megszállásában 1878. évben résztvett a zepcei és maglaji ütközeteknél. 1881. december hó 29-én lépett be a csendőrséghez. Ezen derék altiszt hosszas szolgálata alatt (bezárólag 1904) az annyira terhes csendőrségi szolgálatnak teljes odaadással szentelte magát s sikerült is neki igen figyelemreméltó eredményeket felmutatnia. Összes szolgálati ideje alatt mintegy 800 egyént fogott el és 6000 egyént jelentett fel az illetékes hatóságoknak. Mint tábori csendőr hadgyakorlatok alkalmával számos éven át igen hasznos szolgálatokat tett és teljes megelégedésre működött. 1902. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Nagy György őrsvezető, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában. A cs. kir. 38. gyalogezrednél három évig szolgált. A m. kir. csendőrségnél 1902. évig, husz évet meghaladóan teljesített szolgálatot. Bosznia megszállása alkalmával öt ütközetben vett részt. Kötelességérzettől áthatva a legnagyobb odaadással s legszebb eredménnyel teljesítette szolgálatát mindaddig, míg a terhes szolgálat okozta testi törődöttsége folytán a nyugállományba nem kényszerült vonulni.

1902. évben — ez alkalomból folyólag — Ófelsége által a koronás érdemkereszttel tüntettetett ki.

Orbán Sándor járásőrmester, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában. Született a somogyvármegyei Kaposmérő községben 1858. május hó 29-én. 1878. évben avattatott fel a cs. és kir. 44. számú gyalogezredhez, honnan 1881. évben lépett át a m. kir. I. számú, majd még ez évben a II. és ottani rövid szolgálata után a III. számú csendőrkerülethez. Címzetes őrsvezető 1885. évben, őrsvezető 1886. évben, címzetes őrmester 1888. évben, őrmester 1895. évben, járásőrmester 1904. évben. Hosszas szolgálati ideje alatt fáradhatlan buzgalommal és lelkes kitartással szentelte magát az annyira terhes csendőrségi szolgálatnak. Éltrevalóságának, megbízhatóságának számtalan jelét szolgáltatta. 1887. évtől két évtizedet jóval meghaladóan parancsnokolta a vaskóhi (Bihar vármegye) őrsöt. A közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért a honvédelmi miniszter által két ízben, a kerületi parancsnokság részéről három ízben lett dicsérő okirattal ellátva. Ófelsége 1902. évben tüntette ki a koronás ezüst érdemkereszttel.

Rosenauer Péter II. osztályu törzsőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. Született 1856. évben a Brassóvármegyei Szentpéter községben. Felavattatott 1875. évben a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. Harminc évet meghaladóan szolgált a csendőrségnél, ebből 7 éven át a közbiztonsági szolgálat terén kitartó buzgalommal és eredménnyel. Ezért nyilvános megdicsérésben is részesült. 1879.

évben nevezetett ki címzetes őrsvezetővé, 1880 január 26-án őrsvezetővé, 1882. évben címzetes őrmesterré, 1884. évben őrmesterré, 1900 augusztus 1-én pedig II. osztályu törzsőrmesterré. Szárnyirodai segéd munkásként 1882 május 1-én vezényeltetett a nagyikikindai szárnyirodába, honnan 1885 november 1-én a felállított soproni szárnyhoz szárnyszámvivői minőségben helyeztetett át. Az időtől szakadatlanul Sopronban működött s ezen beosztásában kiváló szorgalmat, pontosságot és feltétlen megbízhatóságot tanusított. Kiváló szolgálatai elismerésül hat ízben — ebből egyszer honvédelmi miniszter által — dicsértetett meg, 1902. évben pedig Ófelsege a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Schäffer Jakab 1857. évben született Temes vármegye Ujbessénye községében. Felavattatott 1877 január 19-én a cs. és kir. 28. tábori vadászászlóaljhoz. Mint szakaszvezető 1882. év január hó 1-én közvetlenül lépett át a m. kir. csendőrséghez. 1882 július 16-án a m. kir. I. számú kerülettől a IV. számúhoz, onnan 1883. évben a felállítás alatt állott V. számú kerülethez helyeztetett. Címzetes őrsvezetővé 1882. évben, őrsvezetővé 1883. évben, címzetes őrmesterré 1886. évben, őrmesterré 1892. évben, II. osztályu törzsőrmesterré 1900 augusztus 1-én nevezetett ki. 1883—1897. évig őrsparancsnok volt. 1897 október 1-től kerületi számvivőségi segéd munkás.

Schäffer törzsőrmester a közbiztonsági szolgálatban tanusított kiválóan eredményes működéséért négy ízben nyilvánosan dicsértetett meg, egy ízben kerületi parancsnoksági és egy ízben honvédelmi miniszteri dicséző okirattal láttatott el. Ófelsege 1902. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki e derék altisztet.

Moser József címzetes őrmester, a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában. 1871 március 7-én avattatott fel a m. kir. 74. honvédszászlóaljhoz. 1881 szeptember 16-án — mint tartalékos szakaszvezető — lépett át a csendőrséghez, honnan 20 évi szolgálat után 1901 december hó végével vonult nyugállományba. Két évtizedes közbiztonsági szolgálata alatt tanusított eredményes működése legfelsőbb elismerésül, Ófelsege 1902. évben részére az ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Titera János járásőrmester Vizaknán született 1856. évben. Felavattatott 1875. évben a cs. és kir. 10. sz. országos csendőrparancsnoksághoz. 1879. év május hó 24-ével címzetes őrsvezetővé, ugyanezen év október 16-ával valóságos őrsvezetővé lépett elő. Megrongált egészségének helyreállítása céljából 1881. évben kilépett a csendőrség kötelékéből. 1882. év április 7-én azonban a m. kir. I. számú csendőrkerület által újból felvétel. Címzetes őrmester 1883. évtől, őrmester 1890. évtől és járásőrmester 1904. évtől. Harminc évet jóval meghaladóan szolgált a testületet. A közbiztonság terén tanusított fáradhat-

lan szorgalmáért és eredményes működéséért a kerületi parancsnoksága által öt ízben, a honvédelmi miniszter által pedig egy ízben dicsértetett meg okirattal. 1893. évben, a Küküllő kiöntése alkalmával, saját élete kockáztatásával több embert mentett meg az ár által alámosott, összeomlott épületekből. Ófelsege 1902. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Hosszu éveken át volt őrs- és járásparancsnok Medgyesen.

Ehrmann Mátyás járásőrmester 1856. évben született Hosszuaszó községben (Kisküküllő vármegye). 1874. évben avattatott fel a cs. és kir. 28. vadászászlóaljhoz, hol 1878 december 1-ig szolgált s honnan közvetlenül — mint fővadász — lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Mint őrsparancsnok 1882-től a herkulesfürdői, a berzászkai és a fehértemplomi őrsökön szolgált. A csendőrségnél 30 évet meghaladóan teljesített értékes szolgálatot. Ez idő alatt a honvédelmi miniszter által két ízben lett dicséző okirattal ellátva, a kerületi parancsnoksága által három ízben lett nyilvánosan és okirati megdicsérésben részesítve. Szolgálati ideje alatt leginkább a román és szerb határszélen mintegy 740 törvényt sértőt fogott el és 2100 egyént jelentett fel. Ófelsege által 1902. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Kiss József I. járásőrmester Kemenesmihályfalva községben (Vas vármegye), 1854. évben született. 1876. évben avattatott fel a m. kir. 75. honvédszászlóaljhoz, honnan — mint őrsvezető — 1877 június 16-án közvetlenül lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Címzetes őrsvezetővé 1881 december 11-én nevezetett ki. 1882 május 1-én a II. számú kerülethez helyeztetett. Még ez évben őrsvezetővé lépett elő. 1884. évben a m. kir. VI. számú csendőrkerülethez helyeztetett. Itt lépett elő 1884. évben címzetes őrmesterré. 1891. évben pedig őrmesterré. Járásőrmesterré 1904. évben nevezetett ki. Őrsparancsnok volt Zalaszentgróton, majd járásparancsnok Tapolcán.

A közbiztonság terén tanusított eredményes működéséért két ízben nyilvánosan dicsértetett meg, két ízben pedig kerületi parancsnoksági dicséző okirattal láttatott el. 1902. évben Ófelsege által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

*

Goldhammer Ede járásőrmester. Született Csongrádon 1858. évben. A cs. és kir. 68. gyalogezredhez 1876. évben önként belépén, onnan 1881 december hó 29-én — mint őrmester — lépett át a m. kir. II. számú csendőrkerülethez. Innen pár év múlva a III. számú kerülethez helyeztetett. Címzetes őrsvezetővé 1882. évben, őrsvezetővé 1883. évben, címzetes őrmesterré 1885. évben, őrmesterré 1894. évben, járásőrmesterré 1904. évben nevezetett ki. Husz éven át parancsnokolta a

dombroványi őröt s huzamosabb időn át a szakasz-, majd szárnyszékhelyen levő belényesi őröt.

Goldhammer járásörmester 1883—1902. évig mint dombroványi őrparancsnok 65 tényvázlattal 208 törvénysértőt szolgáltatott az igazságszolgáltatás kezébe és 483 törvényszegőt jelentett fel. Kiválóságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy több tisztjelöltet küldött felsőbbbsége őrseré a gyakorlati szolgálat elsajátítására. Komoly, rendkívül kötelességtudó, becsvágyó, figyelmes, előzékeny és teljesen megbízható altiszt volt.

Lankadatlan szorgalmáért és eredményes tevékenységeért a honvédelmi miniszter által három ízben, a kerületi parancsnokság által két ízben okirati s három ízben nyilvános megdicsézésben részesült.

Kiváló érdemei elismeréseül Őfelsége által 50 éves uralkodása jubileuma alkalmából 1898. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

*

Hunyadi Sándor járásörmester 1857. évben Pozsony vármegye Hídaskürth községében született. 1878. évben avattatott fel a cs. és kir. 72. gyalogezredhez, honnan — mint számvivő-altiszt — 1881. szeptember 13-án lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Ez év november havában az akkor felállított II. számú csendőrparancsnoksághoz helyeztetett át. 1882. évben tette le az altiszti vizsgát és lépett elő cts. őrvezetővé, 1883. évben pedig őrvezetővé. E minőségben ugyanazon év november hó végével helyeztetett át az ugyancsak felállítás alatt állott VI. számú csendőrkerülethez. Előbb az alsólendvai őröt vezette, majd 1884 május 1-től 19 éven át a muraszombati fontos határszéli őröt. Cts. őrmesterré 1885. évben, 1894. évben őrmesterré lépett elő. Kiváló szolgálatainak elismeréseül három ízben részesült nyilvános megdicsézésben és három ízben láttatott el dicséző okirattal. 1893. évben több nagyobb bűnténynek Magyar-, Horvát- és Stájerországekban kiterjedt nyomozásánál hat hónapon át tanusított fáradhatlan ügybuzgalmaért és kitűnő szolgálataért Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki. Ezen ügyben kifejtett ténykedése a Csendőrségi Zsebkönyvben (1894. évfolyam) részletesen ismertette lett.

Kovács János I. őrmester, 1849. évben született a Fejérvármegyei Nagyperkáta községben. A cs. és kir. 69. gyalogezredhez 1869. évben avattatott fel. 1872. évben — mint tizedes — szabadságoltatott. 1878. évben résztvett Bosznia és Hercegovina megszállásában. 1882. évben megyei foglár lett. 1884. január hó 6-án lépett be a székesfehérvári VI. számú csendőrkerülethez, ahol 1886. évben cts. őrvezetővé, azon évben még valóságos őrvezetővé lépett elő. Cts. őrmester 1891-től, őrmester 1897. évtől.

A közbiztonsági szolgálat terén tanusított szorgalmáért és eredményes működéseért három ízben lett a kerületi parancsnokság által dicséző okirattal ellátva és két ízben nyilvánosan megdicsérve.

Kiváló és hosszas szolgálataiért Őfelsége által 1894. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Németh Gábor II. cts. őrmester 1861. évben született Megyer községben (Zala vármegye.) A m. kir. 71. veszprémi honvédszászlóaljhoz 1883. évben avattatott fel. A következő évben vétetett fel a m. kir. VI. számú csendőrkerülethez, hol 1890. év május 1-én cts. őrvezetővé, ugyanazon év november hó 1-én őrvezetővé és 1895 február 10-én cts. őrmesterré neveztetett ki. Báltaszéken volt huzamosabb időn át őrparancsnok.

A Renkő-féle rablóbanda megsemmisítése alkalmával tanusított bátor és elszánt magatartásáért honvédelmi miniszteri dicséző okirattal láttatott el; az 1893. év tavaszán a Duna áradása alkalmával, nemkülönben a közbiztonsági szolgálat terén szerzett kiváló érdemeiért Őfelsége legfelsőbb elhatározásával az ezüst érdemkereszttel lett kitüntette.

Janszky József m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli őrmesternek a közbiztonsági szolgálat terén 19 évet meghaladóan tanusított kötelességű, kiválóan ügybuzgó működéseért, valamint szakaszparancsnok-helyettesi minőségben reárahamló kötelességeinek pontos és lelkiismeretes teljesítése és példás magaviseleteért a honvédelmi miniszter 1902. évben teljes elismerését fejezte ki. Ugyanezen magas elismerésben részesült *Kiss Károly* I. számú csendőrkerületbeli őrmester 18 évi és *Bohn János* II. számú csendőrkerületbeli őrmester 16 éven át teljes odaadással és a legjobb eredménnyel végzett kitűnő szolgálataiért.

Ószi Rezső őrmester, 1876 április 10-én avattatott fel a cs. és kir. 9. huszárezredhez. 1881. év december hó 30-án vétetett át a szervezés alatt álló m. kir. csendőrséghez, hol 20 évet meghaladóan — ebből 18 éven át mint őrparancsnok és helyettes szakaszparancsnok — szakadatlanul szolgált s pihe-nést nem ismerő munkásságával, rendkívüli erélyével, rendíthetetlen kötelességérzetével, valamint haláltmegvető személyes bátorságával mindenkor megfelelt azon bizalomnak, melyet előljárói beléje helyeztek. Eredményteljes működéseért hat ízben lett dicséző okirattal kitüntette. Szabolcs vármegyében töltötte csendőri szolgálati idejét. 1902. évben Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Demeter Ferenc őrmester, 1850. évben született Udvarhely megye Martonos községében. 1870. évben avattatott fel a cs. és kir. 62. gyalogezredhez. A csendőrséghez 1877 augusztus 16-án vétetett fel. A megszállás idején helyeztetett át a m.

kir. V. számú csendőrkerülethez. Harminc évet meghaladóan szolgált az intézménynél. A dobsinai örsöt két évtizeden át parancsnokolta. Ezen idő alatt fáradságot nem ismerő tevékenységével sikerült neki ezen nagykiterjedésű örskörletben — hol folyton mintegy 2000 idegen bányamunkás dolgozott — teljesen megnyugtató közbiztonsági állapotokat létrehozni és fenntartani.

1902. évben Ő felsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Szentpétery Sándor II. oszt. törzsőrmester, az I. számú csendőrkerület állományában. Harminc évet meghaladóan teljesített csendőrségi szolgálatot. 1876 március 22-én avatott fel a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnoksághoz. Hosszu szolgálata alatt különféle szolgálati alkalmazásában mindig buzgón, teljes odaadással és a legjobb eredménnyel működött. 1878. évben, mint fiatal altiszt, a magyarieni örs vezetésével lett megbízva s annak kedvezőtlen közbiztonsági viszonyait rövidesen normális állapotba terelte. 1882. évben a marosvásárhelyi szakasz ideiglenes vezetésével bízott meg, ugyanakkor az ezen állomáson felállított altiszti iskolában az oktatási teendőket is ellátta s ezen alkalmazásában az alárendelt legénységet a fegyelem helyes kezelése mellett mindig eredményesen parancsnokolta. Jeles tulajdonságaival előjárói figyelmét magára vonván, segédmunkási minőségben a kerület törzséhez osztatott be s itt 20 évet jóval meghaladó időn át igen kiváló tevékenységet fejtett ki. Hat ízben részesült dicséretben. Őfelsége által 1902. évben a koronás ezüst érdemkereszttel lett kitüntetve.

Mrákovits Gábor járásőrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. Született a bácsbodrogyvármegyei Bajmok községben 1853. évben. A cs. és kir. 23. gyalogezrednél három évi tényleges szolgálatát befejezván, 1882. évben lépett át a m. kir. csendőrséghez. Kiváló ügyessége, leleményessége és szakismeretei révén számtalan súlyos beszámítás alá eső bűncselekményt derített ki. 1903. évig bezárólag 120 egyént fogott el és 300 egyént jelentett fel. 1902. évben Őfelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. A csendőrségnél 1904. évig bezárólag 33 évet felülhaladóan szolgált. 1904. év május 1-ével járásőrmesterré neveztetett ki. A kilencszázas években Ujvidéken volt örs- és járásparancsnok.

Hinczel Mihály őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában. Huszonháromévi értékes csendőrségi szolgálat után 1902 október 1-én helyeztetett nyugállományba. Nagy tevékenységet fejtett ki a közbiztonság terén, szebbnél-szebb eredményeket érve el. Szigoru intézkedéseivel a Galiciából bevándorolt uzsorások üzelmének vetett gátat, miáltal a lakosság háláját, előjáróinak s a hatóságoknak pedig elismerését érdemelte ki.

1902. évben Őfelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Hevesi Béla járásőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. Született 1857. évben a hevesmegyei Heves községben. A m. kir. 49. számú szilágysági honvédszázalóban eltöltött másfélévi tényleges szolgálat után, mint tizedes, 1881 július 17-én közvetlenül lépett át a m. kir. erdélyi csendőrséghez, ahol 1905. évig bezárólag már 24 éven felül szolgált. Ez idő alatt hét ízben részesült dicsérelő okirati és nyilvános dicséretben. 1902. évben Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki. 1904 május 1-vel járásőrmesterré lépett elő. 1881. évtől a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában szolgált, majd áthelyeztetett a VI. számú kerülethez. A kilencszázas években Szombathelyen volt örs- és járásparancsnok.

Hajdu Gábor őrmester, 1881. évben avatott fel a m. kir. 52. számú nógrádi honvédszázalóhoz, honnan 1882. évben lépett át közvetlenül a m. kir. csendőrséghez, ahol 1902 április 1-ével történt nyugdíjazásáig ténylegesen szolgált. Kitűnő szolgálatai nemcsak a közbiztonsági szolgálat terén érvényesültek, hanem a vezetése alatt álló legénység oktatása, nevelése és fegyelmezésében is. Öt ízben részesült dicsérelő elismerésben. 1902. évben tüntettetett ki Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel.

Fodor Fülöp őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában. 1858. évben született Mátészalka községben. 1878. évben avatott fel a cs. és kir. 65. gyalogezredhez és 1881. évben közvetlenül lépett át a csendőrséghez. 1904. évben már huszonháromévet meghaladóan teljesített itt szolgálatot, mindenkor lelkiismeretes pontosságának és teljes megbízhatóságának adván tanujelét. 1903. évben Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel lett kitüntetve.

Preidt Gábor I. oszt. törzsőrmester.* 1855. évben született Brassó vármegye Botfalva községben. Felavattott 1874 december hó 16-án — mint önkéntes ujonc — a cs. és kir. 10. számú országos csendőrparancsnoksághoz. 1879 április hó 15-én cts örsvezetővé, 1881 február hó 1-én örsvezető cts őrmesterré, 1882 május 1-én őrmesterré, 1900 augusztus 1-től II. osztályu, 1904. évben I. osztályu törzsőrmesterré neveztetett ki. 1878 óta segédmunkásként osztatott be a brassói szárnyirodába, hol 1880 október 1-től a szárnyszámvivői teendők önálló ellátásával bízott meg. Mint szárnyszámvivő altiszt ugy az említett szárnynál, mint később egészen 1887 március hó végéig a m. kir. II. számú csendőrkerület különböző szárnyainál működött. 1895 szeptember 1-vel a m. kir. belügyminisztérium

* Később mint százados-számvivőtiszt helyeztetett nyugállományba. Birtokosa lett a Ferenc József-rend lovagkeresztjének.

számvevőségéhez osztatott be. Kiválóan szorgalmas, buzgó és derék, közbecsülésben álló tagja volt az intézménynek. Kiváló szolgálatai elismeréseül egy a kerületi parancsnokságtól, mint a honvédelmi miniszter részéről okirati megdicsérésben részesült. Ófelsége 1900. évben a koronás ezüst érdemkereszttel jutalmazta derék csendőrének kiváló szolgálatait.

Krimpián Vazul járásörmester, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában. 1877. évben avattatott fel a cs. és kir. 28. vadászászlóaljhoz, honnan három évi tényleges szolgálata után tartalékba helyeztetett. 1881 február 3-án lépett be a m. kir. csendőrséghez, hol 1903. évig bezárólag már 23 éve szolgált. A közbiztonsági szolgálat terén rendkívül szép eredményeket ért el. A salgótarjáni igen fontos örsöt közel husz éven át kiváló szakértelemmel vezette. Minden lépését ügyességének, lelkiismeretességének és szakképzettségének tulajdonítható siker koronázta. 1903. évben Ófelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki e derék altisztet, aki egy egész környék bizalmát és megbecsülését bírta. 1904 május 1-ével járásörmesterré nevezetett ki.

Popiczka Kelemen járásörmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Született a besztercenaszódvármegyei Oláhszentgyörgy községben 1855 november hó 23-án, 1875. évi október 1-től 1881 július hó 1-ig szolgált a cs. és kir. 63. gyalogezrednél. Onnan ezen ezred tartalékába helyeztetett. Ugyanazon év december hó 24 óta szolgált a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. A nagyszebeni szárnyhoz nyerte beosztását. 1885 május 1-től cts örsvezetővé, 1886 február 26-tól örsvezetővé, 1891 június hó 1-től cts örmesterré, 1895 augusztus 1-től örmesterré, 1904 május 1-től járásörmesterré nevezetett ki. Hosszu és érdemgazdag szolgálatai ideje alatt úgy örsparancsnoki, mint segédoktatói minőségben mindig teljes odaadással és tiszteletreméltó szorgalommal működött, minek elismeréseül egy ízben honvédelmi miniszteri, egy ízben kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttatott el és három ízben részesült nyilvános dicséretben. Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Éveken át volt örsparancsnok Kolozsváron.

Jakócs Sámuel járásörmester, 1859. évben a háromszékvármegyei Zalán községben született. 1879 március 19-én avattatott fel a cs. és kir. 2. gyalogezredhez, honnan — mint tizedes — 1882 szeptember hó 13-án közvetlenül lépett át a m. kir. I. számú csendőrkerülethez. Cts örsvezető 1886. évtől, örsvezető 1887. évtől, cts örmester 1892. évtől, örmester 1895. évtől, járásörmester 1904. évtől. Örs- és járásparancsnok volt Fogarason. Két ízben részesült csendőrkerületi és egy ízben honvédelmi miniszteri dicsérő okirati elismerésben. Hosszas, buzgó és sikeres szolgálatai elismeréseül Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Rusz János járásörmester, született 1855. évben a Tordaa- aranyosvármegyei Pusztacsán községben. A cs. és kir. 50. gyalogezredben eleget tevén katonai szolgálatai kötelezettségének, 1878 december hó 20-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Huszonhat évi fárasztó csendőrségi szolgálata után, 1904 május hó 1-ével nevezetett ki járásörmesterré. Már mint fiatal csendőr, majd mint örsparancsnok s közel 14 éven át mint szakaszparancsnok-helyettes odaadó, kötelességű és eredményteljes működésével kiváló érdemeket szerzett. Példás magaviseletét és feltétlen megbízhatóságát tekintve, a csendőrség legjobb és leghasználhatóbb altisztjei közé volt sorozható. Örs- és járásparancsnok volt Székelyudvarhelyen. Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Németh József járásörmester, 1854. évben született a háromszékvármegyei Bölön községben. 1874. évben avattatott fel a cs. és kir. 2. gyalogezredhez, honnan — mint tizedes — 1878 december hó 6-án lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Hosszu szolgálata jutalmaként 1904. év május 1-ével járásörmesterré lépett elő. Már mint fiatal csendőr a berecki örskörletben lopás, gyújtogatás és emberölések által nagymérvben megzavart közbiztonságot állította helyre. A létszámkiegészítés körül kifejtett ügybuzgalmaért és eredményes működéseért egy ízben kerületi nyilvános megdicsérésben részesült. A közbiztonsági szolgálat terén évek hosszu során át tanusított lelkiismeretes munkásságáért a honvédelmi miniszter által dicsérő okirattal láttatott el, míg Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Magyari András járásörmester, Brassóban született 1854 március hó 19-én. 1876. évben avattatott fel a cs. és kir. 2. gyalogezredhez. Mint gyalogos 1879 szeptember hó 23-án lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Azóta megszakítás nélkül szolgált. 1904. év május 1-vel nevezetett ki járásörmesterré. Ezidőben örs- és járásparancsnok Sósmezőn. Szolgálatát mindenkor az intézmény iránti nagy lelkesedéssel és szeretettel, teljes odaadással és kitartással teljesítette. Életrevalóságát és használhatóságát azon körülmény is igazolja, hogy az uzsoki örskörletben — melynek 15 éven át volt parancsnoka — közbiztonsági zavar alig fordult elő. 1903. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntetett ki.

Bordás Lázár járásörmester, 1859 július 4-én született Telek községben (Háromszék vármegye). Felavattatott 1879. évben s beosztatott a cs. és kir. 2. gyalogezredhez, honnan — mint szakaszvezető — lépett át 1882 szeptember 25-én a m. kir. I. számú csendőrkerülethez. Egész szolgálatai ideje alatt kiváló előszeretettel működött pályáján és körültekintéssel,

eréllyel és lelkiismeretességgel párosult ügybuzgalma által igen szép és követésreméltó eredményeket ért el. Tíz ízben részesült dicsérő elismerésben. Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. 1904. év május 1-vel nevezetett ki járásörmesterré s legutóbb a kézdivásárhelyi örsön teljesített szolgálatot.

Miklós András járásörmester, 1860. évben született Szent-Margita községben (Szolnok-Doboka vármegye). 1879 április 24-én avattatott fel a cs. és kir. 51. gyalogezredhez, honnan — mint gyalogos — lépett be 1881 december hó 11-én a m. kir. I. számú csendőrkerülethez. 1882 augusztus hó 28-án helyeztetett át a szervezés alatt állott m. kir. IV. számú kerülethez. A testületben 1905. évig bezárólag már 25 évet meghaladóan szolgált. Mint őrsparancsnok és szakaszparancsnok-helyettes hivatalát példásan töltötte be s eredményteljes szolgálataiért több ízben dicsértetett meg. 1903. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki. 1904 május hó 1-ével járásörmesterré lépett elő s őrs- és járásparancsnok volt a tiszafüredi örsön.

Pál Ignác járásörmester 1856 augusztus hó 6-án született Kovászna községben (Háromszék vármegye). 1876. évben avattatott fel a cs. és kir. 2. huszárezredhez. 1879 október 6-án mint tizedes a cs. és kir. 4. szekeresz ezredhez osztatott be. 1880 április 9-én lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. 1883 január 1-ével — mint őrsvezető — helyeztetett át a m. kir. III. számú csendőrkerülethez. 1882 január 1. óta őrsparancsnok és e között 13 évig, mint szakaszparancsnokhelyettes működött. 1903 szeptember 1. óta a kunszentmiklósi járásparancsnokság vezetésével bízott meg. 1904 május 1-től járásörmester. Négy ízben részesült okirati és nyilvános megdicsérésben. 1903. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Mátsek István járásörmester Vasvármegye Vizlendva községében született 1855. évben. A cs. és kir. 48. számú gyalogezredhez avattatott fel, honnan 1882 február hó 3-án lépett be — mint gyalogos — a m. kir. I. számú csendőrkerülethez. Innen a IV. számú csendőrkerülethez, majd 1883. évben az V. számú kerülethez helyeztetett. Hosszu szolgálati ideje alatt számos szép és figyelemreméltó eredményt ért el, bonyolult és súlyos beszámítás alá eső büncselekményeket példás tevékenységgel derített ki. Kitünt alárendeltjei lelkes nevelése, oktatása és fegyelmezésében is. Négy ízben nyilvános, három ízben kerületi, három ízben honvédelmi miniszteri okirati elismerésben részesült, míg Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. 1904. év május 1-én lépett elő járásörmesterré.

Hoffmann Kristóf járásörmester 1857 május 18-án született a torontálvármegyei Gyertyámos községben. 1877. év-

ben soroztatott be a cs. és kir. 13. hadosztály tüzérezredhez, honnan — mint szakaszvezető — 1881. év december hó 31-ével szabadságoltatott. 1882 március 1-én lépett be a m. kir. II. számú csendőrkerülethez, honnan még azon évben a III. számú kerülethez helyeztetett át. 1886. évben cts őrsvezetővé, 1888. évben őrsvezetővé, 1892. évben cts őrmesterré, 1894. évben őrmesterré, 1904. évben járásörmesterré lépett elő. 1903. évtől őrs- és járásparancsnok volt Gyulán, közel másfél évtizeden át. Egy ízben honvédelmi miniszteri, egy ízben kerületi dicsérő okirati, két ízben nyilvános megdicsérésben részesült. 1903. évben kimagasló és eredményteljes szolgálatai elismeréséül Ófelsége legfelsőbb elhatározásával a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Hudák János őrmester született 1856. évben az abaujtona-vármegyei Felsővadász községben. 1876. évben avattatott fel a cs. és kir. 1. vartüzérszázalóaljhoz. 1878. évben Bosznia megszállásánál a kokányi, kolitici és serajevói ütközetekben vett részt s a hadiéremmel tüntettetett ki. 1882 június 29-én — mint tizedes — lépett be a m. kir. IV. számú csendőrkerülethez. Az 1887. évben Eperjesen dühöngő tüzvész alkalmával két egyén életét mentette meg — saját életének kockáztatásával — a biztos tüzhaláltól. 1894. évben Zsebes községben Plahi Mihály sérelmére elkövetett gyilkosság, ugyanazon évben Deuga András burafalvai lakos sérelmére elkövetett gyilkosság tetteit nyomozta ki ritka leleményességgel és eréllyel. Kötelmeit mindenkor teljes odaadással és igen eredményesen teljesítette. 1900-as években őrsparancsnok volt Enyickén. Ófelsége 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszt legkegyelmesebb adományozásával jutalmazta érdemeit.

Somogyi Lajos járásörmester Balatonszemes községben született 1860. évben. 1882. évben mint honvéd avattatott fel a m. kir. 70. számú balatonsomogyi honvédszázalóaljhoz, ahol 1886 január 9-ig szolgált. Ez év január 10-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Különböző örsökön, mint őrsparancsnok, 15 évet meghaladóan pedig segédoktatói minőségben a legénység oktatása körül szerzett elismerésre méltó érdemeket. Előjárói teljes megelégedésére szolgált e derék altiszt, aki 1904 május 1-ével járásörmesterré lett kinevezve. Honvédelmi miniszter részéről egy ízben, a kerületi parancsnokság részéről szintén egy-egy ízben lett dicsérő okirattal ellátva. Érdemei elismeréséül Ófelsége által 1903. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Hayn János járásörmester született Segesváron 1856. évben. Felavattatott a cs. és kir. 31. gyalogezredhez 1876. évben, honnan — mint szakaszvezető — 1879 augusztus hó 7-én közvetlenül lépett be a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Ott 1881 november 1-én lépett elő cts őrsvezetővé. Ezen minőségben a II. számú csendőrkerülethez helyeztetett át, hol

1882 május 1-én örsvezetővé léptettetett elő s mint ilyen, a III. számú kerülethez helyeztetett át. 1883 március 1-én cts őrmesterré lépett elő. 1885. évben a fővárosi államrendőrség szolgálatába ment át, de a következő évben visszatért az intézmény kötelékébe. 1892. évben őrmesterré neveztetett ki. 1893. évtől a budapesti tanosztálynál segédoktató. Ugy ezen alkalmasságát fejtett ki. Teljes megbízhatóságával, odaadó kötelességtudásával és mintaszerű életével előljárói elismerését s alárendeltjei ragaszkodását bírta. 1904 június 1-ével járás-őrmesterré neveztetett ki. Három ízben honvédelmi miniszteri, két ízben kerületi parancsnoksági dicsérő okirati, négy ízben nyilvános megdicsérésben részesítettett. Őfelsége 1897. évben koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki e kiváló altisztet.

Marton Ferenc II. számú csendőrkerületbeli őrmester 20 éven felül,

Winter Antal törzsőrmester, a VII. számú csendőrkerület állományában, szintén 20 évet meghaladó,

Tóth Imre I. számú csendőrkerületbeli őrmester 22 évet meghaladó,

Beder József,

Kónya Sámuel I. számú csendőrkerületbeli őrmesterek 20 éven felüli, végül

Szabó Sándor IV. számú csendőrkerületbeli őrmester 22 éven át tanusított mindig egyaránt kötelességű, buzgó és igen eredményes szolgálataikért 1903. évben honvédelmi miniszteri dicsérő elismerésben részesültek.

Hollósi Ignác őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában. 1880 július 13-án avattatott fel a cs. és kir. 48. gyalogezredhez, honnan 1883. évben lépett át a csendőrséghez. Egész szolgálati ideje alatt egyaránt lankadatlan ügybuzgósággal, kötelességű odaadással és dicséretes munkássággal élt hivatásának s főképen mint 17 éven át a Galiciával határos szepesófalusi őrs parancsnoka, nagy hasznára volt a közszolgálatnak azáltal is, hogy az onnan ájtott tolvajszővetkezeteket árthatatlanná tette s a gyakori határviolánsoknak erélyes fellépésű és értelmes intézkedéseivel elejét vette. Szolgálati ideje alatt 1762 bűnügyet derített ki, és 2287 törvényt sértőt jelentett fel. 1903. évben Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Flórián János II. oszt. törzsőrmester, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában. 1873. évben soroztatott be a cs. és kir. 51. gyalogezredhez, hol 1881. év végéig számvivő őrmesteri minőségben szolgált. Onnan közvetlenül lépett át a m. kir. II. számú csendőrkerülethez. Két éven át teljesített közbiztonsági szolgálatot, majd — mint segédtsízt — segédmunkás — a parancsnokság székhelyére, Szegedre helyezte-

tett. Hasonló minőségben 1884. évben Pozsonyba helyeztetett az V. számú kerülethez. Előljárói iránt hűséget, a legfelsőbb szolgálat iránt lelkes ragaszkodást, egyáltalán ugy szolgálatban, mint azonkívül példás magatartást tanusított, miből folyólag több ízben részesült dicséretben. 1904. évben Őfelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Gudor István járásőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerületi állományában. 1874. évben avattatott fel a cs. és kir. 26. gyalogezredhez. Résztvett Bosznia-Hercegovina megszállásában. Azután hét évi tényleges szolgálat után, 1882 január 1-ével közvetlenül lépett át a csendőrséghez. Harminc évet meghaladóan teljesített szolgálatot, melyből negyedszázadon át volt őrsparancsnok. Legutóbb Nagyszalontán. Hosszu szolgálati ideje alatt példás minőségű, ügybuzgalma és a közbiztonsági szolgálatban elért eredményteljes működése által tünt ki, számos súlyos beszámítás alá eső bűncselekményt, mint hitvesgyilkosságot, rablást, többrendbeli rablógyilkosságot stb. derítve ki. Tíz évről beszerzett adatok szerint, mintegy 220 büntetést fogott el és 700-at jelentett fel. Őrsének példás rendbentartása, az állomány kiegészítése körül kifejtett buzgalma, az oktatás s a legénység fegyelmezése terén tanusított áldásos ténykedése, szakaszparancsnok-helyettesi minőségben kifejtett hasznos munkálkodásáért hat ízben részesült dicséretben. Midőn pedig 30-ik szolgálati évét meghaladta, Ő felsége a koronás ezüst érdemkereszt legkegyelmesebb adományozásával jutalmazta derék csendőrért.

Barta Mór járásőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. A cs. és kir. 8. huszárezrednél tényleges szolgálatát betöltvén, 1883. évi január hó 9-ével lépett át a csendőrséghez, ahol 30 éven felül teljesített értékes szolgálatot. Ezen derék altiszt hosszú szolgálati ideje alatt a legfelsőbb szolgálat követelményeinek fáradhatatlan buzgalommal tett eleget. Előljárói elismerését és bizalmát minden irányban bírta. Kiváló és eredményteljes tevékenységeért öt ízben lett megdicsérve. Őfelsége 1904. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Kovács Sándor II. oszt. törzsőrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1871. évi február hó 26-án avattatott fel a cs. és kir. 38. gyalogezredhez, honnan — mint őrmester — 1881. évi július 23-án közvetlenül lépett át a csendőrséghez, ahol 1905. évben már 24 évet meghaladóan szolgált. Csapatszolgálata alatt — mint tiszthelyettes — részt vett Bosznia megszállásában s ez alkalommal öt ütközetben bátor, elszánt és hidegvérű magatartásával tünt ki. A közbiztonság terén négy és fél évig igen szép eredménnyel alkalmaztatott. Majd mint irodai szolgálatra kiválóan alkalmas, a kerületi segédtsízt irodában nyert beosztást. Őfelsége által 1904. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Bitai Tamás járásörmester, a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában. A cs. és kir. 50. gyalogezredtől három évi tényleges szolgálat után, 1881 október 24-én közvetlenül lépett át a csendőrséghez, hol 1905. évben már 24 éven át megszakítás nélkül szolgált. Egész szolgálata a szebbnél-szebb és dicséretreméltebb cselekmények láncolata, melyek mind legszebb katonai erényekről, a szolgálat érdekében kifejtett kötelességtudás és önfeláldozásról tanuskodtak. A reábizott felügyeleti körletben, a közbiztonságot mindenkor zavartalanul tartotta fenn. 1904. évben Ófelsege a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. A kilencszázas években Szászvároson volt örs- és járásparancsnok.

Marosi János örmester 1883. évben lépett be a m. kir. csendőrséghez. 1904. évben bekövetkezett nyugdíjaztatása alkalmával 21 éven át teljesített kötelességű, ügybuzgó és hosszúságú szolgálatáért a honvédelmi miniszter által dicsérettel okirattal látott el.

Pakay István örmester az I., később a VII. számú csendőrkerület állományában 20 évet,

Bacsonyi György örmester az I., később a VII. számú csendőrkerület állományában 23 évet,

Preisz János örmester a VI. számú csendőrkerület állományában, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálatuk alatti eredményes és példás magatartásukért 1905. évben honvédelmi miniszter által okirattal lettek kitüntetve.

Bodonyi Károly járásörmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. A cs. és kir. 62. számú gyalogezredben töltött három évi tényleges szolgálata után, 1880 február hó 7-én — mint tizedes — lépett át a m. kir. erdélyi csendőrpáncsnoksághoz. Különböző alkalmazásokban (örspáncsnok, segédoktató és szakaszpáncsnok-helyettes) szolgálati köteleit példás buzgalommal, kiváló szakavatottsággal és oly eredményesen teljesítette, hogy három ízben látott el dicsérettel és két ízben dicsértetett meg nyilvánosan. A csendőrség legjobb és leghasználhatóbb altisztjei közé sorolható, aki 1904. évben járásörmesterré neveztetett ki. Ófelsege által pedig a koronás ezüst érdemkereszttel a legkegyelmesebben lett kitüntetve.

Kovács Kornél járásörmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. 1877. évben avattatott fel a cs. és kir. 50. számú gyalogezredhez, honnan 1883. évben lépett át a csendőrséghez. Köteleit mindvégig törhetetlen hűséggel és odaadó buzgalommal teljesítette, kimagasló példaként szolgálván bajtársainak és alárendeltjeinek. Különösen a gyakorlati közbiztonsági szolgálat terén működött kiváló eredménnyel, amennyiben 1905. évig bezárólag 1194 egyént fogott el és 296 nyolcvévesét jelentett fel az illetékes hatóságoknak. Erdemei elismerésül három ízben dicsértetett meg és 1904. év-

ben Ófelsege által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntetett ki. A kilencszázas években örs- és járásparancsnok volt Deésen.

Nagy Sándor járásörmester, homonnai örs- és járásparancsnok,

Kluzs József járásörmester, kunhegyesi örs- és járásparancsnok,

Kovács Albert járásörmester, breznóbányai örs- és járásparancsnok,

Palisovits János járásörmester, kőszegi örs- és járásparancsnok,

G. Nagy István járásörmester, magyarcsékei örs- és járásparancsnok,

Babcsák István járásörmester, székesfehérvári örs- és járásparancsnok, 1904. évben Ófelsege által a koronás ezüst érdemkereszttel a legkegyelmesebben tüntetettek ki.

Mind a hat altiszt a csendőrség szervezése idején lépett be a testületbe. Kiválóságukat az a közös jellemvonás dicséri, hogy évtizedekre terjedő szolgálati idejük alatt lankadást nem ismerő szorgalommal, kitartó ügybuzgalommal szentelték életüket az annyira terhes és fárasztó csendőrségi szolgálatnak, nagyban hozzájárulván az egészen fiatal intézmény megerősödéséhez.

G. Nagy járásörmester 1909. évben csaknem 30 évi tényleges szolgálat után helyeztetett nyugállományba. Ez alkalommal a közbiztonság terén példás és soha nem szűnő ügybuzgalmaért, szolgálati köteleinek minden időben hű és becsületes teljesítéseért, a jogrend szilárd biztosításáért és számos kiváló eredményt feltüntető működéseért a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi páncsnokság részéről okirati megdicséresben is részesült. A kiváló csendőr igazi mintaképe volt.

Bartha József járásörmester, lippai örs- és járásparancsnok,

Szilva György járásörmester, magyaróvári örs- és járásparancsnok,

Pap Sándor járásörmester, szentesi örs- és járásparancsnok,

Balogh Imre járásörmester, pancsovai örs- és járásparancsnok, 1905. évben Ófelsege által a koronás ezüst érdemkereszttel a legkegyelmesebben tüntetettek ki.

Mind a négy altiszt a testület azon kiváló tagjai közé sorolható, akik hosszú — több évtizedes — szolgálati idejük alatt mindenkor és minden tekintetben a legfnyesebben megfelelték a szolgálat követelményeinek. Egy kitűnő csendőr és nyomozó közeg összes jó tulajdonságaival bírván, a közbiztonsági szolgálat terén olyan eredményesen működtek, hogy nemcsak az intézménynek biztosították a lakosság és a ható-

ságok becsülését, de saját személyükre is kiérdemelték azok teljes elismerését.

Borsányi István II. oszt. törzsőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában, 22 évet,

Gál Péter csendőr cts. őrsvezető, a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában, 21 évet,

Ágotha Albert járásőrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában, 22 évet meghaladó csendőrségi szolgálatuk alatti példás magatartásukért 1905. évben honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal láttattak el. Ágotha járásőrmester 1908. évben a koronás ezüst érdemkereszttel is ki lett Őfelsége legfelsőbb elhatározása alapján tüntetve.

Keresztési Mihály járásőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában 22 évet,

Benkő József járásőrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, 20 évet,

Ruzsbán András őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, 23 évet.

Rác István őrsvezető cts. őrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, 20 évet,

Milován Mihály járásőrmester, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, 23 évet,

Hohol József járásőrmester, a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában, 21 évet meghaladó hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt tanúsított kötelesség-hü és példás magatartásukért 1905. évben kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal láttattak el.

Reckert János járásőrmester, nyitrai örs- és járásparancsnok,

Kibédi Sándor járásőrmester, porcsesd-verestoronyi örs- és járásparancsnok,

Lőrinczi Ferenc járásőrmester, szászsebesi örs- és járásparancsnok, mindhárom altiszt a csendőrség szervezése első éveiben kezdte meg a szolgálatát. A legfelsőbb szolgálat követelményeinek megalkuvást semmiben sem ismerő vasakarral és eréllyel, kiváló szaktudással és ügyességgel tettek eleget. Mindegyike ezernél több bünesetet derített fel, köztük számos igen bonyolult s főbenjáró bűncselekményt, melyek kiderítése alapos, találékony és leleményes nyomozásuknak volt tulajdonítható, minők az ugynevezett született nyomozó tehetségek neveihez fűződnek. Hogy e sikerek láncolata nagyban növelte a magyar csendőrség iránti becsülést és tiszteletet, öregbítette hírnevét, az magától értetődő. Kiváló használhatóságukat jellemzi, hogy mindhárman járásőrmesterekké neveztettek ki (1904 május 1) és hogy Reckert nyolc ízben, Kibédi két ízben, a hadiéremmel bíró Lőrinczi pedig hat ízben lett okiratilag megdicsérve.

Őfelsége mindhárom altisztet 1905 november 17-én kelt

legfelsőbb elhatározásával a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

*

Szotyory Lajos tiszthelyettes. Született 1857 november 12-én Háromszék megye Lisznyó községében. Besoroztatott a cs. kir. 2. gyalogezredhez 1877 január 25-én. Mint szakaszvezető, 1882 november 26-án lépett át a m. kir. csendőrséghez és a brassói szárnyhoz osztatott be. Címzetes őrsvezetővé 1883 május hó 1-én lépett elő és mint őrsparancsnok az ósánci örsöt vette át. Valóságos őrsvezetővé 1884 május 1-én, címzetes őrmesterré 1890 november 1-én, valóságos őrmesterré 1895 július 1-én, járásőrmesterré 1904 május 1-én nevezte-tett ki.

Mint őrsparancsnok az ósánci, szitabodzai, töröcsvári, prázsmári, nagyborosnyói, hosszufalui és a brassói örsökön szolgált. Mint járásparancsnok Hosszufaluban működött 1907-ig, ekkor helyeztetett Brassóba, mint segédoktató. Ebben a minőségben 1918-ig alkalmaztatott és akkor nyugdíjba ment. 1920. évben újból visszalépett a csendőrség tényleges szolgálatába és azóta Budapesten teljesít szolgálatot.

1906. évben a koronás ezüst érdemkereszttel és 1917. évben az *arany érdemkereszttel* lett kitüntetve Őfelsége által.

1885-ben nagyobb szabású betörési lopás kiderítéseért kerületi parancsnoki dicsérő okirattal, 1889-ben és 1892-ben számos közbiztonsági zavar kiderítéseért kerületi dicsérő okirattal, 1905-ben a honvédelmi minisztertől kiváló szolgálataiért dicsérő okirattal, 1910-ben képviselőválasztás alkalmából felügyelőségi dicsérő okirattal, 1912-ben mint segédoktató, az oktatás és kiképzés terén elért kiváló eredményeiért kerületi dicsérő okirattal, 1925-ben, mint budapesti laktanyagondnok, a laktanya rendbentartásáért ugyancsak dicsérő okirattal lett ellátva.

Szotyory tiszthelyettes még az egészen régi, sőt a legrégibb gárda egyik tiszteletreméltó képviselője. Közel ötven esztendeje teljesít tényleges katonai és csendőrszolgálatot, mindenkor példászerű hűséggel, megbízhatósággal, fáradhatlansággal és becsületességgel.

*

Wilhelm István járásőrmester, örs- és járásparancsnok Brassóban. Szintén a szervezés idején lépett be a csendőrséghez s itt évtizedeken át teljesített értékes szolgálatot. Tevékenysége, a szolgálatban kifejtett kötelességtudása és önfeláldozása személyes bátorságról és rendkívüli éleslátással párosult határozottságról tanuskodik. Mindenesetre e jeles tulajdonságainak köszönhető annyi számos s köztük igen bonyolult, rejtélyes és súlyos büntett felderítése. Különös érdemeket szerzett magának azáltal is, hogy alárendeltjeit sohasem szünt meg lelkes, kötelességtudó csendőrökké nevelni és képezni. Tapintatos maga-

tartásával a polgári hatóságok becsülését s a lakosság tiszteletét és szeretetét vivta ki magának.

Wilheim járásörmester öt ízben részesült okirati elismerésben. Őfelsége legfelsőbb elhatározása alapján 1906. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntetett ki.

*

Kerekes János örmester. A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség tényleges és tartalékállományában tizenkét évet szolgálván, 1882 július 20-án avattatott fel a csendőrséghez, hol 23 évet hiven és becsülettel szolgálván, 1905 november hó 1-én helyeztetett nyugállományba. Hosszas szolgálata alatt eredménydús tevékenységet fejtett ki. Jellemzésül tevékenysége kimagasló esetei közül felemlíthetők:

1884. évben Hejszén dühöngő tüzvész alkalmával bátor magatartást tanusított, amikor is súlyos sérüléseket szenvedett;

1887. évben egy bonyolult rablást derített ki ritka ügyességgel;

1888. évben egy huzamosabb időn át garázdálkodott rabló- és tolvajszövetkezetet tett ártalmatlanná, — ez évben fogott el két hirhedt vásári tolvajt is;

1898. évben Böszörményi Julianna nagyidai lakoson elkövetett gyilkosságot — habár a tettes a legnagyobb furfanggal és óvatossággal végezte ki és rejtette el áldozatát — meglepően helyes következtetéseken s leleményes kikérdezési módon alapuló nyomozásával derítette fel, aránylag igen rövid idő alatt;

1904. évben szakadatlanul tartó megfigyelés során kerítette kézre a Nankó János vezetése alatt álló tolvajszövetkezetet, mely egy éven át tartotta rettegésben Vizsoly község lakosságát.

Szolgálati ideje alatt közel 100 büntettest fogott el és 1200 egyént jelentett fel.

Nyugállományba helyezésekor adományoztatott részére Őfelsége által a koronás ezüst érdemkereszt.

Oláh Mihály járásörmester nagykikindai örs- és járásparancsnok. Katonai szolgálatát a cs. és kir. 3. huszárezrednél teljesítette. 1882 március 21-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Ezen derék altiszt hosszúságú szolgálata alatt köteleit mindig a legnagyobb odaadással és önfeláldozással, előljárói legteljesebb elismerésére teljesítette. Ennek fényes bizonyossága az, hogy két ízben honvédelmi miniszteri dicséző okirattal, hat ízben kerületi okirati és nyilvános megdicsézésben részesítettett. Az 1888., 1893. és 1895. években, hazánk déli részein bekövetkezett nagy áradások folyamán emeberfeletti munkával éjjel-nappal állott segítségére a lakosoknak. Rendkívül ügyes nyomozóképességéről győzte meg előljáróit és a hatóságokat. 1893 elején, mikor a dolovai templomban elkövetett vakmerő lopást és az azzal kapcsolatos bűnjeleket fáradságos,

de azért igen eszélyes módon kiderítette, 41 büntettest juttatott az igazságszolgáltatás kezére. 1906. évben Őfelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Bakos Ferenc járásörmester, csacai örs- és járásparancsnok. 1880. évben avattatott fel a m. kir. 28. honvédszázalóhoz, honnan 1882 szeptember 4-én lépett át a csendőrséghez, hol 1904 május 1-vel járásörmesterré neveztetett ki. 1885. évben Zsehi községben Urbán Ferencen ravasz furfanggal elkövetett orgyilkosságot, 1888-ban Iza községben Kohn Sámuel nejjén és 15 éves unokáján elkövetett rablógyilkosságot derítette ki 16 napon át — megszakítás nélkül — folytatott nyomozás után. 1889-ben Bars-, Nyitra-, Komárom-, Hont- és Nógrád megyéket tisztította meg 42 napon át tartó fáradtságos nyomozás során egy veszedelmes cigánybandától. 1884-ben Alsó-Szemevid községben dühöngött tüzvész tova-terjedését a legveszélyesebb ponton hősiecs bátorsággal akadályozta meg. Kikapott részek ezek e derék altiszt szép teljesítményeiből. Öt ízben részesült dicséretben. 1906. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntetett ki.

Sárosi László járásörmester, ilosvai örs- és járásparancsnok. A m. kir. 5. honvédszázarezredtől közvetlenül lépett át 1883 szeptember 1-én a csendőrséghez. Kiválósága volt a csendőr altiszt karnak. Becsvágyó, lelkiismeretes, kötelességtudó, bátor és önfeláldozó. Szolgálati tevékenysége kimagaslóbb tényeit a Csendőrségi Zsebkönyv 1907. évfolyama részletesen ismerteti. Ott olvasható egyik legértékesebb, vitéz és rendíthetetlen bátorságra valló magatartása, melyet 1905 január hó 15-én a bilkei (Bereg megye) véres kimeneteli bíróválasztáskor tanusított. Amikor nyolc csendőrnek 800—900 főre rugó, egészen bepálinkázott, támadó és fanatizált tömeggel szemben, erélyes fellépésével, aránylag szűk területen, közel négy órán át tartóztatta fel a kövel, léc- és karódarabokkal hajigáló tömeget s csak akkor lövetett a nép közé, amikor a tömegből egy lövés Menczel József örsvezetőt találta, egy elhajított lécdarab pedig Sárosi jobbkezét sebesítette meg. A sajnálatos, elkerülhetetlen fegyverhasználat 12 ember azonnali halálát s számtalan súlyos és könnyű sérülést eredményezett. Sárosi járásörmester Őfelsége által 1906. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntetett ki, hosszú és kötelességű szolgálatai méltó elismeréseként.

Bognár Ferenc járásörmester a cs. és kir. 12. gyalogezredtől 1884 december 6-án lépett át a csendőrséghez, amelynek egyik kiválóan derék altisztje lett. Eredményes szolgálataiért négy ízben lett megdicsérve. 1906. évben Őfelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Nagy Miklós járásörmester, marosvásárhelyi örs- és járásparancsnok 1885. évi január hó 13-án lépett át a honvédségtől a csendőrséghez. Kiválóan értékes és sikerdus tevékenysé-

gét a kiérdemelt négy dicséreten kívül az a tény bizonyítja a legjobban, hogy 1895. év óta 1905-ig 339 büntettest fogott el és 1266 törvénytörtőt jelentett fel. 1904. év május 1-ével neveztetett ki járásörmesterré. Ófelsége legmagasabb figyelmére méltatva e kitűnően minősített altiszt hosszú és kötelesség-hű szolgálatait, 1906. év augusztus 2-án a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Papp Miklós járásörmester 22 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonság terén elért szép eredményeiért a II. számú csendőrkerületi parancsnokság által,

Molnár Ferenc törzsörmester, 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, őrsparancsnoki minőségben, a közbiztonság terén kifejtett tevékenységeért és szárnysegédmunkái minőségben tanusított ügybuzgalmáért és példás magaviseleteért, a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicséző okirattal láttattak el.

Fellmer Henrik a m. kir. VI. és

Major János a m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli törzsörmesterek.

Előbbi a cs. kir. közös hadseregtől 1878 október hó 14-én lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Eleinte, mint őrsparancsnok, szép eredménnyel működött a közbiztonsági szolgálat terén. Pontos és megbízható munkája által csakhamar feltűnően előljáróinak, a szárnyirodában nyert alkalmaztatást. Mint szárnyszámvivő, 1907. évig már 18 éven át végzi hivatásszerű köteleit lelkiismeretes pontossággal, teljes odaadással és alapos szakismerettel. Két ízben láttatott el dicséző okirattal.

Major törzsörmester a honvédség szabadságolt állományából 1881. évben lépett át a csendőrséghez, ahol, mint őrsparancsnok, majd kerületi segédtiszt segédmunkás nagy pontossággal és mintaszerű szorgalommal teljesítette idegőző hivatását. Honvédelmi miniszteri dicséző okirattal is ellátott. Mindkét altiszt 1907. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntetett ki.

Szabó István járásörmester a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. A cs. és kir. 50. gyalogezredtől 1883 május 1-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Hosszas szolgálati ideje alatt kifejtett kötelességtudásával, éleslátással párosult határozottságával, a közbiztonsági szolgálatnak céltudatos és erélyes irányításával, vezetésével és kezelésével a működési körletében állandóan igen jó közbiztonsági állapotokat tudott teremteni és fenntartani. Erdemeiért három ízben lett dicséző okirattal ellátva és kétszer pénzjutalomban részesítve. 1907. évben Ófelsége részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Jeskó István járásörmester a m. kir. II. számú csendőr-

kerület állományában. A m. kir. honvédségtől 1883 augusztus hó 29-én lépett át a csendőrséghez. Önfeláldozásig menő kötelesség-hűségének és bátorságának, szívósságának, megbízhatóságának és erélyességének mindenkor tanubizonyosságát szolgáltatta. Négy ízben részesült megdicsérésben. 1907. évben részére Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszt adományoztatott.

Krecza János járásörmester a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. A cs. és kir. 62. gyalogezredtől 1886 június 7-én lépett át a csendőrséghez. Már mint fiatal csendőr, tanujelét adta fényes nyomozási képességének, csakhamar zseniális, elemző okosságával, következtetéseivel és találékony-ságával valóban a nyomozások remekait mutatta be, melyek révén az egész csendőrségnek elismert egyik legjobb nyomozó altisztjévé vált. Szinte meseszerű történetek keringtek a nép száján ügyességéről és elszánt bátorságáról. Nimbusszal övezték egyéniségét. A törvénytisztelő nép rajongott érte, a gonoszok rettegetek tőle. Talán páratlan a maga nemében az az eredmény, amelyet a közbiztonság terén elért. A már nem bizonyítható eseteket leszámítva, 1513 büntettest fogott el és 5491 törvénytörtőt jelentett fel.

Három ízben lett honvédelmi miniszteri dicséző okirattal kitüntetve. Ófelsége 1907. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Békefi Jakab I. osztályu törzsörmester. Született 1858. évben Hejőszalonta községben (Borsod vármegye). Katonai szolgálatát a cs. kir. 14. huszárezrednél teljesítve, onnan 1881 augusztus hó 13-án lépett át — mint szakaszvezető — a m. kir. I. számú csendőrparancsnoksághoz, hol 1883. évben őrsvezetővé, 1890. évben őrmesterré, 1900. évben törzsörmesterré lett kinevezve. 1887. évig közbiztonsági szolgálatot teljesített a magyarpádai és zombolyai őrsökön, majd a III. számú kerületnél őrsparancsnokoskodott Balmazújvároson és Hajdúnánáson. 1887. évben a budapesti mozgalmas szárny számveteli teendőinek vezetésével bízott meg, mely alkalmazásban 1902 augusztus végéig működött fáradhatlan buzgalommal. Azután a kerületi segédtiszttséghez, később a számvivőséghez, majd a belügyminisztérium számvevőségéhez osztatott be. Kiváló szorgalommal, szigorú pontossággal és igen jó szak-tudással teljesíti köteleit. Hasznos szolgálatai elismerésül három ízben részesült honvédelmi miniszteri és két ízben kerületi dicséző okirati elismerésben. 1907. évben Ófelsége a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki, 1917. évben pedig részére az *arany érdemkeresztet* a legkegyelmesebben adományozta.

Rhein János járásörmester, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában. 1882 szeptember hó 4-én három évi tényleges szolgálat után a cs. kir. közöshadseregtől lépett át

a csendőrség állományába. Kiváló altiszt volt, aki több évtizedes szolgálata alatt minden idejét, igyekezetét és tudását nemes hivatásának szentelte. Több százra menő bünesetet derített fel, köztük számos bonyolult és főbenjáró büncselekményt, melyeknek kiderítése párját ritkító, alapos szakértelem és leleményes nyomozási képességének volt tulajdonítható. Két ízben lett okiratilag megdicsérve. Ófelsége e derék altiszt részére 1907. évben a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta. A kilencszázas években Balassagyarmaton volt őrs- és járásparancsnok.

Nagy Géza járásörmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában. 1885 március 2-án lépett át a m. kir. csendőrséghez, a cs. és kir. hadseregnél eltöltött háromévtényleges szolgálata után. Igen értékes, köteleességtudásáról, erélyéről közismert tagja volt az intézménynek, aki közbiztonsági sikereivel nemcsak a lakosság és a polgári hatóságok osztatlan becsülését és tiszteletét, hanem előljárói teljes megelégedését és elismerését is bírta. Alárendeltjei helyes vezetése, nevelése, oktatása és fegyelmzése, nemkülönben őrsének és későbbi járásának mintaszerű rendbentartása által is érdemeket szerzett magának. Igen hasznos és eredményes szolgálataiért három ízben lett okiratilag megdicsérve. Ófelsége 1907. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

A kilencszázas években Mezőkeresztesen (Bihar vármegye) volt őrs- és járásparancsnok.

Csordás Ferenc járásörmester, 1858. évben Zemplén vármegye Vajdácska községében született. 1880. évben avatott fel a m. kir. 40. honvédtiszláljhoz. A m. kir. 5. honvédtiszlálhoz vonulván be, másfélévi tényleges katonai szolgálat után 1883 szeptember 1-én lépett át a csendőrséghez. 1905. évben neveztetett ki járásörmesterré. Kiváló működését igen sok és szép eredmény dicséri.

Igy: 1884-ben a remetei erdőben Stinecz György famunkáson elkövetett rablógyilkosság tettesét derítette ki;

1888-ban Borsod vármegyében pusztító árvízveszélynél a személy- és vagyónbiztonság fenntartásában fejtett ki nagy buzgalmat;

1891-ben Szabolcs vármegye Vajda községben hosszú időn át tervszerűen üzött betörések tetteseit tette ártalmatlanná; ugyanezen évben fegyveres csavargók garázdálkodását fékezte meg.

1892-ben egy hat, 1894-ben egy négy tagú igen veszélyes tolvajbandát semmisített meg;

1897—98. évek folyamán lefolyt agrárszociális-mozgalmak lecsillapítása körül tevékenykedett igen szép eredménnyel, 1899. évben pedig ugyancsak Szabolcs vármegyében egy kóborcigánykaraván garázdálkodásának vetett véget.

Kiválóságáért tiz alkalommal dicsértetett meg. Ófelsége 1908. évben a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

A kilencszázas években Nagykállóban volt őrs- és járásparancsnok.

Kiefer Péter járásörmester, Temes vármegye Nagybesenyő községében 1861. évben született. 1882. évben avatott fel a cs. és kir. 61. gyalogezredhez. Innen lépett át — mint szakaszvezető — a m. kir. II. számú csendőrkerülethez, hol még 1907. évben is, de már mint járásörmester szolgált Nagybecskerekén.

Hosszu szolgálati ideje alatt számos szép és figyelemre méltó eredményt ért el. Igy 1893-ban a buziási örskörletben állította helyre a gyakori és nagyobb szabású lopások által erősen megzavart közbiztonságot. Ugyanezen évben kiváló ügyességgel sikerült neki fellebbenteni azt a sűrű fátyolt, amely már-már örökre eltakarta Gabrie Damaszkín magyar-székesi lakos gyilkosait az igazságszolgáltatás elől. 1894. évben megfelelő ügyességgel derítette ki az Endru Pálon elkövetett emberölést. 1895. évben egy öt tagból álló, felette veszélyes tolvajbandától szabadította meg a buziási örskörlet lakosságát stb.

Érdemei elismeréseül négyszer lett dicsérő okirattal kiüntetve. 1907. évben Ófelsége e derék altiszt részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Fazekas Lajos járásörmester, született 1863. évben Putnokon. 1886. évben lépett át a cs. és kir. 25. gyalogezredtől a csendőrséghez. 1904. évben lett járásörmester. Szolgálati ténykedéséhez a legnagyobb eredmények fűződnek. Igen hasznos szolgálataiért öt ízben dicsértetett meg. 1907. évben adományozta részére Ófelsége a koronás ezüst érdemkeresztet.

A kilencszázas években őrs- és járásparancsnok volt Esztergomban.

Kardos Géza járásörmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. 1863. évben született Pécsen. 1883. évben soroztatott be a cs. és kir. 52. gyalogezredhez, honnan 1886. évben lépett át a csendőrséghez. 1904. évben neveztetett ki járásörmesterré. Nyomozásai tulnyomó részben ritka ügyességéről, feltűnő jó nyomozóképességéről, vaserélyéről és bátorságáról tanuskodnak. Tizenkét ízben lett megdicsérve. Baranya vármegyében valóban fogalom volt a neve. Ófelsége 1907. évben részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Greminger Antal járásörmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. 1863. évben született Nagyváradon. 1881—1882. években a cs. és kir. 68. gyalogezredben szolgált. Mint örmester, lépett át 1886. évben a csendőrséghez. 1904 május 1-ével neveztetett ki járásörmesterré. Teljes szolgálati ideje alatt a közbiztonsági állapotok javításán és meg-

szilárdításán fáradozott minden igyekezetével, tehetségével és tetteivel. Különbféle alkalmazásban köteleit mindenkor példászerűen teljesítette. 1907. évben bekövetkezett nyugállományba helyezése alkalmából Ófelsége e derék altiszt részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Rosenthal Ignác őrmester, a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában. 1907. évben 24 évi csendőrségi köteleseghű szolgálataiért honvédelmi miniszteri dicsérő okirati elismerésben részesült.

Króner Mihály járásőrmester, nyáradszerdai örs- és járásparancsnok, 1907. évben 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt mindenkor tanusított kiváló magatartásaért a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsérő okirattal láttatott el.

Marosi György örsvezető, 24 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatti jó magaviselete, teljes megbízhatósága, rendkívüli kitartása és eredményes működéseért 1907. évben a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által dicsérő okirattal láttatott el.

Héjja Domokos járásőrmester, a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában. Örs- és járásparancsnok volt Hosszaszón. 1907. évben 22 évi csendőrségi szolgálata alatt tanusított dicséretes működéseért kerületi parancsnoksági okirati elismerésben részesítettett.

Bene Lajos m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásőrmester. A cs. és kir. közöshadseregben eltöltött három évi tényleges szolgálata után 1878 szeptember hó 1-én lépett át az erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Rendkívül sikerrel működött a közbiztonság terén előjáróinak legteljesebb megelégedésére. 1907. évben Ófelsége legfelsőbb elhatározásával részére a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományoztatott.

Később Ujaradon volt örs- és járásparancsnok.

Baumholzer Dávid járásőrmester, a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában. A honvédségnél eltöltött tényleges szolgálat után 1884 december hó 1-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Kiváló működését számos és szép eredmény bizonyítja. Ófelsége által részére 1907. évben — méltányolva hosszú és köteleseghű szolgálatait — a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományoztatott.

Kovács Bálint járásőrmester, a cs. és kir. hadseregben eltöltött háromévi tényleges csapatszolgálat után 1878 szeptember hó 1-én lépett át a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Rendkívüli sikerrel működött a közbiztonság terén. Mint örs-, később mint járásparancsnok hivatásszerű köteleit mindenkor a legnagyobb odaadással és nagy buzgalommal végezte. Tevékenységének tere leginkább Hunyad és

Torontál vármegyékre terjedt ki. A kilencszázas években Petrosényban volt járásparancsnok. Súlyos viszonyok között igen eredményesen teljesítette szolgálatát, mintaszerű rendet tartván saját és az alája rendelt örsökön. Több rendbeli dicséretben részesült. Ófelsége 1907. évben a koronás ezüst érdemkeresztet tüntette ki.

Táborosi Sándor járásőrmester, a cs. és kir. hadseregben eltöltött háromévi tényleges szolgálat után 1885 szeptember hó 20-án lépett át a csendőrséghez. A m. kir. II. számú csendőrkerülethez nyerte beosztását. Igen derék és több ízben megdicsérésben részesült tagja volt az intézménynek. A kilencvenes években Orovicabányán volt örs- és járásparancsnok. 1907. évben Ófelsége részére — érdemei elismerésül — a koronás ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta.

Schwarz Mózés gazdasági tiszthelyettes. Született 1859 november 28-án Gáborján községben (Bihar vm.). 1878 október 1-én osztatott be a m. kir. 10. honvédszázalóaljhoz. Mint számvivő-őrmester, 1882 december 8-án lépett át próbaszolgálatra a csendőrséghez. Örsvezető cts őrmesterré 1884 március 1-én, őrmesterré 1890 július 1-én, II. oszt. törzsőrmesterré 1900 november 1-én neveztetett ki. A próbaszolgálat után az első három évet, mint szárnyirodai segédmunkás töltötte el. 1885. évtől Szamosujváron, 1886-tól Nagyszebenben, 1888-tól Verestoronon, 1890—1895. évig Fogarason őrsparancsnok. Azután Kolozsvárra helyeztetett a kerület törzséhez, mint irodai segédmunkás. 1920. évben — saját kérelmére — 42 évi érdemteljes szolgálat után nyugállományba helyeztetett. 1921. évi szeptember 24-től, mint nyugállományu, tényleges szolgálatot teljesít, jelenleg a belügyminisztériumi számvevőség VI-b. osztályán, mint gazdasági tiszthelyettes.

Közel félszázados tényleges katonai és csendőri szolgálata alatt e kiváló altiszt két ízben részesült kerületi parancsnoksági és egy ízben honvédelmi miniszteri dicsérő okirati elismerésben. Ófelsége legmagasabb kegyével két ízben tüntette ki, 1908. évben a koronás ezüst érdemkereszt, 1916. évben pedig az *arany érdemkereszt* legkegyelmesebb adományozásával.

Kovács Buna József m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásőrmester. Mint póttartalékos lépett át 1886 december havában a m. kir. csendőrséghez. 1889. évben cts örsvezetővé, 1891. évben örsvezetővé, 1895. évben cts őrmesterré, 1898. évben őrmesterré léptettetett elő; 1904. évben pedig járásőrmesterré neveztetett ki.

Hosszas szolgálata alatt számos szép eredményt ért el. Így különösen kitűnt 1891. évben Krassó-Szörény vármegyében garázdálkodó rablók üldözésekor, mely alkalommal, midőn a főcinkost, Pápai Mihályt, el akarta fogni, ez reálott csak lélekjelenlétének köszönhetette, hogy a lövést elhárította

magáról s Pápaít egy lövéssel ártalmatlanná tette. 1894. évben Baracsházán egy szövevényes hitvesgyilkosságot, 1893. évben pedig Knézen egy gyermekgyilkosságot derített ki nehéz viszonyok között. Igen tevékeny részt vett az 1895. évben a Duna, Tisza és Temes folyók áradásakor az élet- és vagyonmentési munkálatoknál is.

Ófelsége 1907. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Temesváron volt örs- és járásparancsnok.

Baum József m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester. A cs. és kir. közös hadseregtől 1881 október hó 7-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Hosszas szolgálata alatt lelkes ügybuzgalmának, kötelességtudásának és teljes megbízhatóságának mindenkor tanujelét adta. Ófelsége 1907. évben a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Schmidt Henrik járásörmester, a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában. 1860. évben Nákófalván született. A honvédlövasságnál töltött két évi tényleges szolgálata után, 1884 október 27-én közvetlenül lépett át a testületbe. Évek hosszú során át teljesített szolgálatot az orosházi örsön. Szorgalmas, igen tevékeny, feltétlenül megbízható altiszt volt, aki több ízben részesült dicsérelő elismerésben. 1907. évben Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki.

Horovitz Sámuel törzsörmester, a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában. A cs. és kir. hadseregnél eltöltött három évi szolgálat után 1882 november 9-én lépett át a m. kir. csendőrséghez. Irodai alkalmazhatósága korán felismertetvén, már 1883. évben a nagyszebeni szárnynál teljesített számvivői szolgálatot. A m. kir. I. számú kerülettől ugyanazon évben helyeztetett a IV. kerület miskolci szárnyához. Innen 1885. évben a kerületi segédtszti irodába osztatott be segédmunkási minőségben. Előljáróinak évtizedeken át kötelességü támasza volt. 1907. évben adományoztatott részére Ófelsége által a koronás ezüst érdemkereszt.

Spisák András örmester, margittaszigeti örsparancsnok, a m. kir. VI. számú kerület állományában. 1908. évben huszonnyolc évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kiváló szorgalommal és odaadó buzgalommal teljesített eredményes szolgálataiért honvédelmi miniszteri okirati megdicsérésben részesült.

Horváth Pál és

Kiss Károly járásörmesterek, mindketten a m. kir. I., később a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában, előbbi 24, utóbbi 23 és fél évet meghaladó csendőrségi szolgálatuk alatt tanusított példás magatartásukért és kiváló ügybuzgalmukért 1907. évben honvédelmi miniszteri dicsérelő okirattal láttattak el.

Bóné András járásörmester 1907. évben 24 éven felüli

csendőrségi szolgálata alatt kifejtett eredményes működéséért és alárendeltjeinek kiképzésében s a szolgálat előnyös irányításában tanusított kiváló tevékenységéért a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által okirati megdicsérésben részesült.

Lukács Mihály gazdaszati tiszthelyettes a belügyminisztérium számvevőségénél. Született 1863 március 27-én Háromszék vármegye Nyujtód községében. Felavattatott a cs. és kir. 2. gyalogezredhez 1883 október 1-én. Mint szakaszvezető 1886 október 4-én lépett át a csendőrséghez, beosztatván az I. számú kerülethez. Közbiztonsági szolgálatot 1894. évig teljesített igen buzgón és kiváló eredménnyel. Örsparancsnoka volt a bélbori és a borszéki örsöknek. 1894. évben a brassói szárnyhoz osztatott be számvivőnek, majd a kolozsvári kerület törzséhez. Törzsörmesterré 1900. évben lépett elő. Hosszu éveken át teljesített kiváló szolgálataiért egy kerületi nyilvános, két kerületi dicsérelő okirati és két ízben honvédelmi miniszteri okirati elismerésben részesült. Nyugállományba 1919 október hó 1-én helyeztetett. Ujból ténylegesítettett 1922 november 1-én. Összes tényleges szolgálati ideje jelenleg 37 év.

Ófelsége két ízben méltatta legmagasabb figyelmére e derék altisztet. 1912. évben a koronás ezüst érdemkeresztet, 1917. évben pedig az *arany érdemkeresztet* adományozta a részére.

Gothárd János és

Klein Gyula járásörmesterek, előbbi örs- és járásparancsnok Sárkányon, huszonöt, illetve huszonnyolc évet meghaladóan a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredménydús magatartásukért, nagy szorgalommal és odaadással teljesített munkásságukért, nemkülönben alárendeltjeik céltudatos és helyes vezetéséért 1909. évben a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által okirati elismerésben részesítettek.

Bagoly András járásörmester, a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában, örs- és járásparancsnok Alsóárpáson. A csendőrségnél 25 éven felüli szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és igen eredményes működéséért 1909. évben honvédelmi miniszteri dicsérelő elismerésben részesült.

Bóné András járásörmester, örs- és járásparancsnok Magyarláposon. Huszonöt éven felüli csendőrségi szolgálata alatt tanusított eredményes tevékenységéért, valamint a horgaspataki bányában a kincstár kárára, a bányá alkalmazottai által éveken át üzött érclopások tetteseinek körültekintő, hosszas nyomozás utáni leleplezése, elfogása, illetve azok egy részének feljelentése által szerzett érdemeiért a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által 1908. évben okirati megdicsérésben részesült.

Marosi Fülöp járásőrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában, örs- és járásparancsnok Szakulon, 25 évet meghaladó,

Vidi János járásőrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában, 27 évet meghaladó,

Deák Lajos járásőrmester, ugyancsak a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában, szintén 27 évet meghaladó időn át, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett, igen eredményes tevékenységükért és példás magatartásukért 1909. évben a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által okirati megdicsérésben részesítettek.

Kovács László törzsőrmester, a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában. A cs. és kir. hadseregben eltöltött 9 évi tényleges szolgálat után 1881 július 23-án lépett át a csendőrséghez. 1912. évben már 39 éven át szolgált hiven és becsülettel. Ezen — a legénységi állományban is csak elvétve előforduló — négy évtizedes szolgálati idő alatt hivatás-szerű kötelmeit mindig a legteljesebb önfeláldozással, igen szép eredménnyel és előjárói teljes megelégedésére végezte. Érde-meit elismerésül három ízben dicsértetett meg, 1904. évben pedig a koronás ezüst érdemkereszttel tüntettetett ki Ófelsége által. Különösen kitünt az 1878. évben Boszniában lezajlott hadjáratban, hol annak tartamára tiszthelyettesé neveztetett ki s mint ilyen öt ütközetben vett részt. Ófelsége 1911. évi április hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával Kovács törzs-őrmestert az *arany érdemkereszttel* a legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott. Részére a »Diszérem 40 évi hű szolgálata-
tokért« a m. kir. honvédelmi miniszter által szintén kiutal-
tatott.

Tóth Imre m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmes-
ter. A cs. és kir. 37. gyalogezredben teljesített három évi csapat-
szolgálat után, mely idő alatt Bosznia-Hercegovina megszállá-
sában is résztvett, 1880 november 17-én lépett át a m. kir.
erdélyi csendőrparancsnoksághoz. Teljes buzgalommal, nemes
kitartással szentelte életét szép hivatásának, a közbiztonság
terén elismerésreméltó tevékenységet fejtven ki. Három ízben
láttatott el dicsérő okirattal. 1911. évben Ófelsége a koronás
ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Ambrus József gazdaszati tiszthelyettes. Született 1860
március hóban. 1880 március 15-én bevonult a cs. és kir. 62. sz.
gyalogezredhez. 1881—82. években résztvett Bosznia- és Her-
cegovina megszállásában. 1883 október 31-én — mint örvezető
— lépett át a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság
állományába, hol megszakítás nélkül szolgált 1919 március hó
végéig. Mint örsvezető a csákigorbói és csucaai örsök parancs-
noka volt. 1902. évben a kerület törzséhez helyeztetett, mint
irodai segédmunkás. Itt lett címzetes és valóságos őrmester,
1900. évben pedig törzsőrmesterré neveztetett ki. Mint ilyen

1918 december végéig megszakítás nélkül a törzsirodában volt.
Két kerületi és egy honvédelmi miniszteri dicsérő okirattal lát-
tatott el. 1908 augusztus 12-én a koronás ezüst érdemkereszttel,
1916 szeptember 22-én pedig az *arany érdemkereszttel* lett
Ófelsége által kitüntetve. Igen buzgó, lelkiismeretes és köte-
lességtudó, jellemes csendőrtiszt volt, kit előjárói pontos-
ságáért és szakavatottságáért megbecsültek, alárendeltjei és
bajtársai pedig megkülönböztetett módon tiszteltek. Disze volt
a csendőrtisztikarnak.

B E F E J E Z É S.

1850. év január havában léptették először életbe hazánkban a csendőrség intézményét. A dátum, — amely ezt jelzi s amelyre ma visszatekinthetünk, valamint az uralkodói elhatározás akkori megnyilvánulási formája: a császári pátens — nekünk, magyaroknak, sokkal szomorubb emlékünknél maradt, semhogy különös örömmel gondolhassunk vissza reá, mert célja az volt, hogy fegyveres erővel is védjen és erősítsen egy nálunk gyűlöletes és a nemzetre megszegyenítő közigazgatási rendszert. Az a csendőrség, mely a fenti dátummal és császári paranccsal oktrojáltatott hazánkra, közvetlen utóda volt az Ausztriában — elsősorban a lombard-velencei tartományokban — felállított csendőrezredeknél. A szabadságharc utáni években uralgó abszolutizmus alatt ennek a csendőrségnek nem is annyira a közbiztonsági szolgálat volt a hivatása, mint inkább a politikai kémiszolgálat s így éppen nem csodálható, ha a — nagyobbára csehekből álló — »pickelhaubniss« zsandárság gyűlölt intézménnyé vált. Viszont a történelmi hűség szempontjából meg kell állapítanunk, hogy az 1850. évi császári pátens talán akaratlanul, de bizonyos magyar desiderátumot is teljesített, mert hiszen már 1848 táján, sőt a forradalom előtt is többször hangzott el Magyarországon az az óhaj, hogy szervezzék országosan egy csapatot, amely nem a betyárból lett pandur szilajságával és brutális önkényével, hanem bizonyos foku intelligenciával és belátással felszerelten ügyel az ország közbiztonságára. Ennek a vágnak megvalósítását tudvalevőleg a szabadságharc toltta ki és hiusította meg.

1867. évben — az alkotmányos korszak beálltával — az osztrák zsandárság Magyarországon állomásozó ezredei fel lettek oszlatva, csupán Erdélyben és a magyar szent korona országaihoz tartozó Horvát-Szlavonországban hagyatott meg az ottani csendőrség, mely Erdélyben a »cs. kir. 10. számú országos csendőrpáncsnokság« elnevezést nyerte, míg a szorosán vett Magyarország területe az egyes vármegyék által megszervezett pandurság, illetve perzekutorság felügyelete alá került. Megállapítható tehát, hogy 1867 után is ugyanaz a csendőrség folytatódott, melyet a császári pátens rendelt s

amely német szolgálati nyelvvel továbbra is a közös hadügyminiszter rendelkezése alá helyeztetett.

Hazánkban a pandurság nem volt egészen új intézmény. A szabadságharc előtt is működött már a megyékben hasonló polgárőrség. Történelmi adatok szerint pandur névvel először 1741. évben találkozunk, amidőn a Mária Terézia korában folyt harcokban portyázó (guerilla) szolgálatra egy pandur ezred állított fel. Ezen ezred később az 53. ezredbe olvasztott. Az alvidéken pedig több lett közülök rendőrként alkalmazva. Ezekről maradt fenn a pandur elnevezés, amelyet a vármegyék perzekutorra változtattak át. Régi iratokban a csendbiztos »persecutor commissarius«-nak iratott és az ország több vidékén a nép a csendbiztosot komiszárosnak, a pandurokat pedig perzekutoroknak nevezte. Tagadhatlan, hogy ezek között igen ügyes és helyes rendőri érzéssel bírók is akadtak, kik közül később többen vétettek át a m. kir. csendőrséghez, hol évtizedeken keresztül értékes szolgálatokat teljesítettek.

1867—1881. évig ezek a kackiás, darutollas csendbiztosok és csendlegények látták el a közigazgatási járásokban a közbiztonsági szolgálatot, hiányzott azonban a rendszeres oktatásuk, a fegyelem és az egyetemleges vezetésük. Vármegyéink belügyeik között a rendészetet is csaknem minden felsőbb beavatkozás nélkül maguk intézték, minek következményeképpen ahány vármegyénk volt, annyi volt a számukra alkotott utasítás és ez is egyik oka volt a pandurintézmény korai halálának. Minden megye maga alkotta meg pandurjai szolgálati szabályzatát s a pandurok féltékenyen tartózkodtak attól, hogy adott esetekben a szomszéd vármegyék autonóm pandursága támogatását vegyék igénybe. Ilyen körülmények között nem csodálható, hogy sok helyen a bűnözők és a rend hivatott őrei összejátszottak, az ország közbiztonsági állapotai rohamosan hanyatlottak, sőt egyes helyeken annyira elfajultak, hogy pl. az Alföldön idős gróf Ráday Gedeon vezetése alatt életbe kellett léptetni a szegedi kormánybiztosságot, amely teljes hatalmu jogkörével rövidesen relativ rendet is teremtett.

Az Erdélyben visszamaradt cs. kir. 10. számú országos csendőrpáncsnokságot a *m. kir. kormány 1876 május 1-ével vette át* és mint »magyar királyi erdélyi csendőrségi parancsnokságot« helyezte a m. kir. honvédelmi miniszter legfőbb vezetése alá. Történelmileg meg kell tehát állapítanunk, hogy ez a dátum a magyar csendőrség megszületésének az ideje s megállapítható az is, hogy az ebből kifejlődött és az 1881. évi III. t.-c.-kel megszervezett mai csendőrségünk már nem tekintendő a Bach-korszakbeli csendőrintézmény folytatásának. Születési levele sem császári pátens, hanem megszavazott és szentesített törvény.

A néptömeg ösztönében öntudatlanul még tovább élt a régi zsandárság keserű emléke. A nép nem felejt hamar s a

letelt tizennégy esztendő sem számított. Az a nagy haladás azonban, melyet országunk közbiztonsága az 1881. évet követő években elért, rövidesen csendőrségünk felé fordította a néps a hivatalos Magyarország rokonszenvével s a gyökerében és lényegében más csendőrség csakhamar elismert, becsült intézményünké vált, véghetetlen fontosságú és nélkülözhetetlen, szerves részévé az államhatalomnak.

Kiváló megszervezőjének: Török Ferenc tábornagynak és a testület dicső emlékezetű uttörőinek egyéni kiválóságai a csendőri szakképzettség és katonai fegyelmezettség tekintetében — sőt még a hazafias és harcos erények dolgában is — a tökéletesség legmagasabb fokára emelték. A magvetők és uttörők a csendőrség minden tagját a férfiui, a hazafiui és csendőri erényeknek példaképeivé nevelték. Az intézmény ötvenéves multja bizonyítja, hogy az első csendőrtisztikar a nemzeti élet földjébe ültetett ifju intézményt szilárd és marandó alapokra fektette, gyakorlatias szellemben kiválóan fegyelmezte a parancsnoklása alá helyezetteket s magát az intézményt — legszentebb kötelességként — magas polcra, európai nivóra emelte.

S midőn ezen emlékműben lelki szemeink elé vonulnak a csendőrhivatásnak hü kultuszában élt elődök, mély hálával és tisztelettel adózhatunk emléküknél, mert valóban a mieink voltak, nekünk éltek, nekünk alkottak, életük, erkölcsük, munkásságuk aranyértéke itt maradt közkinccsnek, amelyből ma is él az intézmény.

Nagy dologért, nagy eszmékért, nagy célokért és nagy nehézségekkel kellett küzdeniök, életük sem volt akadály-, ellenállás- és csalódásmentes, de ők nem pihentek, nem nyugodtak, éjt nappallá téve, serény és kitartó munkássággal dolgozva, legfőbb ambíciójukat az képezte, hogy az intézmény sorsát és jövőjét biztosítsák. És tették ezt sovíniszta hevülettel, nemes önzetlenséggel, elszántsággal, törhetlen kötelességérzettel, vasenergiával és szorgalommal.

A legnehezebb időkben — a szervezés, a magvetés, a megindulás idején és után — éltek ők, valamiből kellett nagyot és erőset alkotniök, élő valósággá tenni a gondolatot, hogy legyen egy olyan közbiztonsági intézménye hazánknak, mely munkakészségben, megbízhatóságban és jelentőségben mindennek fölött áll.

E halvány vázlatokban nem teljes karképet kívántam megfesteni, nem is tökéletes jellemrajzokat írni, csupán hátratekintve emlékezni. Emlékezni arról az időről, melyben csendőrségünk megszületett és felidézni azon férfiak emlékét, kik gondos lelkiismeretességgel és áldozatos hűséggel állottak őrt az intézmény bölcsőjénél s akiknek sohasem csüggedt lelke és szelleme örök mozgásban és el nem fáradó tevékenységben élt.

Soraik nagyon megritkultak. Vezéreké éppen úgy, mint a

közembereké. De a mag, amelyet Ők vetettek el, a vékony hajtások, amelyeket Ők ápolgattak, áldott gyümölcsstermésbe érlelődtek. És végtelen nagy szerencséje országnak, intézménynek, hogy e derék férfiak olyan örökséget hagytak reánk, amely fényesen állotta ki a félszázados próbát.

Jól és helyesen cselekszenek az utódok, ha a történelemben — mint tükörbe — pillantva, megkísérlik életüket e nagy férfiak erényeihez mérni, mert ezzel nemcsak önmagukat tenéknél gazdagabbá, hanem előbbre vinnék az intézmény sorsát, amelyen ők — a kiváló elődök — kötelességeiket olyan hiven teljesítve, kitartóan s nagy szeretettel munkálkodtak.